

Årsrapport 2019-2020

Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning

UNIT

Innhold

1. LEDERS BERETNING.....	4
2. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL.....	6
2.1. Om Unit	6
2.1.1. Units samfunnsoppdrag	6
2.1.2. Organisasjon og ledelse	6
2.2. Hovedtall	7
2.2.1. Forhåndsvarling av brukerfinansierte inntekter.....	8
2.2.2. Nøkkeltall.....	8
3. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER.....	9
3.1. Pådriver og samordner	9
3.1.1. Bevilgningsfinansierte tiltak (kap. 281, post 51)	9
3.1.2. Bevilgningsfinansierte tiltak (øvrige kapitler/poster).....	14
3.1.3. Internasjonalt samarbeid	16
3.2. Forskningstjenester	17
3.2.1. Statistikk forskningstjenester	17
3.2.2. Bevilgningsfinansierte tiltak (kap. 280, post 51)	18
3.2.3. Bevilgningsfinansierte tiltak (øvrige kapitler/poster).....	21
3.2.4. Brukerfinansierte tjenester	22
3.2.5. Internasjonalt samarbeid	25
3.3. Utdanningstjenester	26
3.3.1. Statistikk utdanningstjenester.....	26
3.3.2. Bevilgningsfinansierte tiltak (kap. 281, post 51)	27
3.3.3. Bevilgningsfinansierte tiltak (øvrige kapitler/poster).....	31
3.3.4. Brukerfinansierte tjenester	32
3.4. Administrative tjenester og strategisk innkjøp	38
3.4.1. Statistikk administrative tjenester	38
3.4.2. Brukerfinansierte tjenester	38
3.5. Annet	40
3.5.1. Bevilgningsfinansierte tiltak (øvrige kapitler/poster).....	40
4. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	41
4.1. Rapportering om styring og kontroll	41
4.1.1. Internkontroll	41
4.1.2. Økonomistyring i Unit.....	41
4.1.3. Utvikling i lønnskostnader, omstilling av ansatte og disponering av økte inntekter ...	43
4.1.4. Forhåndsvarling av brukerfinansierte inntekter.....	44
4.1.5. Gevinstrealisering, effektivisering og ABE kutt	44

4.2.	Eablering av Unit	44
4.2.1.	Felles IT-drift.....	44
4.3.	Fellesføringer i tildelingsbrev	45
4.3.1.	Inkluderingsdugnad	45
4.3.2.	Motvirke arbeidslivskriminalitet.....	45
4.3.3.	Sikkerhet og beredskap	45
4.3.4.	Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet	46
5.	VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER	47
5.1.	Omtale av fremtidsutsikter	47
5.1.1.	Nye mål fra 2020	47
5.1.2.	Underfinansiering akkumulert opp fra etableringen av Unit	48
5.2.	Planer.....	51
5.2.1.	Budsjett 2020	51
5.2.2.	Strategi og styring.....	51
5.2.3.	Forskningstjenester	53
5.2.4.	Utdanningstjenester	56
5.2.5.	Administrasjon og strategisk innkjøp	57
6.	ÅRSREGNSKAP MED NOTER OG LEDELSESKOMMENTAR	59

1. Leders beretning

2019 var vårt andre driftsår etter opprettelsen av Unit i 2018. Året har vært givende og hektisk. Givende fordi vi har fått til mye, hektisk fordi både sektorene, Kunnskapsdepartementet og vi selv har store ambisjoner for og forventninger til hva vi skal få til.

Unit som tjenesteleverandør

Store deler av Unit sin aktivitet er å levere fellestjenester til høyere utdanning og forskning. Gjennom 2019 har Unit levert sikker og stabil drift og forvaltning av våre tjenester.

Det samordnede opptaket til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler har vært preget av vanlig drift og vedlikehold og nesten ingen videreutvikling. Opptaket ble i 2019 gjennomført uten feil, takket være iherdig innsats fra Unit-ansatte og våre samarbeidspartnere i sektoren. Samordna opptak har økt risiko grunnet lav bemanning og sterk personavhengighet. Årsaken er at moderniseringen av opptakssystemet har stanset opp på grunn av manglende finansiering, og prioritering av felles fagskoleopptak. Unit har utviklet første versjon av opptaksløsning for fagskolene som vil være klart til opptaket for 2020/21.

Bruk av Vitnemålsportalen øker stadig, og passerte i 2019 for første gang 4000 brukere i løpet av et døgn. Totalt sett i 2019 ble det gjort over 160.000 delinger av resultater. Det er nesten en dobling sammenlignet med 2018. Portalen vil etter hvert omfatte vitnemål fra fagskoler, og brukerne etterspør også tilgjengeliggjøring av vitnemål fra videregående utdanning.

I det nasjonale forskningsinformasjonssystemet Cristin lanserte vi i 2019 nye tjenester som erstatter funksjonalitet i den gamle versjonen av Cristin:

- Registrering og redigering av resultater i kategoriene som brukes i NVI-rapportering.
- Nødvendige forbedringer av resultatregistrering for korrekt NVI-rapportering.
- Funksjonalitet for opplasting av fulltekstdokumenter til vitenarkivene.

Cristin fikk fem nye brukerinstitusjoner i 2019, og har nå brukerinstitusjoner i fire sektorer: UH, helse, institutt og ABM (Arkiv, bibliotek og museer). I sum er det 132 brukerinstitusjoner ved utløpet av 2019.

Fusjonsgevinster realiseres gradvis og vi sendte ut fellesfaktura og forhåndsvarsel for neste års kostnader for alle brukerfinansierte fellestjenester for første gang. Dette gir bedre oversikt og kontroll for våre kunder og brukere.

Kritikalitetsvurdering og risikovurdering av de 18 største og mest sentrale fellestjenestene er gjennomført. Dette har gitt bedre kontroll og har identifisert forbedringsaktiviteter for å redusere risiko. Enkelte tiltak er allerede gjennomført.

Åpen tilgang til forskning

Arbeidet med åpen tilgang til forskningsresultater har hatt stor oppmerksomhet og har vært høyt prioritert gjennom hele 2019. Det er nå inngått en les-og-publisert-avtale med de fire største internasjonale forlagene som første land i verden. Unit møtte dermed målet om overgangsavtaler med de fire største forlagene i 2019. I tillegg kom vi på slutten av 2019 til enighet om overgangsavtaler med forlagene Sage, Cambridge University Press og American Chemical Society. Dette gjør at over 50% av norske artikler nå er åpent tilgjengelige, først og fremst gjennom publisering i åpne tidsskrifter (OA tidsskrifter) eller artikler som er kjøpt fri i lukkede tidsskrifter. Dette kommer til å øke ytterligere i 2020 etter hvert som stadig flere avtaler forhandles frem, og dette understøtter Plan S. Samarbeidet med Forskningsrådet, universitetene og høyskolene er godt, og har bidratt til at vi har oppnådd gode resultater i arbeidet med åpen tilgang.

Myndighetsrolle og strategisk arbeid

Handlingsplanen for å realisere digitaliseringsstrategien er utarbeidet med bred sektorinvolvering og ble godkjent i Digitaliseringsstyret. Det er etablert en velfungerende samstyringsmodell med digitaliseringsstyret og fagutvalgene som nå gjør konkrete beslutninger om fellesprosjekter basert på en samfinansiert investeringsramme på 37,5 mill. kroner. Prosedyrer og mekanismer for kvalitetssikring for å skape forutsigbarhet og kontroll er etablert.

Styringsmodellen for informasjonssikkerhet er etablert og årlig rapport om tilstand og risiko med forslag til tiltak ble overlevert Kunnskapsdepartementet. Informasjonssikkerhetsprogrammet er godt i gang, Uninett er utførende, NTNU og UiO deltar i gjennomføringen.

Vi har levert forenklet konseptvalgutredning for datainfrastruktur for alle virksomheter under KD, og hatt en aktiv rolle inn i KD sitt arbeide med brukerreiser på tvers av etater/sektorer.

Organisasjon, ledelse og økonomi

Ny organisering ble satt i virke fra januar 2019 og ny toppledelse var på plass fra 01.05 2019. Dette har gitt en positiv effekt gjennom at vi samlet alle tjenester innenfor Utdanning, Forskning og Administrative tjenester i egne avdelinger med en ansvarlig leder for hver av fagavdelingene. Vi fikk også større fleksibilitet i bruk av utviklingsressurser innenfor IT gjennom at de ble samlet i en avdeling og tildelt prosjekter i fagavdelingene etter behov og prioritering.

Det er gjort store forbedringer innen kvalitet og internkontroll, og mange rutiner er på plass, men vi trenger mer tid før det er komplett. Virksomhets- og økonomistyringen må fortsatt forbedres, dette er en prioritert aktivitet i 2020. Riksrevisjonen har i interimrevisjon for 2019 identifisert områder for revisjon der Unit er kjent med at det er forbedringsbehov i dagens prosesser. Eksempelvis dagens løsning med at Unit fakturerer inntekter uten et felles forsystem, og den iboende risikoen ved dette er kjent.

En stadig forverret økonomisk situasjon for Unit inn i det tredje driftsåret har sin bakgrunn i en underfinansiering av de bevilgningsfinansierte oppgaver helt tilbake fra forutsetningene lagt under etableringen av Unit i 2018. Regnskapsavslutningen for 2019 viser et negativt resultat på 19,1 mill. kroner og er høyere enn det prognosen ved 2. tertialrapport tilsa. Dette gjør situasjonen enda mer akutt og krevende, og som bruttofinansiert etat lager vi nå en treårsplan for å dekke inn underskuddet. Vi har iverksatt tiltak som ansettelsesstopp, vi erstatter ikke medarbeidere som slutter, reduserer reise- og seminaraktiviteter til et minimum, innfører innkjøpsstopp og avvikler konsulenter. Dette er dessverre ikke tilstrekkelig og uten en tilleggsbevilgning i 2020 må vi også avvikle ytterligere aktivitet. Det er de bevilgningsbaserte oppgavene vi er underfinansierte på. Vi står i en krevende situasjon med økte oppgaver innen de brukerfinansierte tjenestene samtidig som vi må redusere aktivitet for å tilpasse til de økonomiske rammebetingelser. Det er behov for en fast økning av bevilgningsfinansieringen for Unit fra 2021 for å opprettholde drift, og for å gjennomføre oppgaver i tråd med vedtekter og tildelingsbrev.

Fremtidsutsiktene påvirkes av de fremtidige økonomiske rammene. Unit er en organisasjon med høy kompetanse, sterk gjennomføringsevne og med svært dedikerte medarbeidere. Dette gir et godt utgangspunkt for fremtiden.

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1. Om Unit

Unit er en forvaltningsetat underlagt Kunnskapsdepartementet. Direktoratet skal bidra til å realisere de til enhver tid gjeldende sektormålene for forskning og høyere utdanning. Unit har ansvar for nasjonal samordning og forvaltning på IKT-området. Unit har myndighet til å treffe beslutninger innenfor sine hovedområder.

2.1.1. Units samfunnsoppdrag

Units hovedoppgaver er definert i våre vedtekter. Vi skal

- iverksette og følge opp strategier og retningslinjer fastsatt av Kunnskapsdepartementet og følge opp initiativer fra universitets- og høyskolesektoren og andre relevante aktører, f.eks. instituttsektoren og helsesektoren.
- utføre porteføljestyling for koordinering og oppfølging av nasjonale utviklingsprosjekter og fellestjenester.
- utvikle og forvalte en felles IKT-arkitektur for harmonisering og standardisering av prosesser, data og tekniske grensesnitt i universitets- og høyskolesektoren, og bidra til samordning med andre relevante aktører.
- samarbeide tett med infrastrukturselskap i tjenesteutvikling og forvaltning av overordnede strategier samt legge til rette for effektiv utnyttelse av felles kompetanse og ressurser.
- levere fellestjenester for å ivareta både administrasjon av og gjennomføring av utdanning og forskning, og legge til rette for at forskning i flere sektorer sees i sammenheng.
- levere bibliotekrelaterte fellestjenester for alle sektorer knyttet til høyere utdanning eller forskning, herunder også Nasjonalbiblioteket. Tjenestene skal så langt det er mulig være fritt tilgjengelige for hele befolkningen.
- levere felles administrative systemer og tjenester til universitets- og høyskolesektoren.
- sørge for database for rapportering av vitenskapelige publikasjoner til Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Oppsummert er vårt samfunnsoppdrag å være en nytenkende pådriver for digitalisering i høyere utdanning og forskning. Gjennom samarbeid skal Unit sørge for tjenester som hjelper sektorene med å nå sine mål.

Units visjon er «Vi driver Kunnskaps-Norge framover».

2.1.2. Organisasjon og ledelse

Unit fikk sin første fulltallige ledergruppe 1. mai 2019. 5 av 6 ledere var eksternt rekrutterte. I tillegg ble det rekruttert 6 seksjonsledere eksternt, konstituert 3 mens 11 seksjonsledere med erfaring fra de tidligere virksomhetene ble fast tilsatt. De nye lederne har tilført organisasjonen ny og verdifull kompetanse. Ledelsen i Unit har i 2019 brukt tid på å etablere organisasjonen og ta et strategisk og samlende ansvar for samfunnsoppdrag, tjenesteleveranser og nye arbeidsoppgaver. Unit ble opprettet 01.01.2018 ved en sammenslåing av Bibsys, Ceres og deler av Uninett, og i 2019 har nytilsatte ledere i nært samarbeid med kontinuitetsbærere hatt fokus på å etablere Unit som en enhetlig og profesjonell organisasjon.

Å opprettholde leveranse-kvalitet, ta ansvar for nye oppgaver og etablere felles prosesser, har tidvis krevd mer tid enn den som er tilgjengelig. Unit har prioritert stabile driftsleveranser, og etablering av nye funksjoner som innen informasjonssikkerhet og samstyring. Felles økonomi- og virksomhetsstyringsprosesser avhenger av samkjøring og felles modning. Disse prosessene vil derfor måtte videreutvikles slik at de dekker de behovene ledelsen løpende definerer basert på Units egenart, risikobilde og vesentlighet.

Units organisasjonsmodell er en kombinasjon av en tradisjonell linjeorganisasjon som skal sikre fagansvar og brukerdialg med forsknings-, utdannings- og administrative miljøer og en matriseorganisasjon som skal sikre

effektiv bruk av IT- utviklere. Unit har to avdelinger som har tverrgående ansvar, strategi og styring som sikrer overordnet strategisk styring og virksomhetsstøtte som leverer tjenester til hele organisasjonen.

Figur 1: Organisasjonskart

I hver avdeling er det seksjoner med seksjonsledere. I Unit har tjenesteansvarlige en sentral rolle ved styring av tjenester mot sektor og det jobbes i tverrfaglige team mellom de tre fagavdelingene og avdeling for IT-utvikling.

2.2. Hovedtall

Unit har levert 199 årsverk og mottok salgs- og leieinntekter på 196,4 mill. kroner. Virksomheten forvalter innkjøpsavtaler for 650 millioner, og tilbyr et mangfold av fellestjenester for administrasjon, utdanning og forskning til rundt 220 virksomheter innenfor høyere utdanning og forskning, i tillegg til enkelte tjenester til fagskoler og virksomheter i ABM-sektoren (arkiv, bibliotek og museum). Oversikt over tjenester og antall kunder og brukere fremgår av kapittel. 3.

Hovedkontoret ligger i Teknobyen i Trondheim, og Unit har også kontor på Majorstua i Oslo.

Tabell 1: Ansatte i Oslo og Trondheim, fast og midlertidige. Denne oppstillingen viser ansatte og ikke årsverk.

	Ansatte per 1.1.2018	Ansatte per 31.12.2018	Ansatte per 1.1.2019	Ansatte per 31.12.2019	Ansatte pr 1.1.2020
Fast ansatte Oslo	104	103	103	119	118
Midlertidig ansatte Oslo	20	16	15	13	12
Sum ansatte Oslo	124	119	118	132	130
Fast ansatte Trondheim	65	69	74	77	76
Midl. ansatte Trondheim	2	1	1	1	1
Sum ansatte Trondheim	67	70	75	78	77
Totalt antall ansatte Unit	191	189	193	210	207

Måltallet for overføring av stillinger til Trondheim er 18 faste stillinger til nytt varig nivå på 116 faste stillinger i Oslo innen 31.12.2022. 134 stillinger brukes som referansetall for overføringen etter avtale med Kunnskapsdepartementet ($134 - 18 = 116$). Dette tilsvarer antallet bemanningsplanen for gamle CERES innmeldte i 2017 forut for det politiske vedtaket av hvor mange stillinger som skulle flyttes.

2.2.1. Forhåndsvarling av brukerfinansierte inntekter

Unit gjennomførte for første gang i 2019 en felles prosess for forhåndsvarsling av brukerfinansierte tjenester. Totalt varslet Unit om kostnader for 26 tjenester, til 168 kunder på totalt 166 mill. kroner. Det pågår et arbeid for å utvikle felles intere prosesser for tjenestestyring, budsjettering og fordeling av kostnader for alle tjenestene innenfor rammen av Units virksomhets- og økonomistyring og avtale med brukerne.

2.2.2. Nøkkeltall

Lønnsandel i Unit i 2019 er på 50%. Nøkkeltallet viser hvor stor andel kostnader til lønn utgjør av virksomhetens driftskostnader. Unit ligger under snittet for lønnsandel sammenliknet med andre bruttobudsjetterte virksomheter i Kunnskapssektoren i 2018. Unit er en leverandør av IT-tjenester og har høyere IT-drift, lisens og programvarekostnader enn et klassisk direktorat.

Bevilgningsandelen i Unit er på 39 %. Nøkkeltallet viser hvor stor prosentandel inntekt fra bevilgninger utgjør av virksomhetens driftsinntekter. Unit har en svært lav bevilgningsandel sammenliknet med andre bruttobudsjetterte virksomheter.

Reise og diett per årsverk er på kr 35 005. Nøkkeltallet viser kostnader til reiser og diett per årsverk. Unit ligger under gjennomsnittet for andre bruttobudsjetterte virksomheter i 2018.

Lønnskostnad pr. årsverk er på kr 899 723. Nøkkeltallet viser kostnader til lønn per årsverk. Units lønnsnivå er høyere enn gjennomsnittet for bruttobudsjetterte virksomheter i 2018.

3. Årets aktiviteter og resultater

3.1. Pådriver og samordner

3.1.1. Bevilgningsfinansierte tiltak (kap. 281, post 51)

Avdeling for Strategi og styring ivaretar oppgaven som pådriver og samordner for digitalisering i høyere utdanning og forskning.

I 2019 var resultatmålene å:

- få på plass handlingsplan og finansieringsmodell for å realisere digitaliseringsstrategien
- etablere porteføljestyring for den nasjonale digitaliseringsporteføljen
- utarbeide forslag til styringsmodell for forvaltning og videreutvikling av eksisterende fellestjenester
- gjennomføre forenklet konseptvalgutredning (KVU) for fremtidig infrastruktur for registre, data, analyse, og kunnskaps- og statistikkpublisering for KD sitt ansvarsområde
- etablere styringsmodell for informasjonssikkerhet
- etablere eierstyring av Uninett AS

Samstyring og brukermedvirkning for digitalisering

Unit er sekretariat for samstyringsmodellen for digitalisering i høyere utdanning og forskning. Sekretariatet har planlagt, forberedt og gjennomført fire møter i Digitaliseringsstyret i 2019. Fagutvalgene der Unit også har sekretariatet, har gjennomført flere møter i 2019, for å planlegge og forberede anbefalinger til behandling i Digitaliseringsstyrets møter.

I tillegg ivaretar Unit rollen som sekretariat for UH-IT som gjennomførte fire heldags møter i 2019.

Hovedsaker som Digitaliseringsstyret har behandlet i 2019 er:

- Handlingsplan for digitalisering i høyere utdanning og forskning
- Finansieringsmodell for fellesinvesteringer
- Satsingsforlag 2020
- Fordeling av felles finansieringsmidler innenfor fagområdene i handlingsplanen
- Program for informasjonssikkerhet i UH-sektoren
- Utredning av felles nasjonale løsninger for tilgang til læringsressurser
- Nasjonal digitaliseringsportefølje
- Rammeverk for kvalitetssikring av prioriterte prosjekter
- Porteføljestyringsprosess og -håndbok
- Arbeidslivsportalen, finansiering og innlemmelse i porteføljen
- Prosjektforlag Nasjonalt masteropptak
- Etablering av fellestjenester for identitets- og tilgangsstyring (IAM)
- Flere prosjektforslag for nye fellestjenester som følge av prioriteringer fra handlingsplanen
- Plan for innføring av samstyringsmodell for forvaltning og videreutvikling av eksisterende fellestjenester.

Handlingsplan og finansieringsmodell

Unit har sammen med fagutvalgene utarbeidet en handlingsplan for digitalisering i høyere utdanning og forskning for perioden 2019 - 2021. Unit gjennomførte en innspillrunde i sektorene, og innspillene ble innarbeidet i handlingsplanen før den ble lagt fram og godkjent av Digitaliseringsstyret i april 2019.

Unit i samarbeid med en gruppe økonomidirektører fra sektoren, utarbeidet og la fram forslag til finansieringsmodell for fellesinvesteringer knyttet til digitalisering, til behandling i Digitaliseringsstyret i april 2019. Digitaliseringsstyret tilrådte innføring av finansieringsmodellen og satte rammen for 2020 til 37,5 millioner kroner,

og tilsvarende for 2021. Samtidig ba Digitaliseringsstyret om at det ble utarbeidet et rammeverk for ekstern kvalitetssikring av prosjekter som finansieres av fellesmidlene.

Unit har utarbeidet rammeverk for kvalitetssikring av prosjekter som realiserer digitaliseringsstrategien, som ble vedtatt av Digitaliseringsstyret i august 2019.

Unit gjennomførte Digitaliseringskonferansen i juni 2019 der handlingsplanen ble lansert, og der sesjoner og foredrag hadde forankring i handlingsplanens strategiske prioriteringer. Konferansen hadde god oppslutning og tilbakemeldingene er positive i evalueringen av konferansen.

Porteføljestyling for nasjonal digitaliseringsportefølje

Porteføljestyling er en del av samstyringsmodellen for digitalisering. Porteføljestyling skal sikre at de riktige prosjektene blir iverksatt og at porteføljen er balansert med hensyn til gjeldende målbilder og strategiske prioriteringer fra handlingsplanen.

Unit har utarbeidet en portefølje håndbok som beskriver hvordan porteføljestyling skal utøves og praktiseres for prosjekter som skal inngå i den nasjonale digitaliseringsporteføljen. Håndboken identifiserer kriterier for hvilke prosjekter som kan inngå i porteføljen, prinsipper for porteføljestylingen, porteføljestytingsprosessen og -syklusen, og hvilke roller de involverte aktørene har i porteføljestylingen. Prosjekthåndboken er behandlet og godkjent av Digitaliseringsstyret.

Rammen for felles investeringsmidler skal vurderes og fastsettes årlig som en del av porteføljeprosessen, og det ble gjort første gang i 2019 da den ble satt til 37,5 millioner kroner. Videre skal rammen fordeles på de ulike satsingsområdene i handlingsplanen, og dette ble også gjennomført første gang i april 2019.

Unit har etablert et porteføljekontor som følger opp de nasjonale fellesprosjektene i forhold til bl.a. statusrapportering og kvalitetssikring. Porteføljekontoret bistår i utarbeiding av prosjektdokumentasjon og utarbeider underlag for behandling av den nasjonale digitaliseringsporteføljen i Digitaliseringsstyret. I 2019 ble fire prosjekter innlemmet i porteføljen. Disse følges opp av Units porteføljekontor:

- Arbeidslivsportalen med OsloMet som gjennomføringsansvarlig.
- Felles prosjekt for identitets og tilgangsstyring (IAM) med Uninett som gjennomføringsansvarlig.
- Nasjonalt vitenarkiv (NVA) med Unit som gjennomføringsansvarlig.
- Nasjonal samordning av masteropptak med BOTT med UiO som gjennomføringsansvarlig.

Styringsmodell for forvaltning og videreutvikling av eksisterende fellestjenester

I tråd med handlingsplanen har Unit i samarbeid med fagutvalgene og en arbeidsgruppe med deltakere fra sektoren, utarbeidet et utkast til rammeverk for styring av forvaltning og videreutvikling av fellestjenester. Unit iverksatte i 2019 en innspillsrunde i fagutvalg, prioriteringsråd og UHR fellesstrategiske enheter, på bakgrunn av utkastet. Utkastet ble drøftet i møtet i Digitaliseringsstyret i november 2019, og endelig anbefaling ble vedtatt i første møte i 2020.

Konseptvalgutredning (KVU) for fremtidig infrastruktur for registre, data, analyse, og kunnskaps- og statistikkpublisering

Unit har i 2019, på oppdrag fra KD, gjennomført en forenklet konseptvalgutredning (KVU) for fremtidig infrastruktur for registre, data, analyse, og kunnskaps- og statistikkpublisering. I oppdraget lå en målsetning om at data fra ansvarsområdene til KD skal tilrettelegges for videre bruk og gjøres tilgjengelig på en raskere, billigere og sikrere måte.

Utredningen peker på at det er nødvendig med et stort løft for å øke kvaliteten på informasjonsforvaltningen i kunnskapssektoren. Retningslinjer og føringer fra Difi (nå Digitaliseringsdirektoratet) som er laget for å understøtte operasjonalisering av strategier for digitalisering er i liten grad innarbeidet i etatene i sektoren.

Utredningen anbefaler konsept K12; Orden i kunnskapssektoren. Her lagres data desentralt, og en felles metadatakatalog gir oversikt over hvilke data som finnes i sektoren og hvor/hvordan de kan aksesseres. Et sentralt element i konseptet er at dataprodusentene realiserer «orden i eget hus». Dette gjenspeiles i navnet på det anbefalte konseptet. «Orden i eget hus» er en strategi for å skape god informasjonsforvaltning i offentlig sektor gjennom at den enkelte virksomhet rydder i sine data og beskriver dem med tanke på å dele dem med andre virksomheter. I det anbefalte konseptet realiseres også neste steg i strategien ved at orden skapes, ikke bare isolert i hver enkelt virksomhet, men gjennom en helhetlig tilnærming hvor alle virksomhetene i kunnskapssektoren gjør dette i fellesskap. For å understøtte dette og andre initiativ i sektoren gis en av KDs underliggende etater et overordnet ansvar for samhandling og koordinering på tvers av dataprodusentene for videre bruk av data i sektoren. Denne aktøren som pekes ut av KD, får et overordnet ansvar for å sikre en helhetlig informasjonsforvaltning i sektoren.

Tverrsektorielt samarbeid

Unit er av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, KMD, oppnevnt til Skate, som består av 7 direktører fra offentlige etater og 2 toppledere fra kommunal sektor. Skate er et strategisk samarbeidsråd og rådgivende organ som skal bidra til at digitalisering av offentlig sektor blir samordnet og gir gevinster for innbyggere, næringsliv og forvaltning. Av store saker i 2019 kan nevnes digitaliseringsrundskrivet, geodatastrategi, strategi for kunstig intelligens, datadeling, utarbeidelse av handlingsplan for digitalisering i offentlig sektor og oppfølging av tverrgående tiltak og evaluering av digitale felleskomponenter. Forarbeider til møter skjer i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og Uninett.

Nasjonalt arbeid med datadeling organisert gjennom Difi har fått bidrag fra Unit både på regelverksutvikling og arkitektur. Gjennom kryssbemanning med sektorprosjektene sikrer vi kompetanseoverføring.

Regelverksutvikling for digitalisering har også skjedd gjennom innspill til en barriererapport om hindringer for digitalisering fra DnD/Norstella, der UH-sektorens behov ble sett fra næringslivets side.

Strategisk arbeid på tvers i kunnskapssektoren skjer både bilateralt (for eksempel gjennom deltagelse i arbeid med EVU-portal hos Kompetanse Norge) og multilateralt, for eksempel gjennom KDs faggruppe for tverrgående tjenestekjeder. Flere av utviklingsprosjektene i Units regi har fått drahjelp av faggruppens analyser, både for internasjonal studentutveksling, politiattester for studenter i praksis og Min kompetanse. Arbeidet er dokumentert i rapporten om tverrgående tjenestekjeder i kunnskapssektoren (2019).

Eierstyring - Uninett AS og NORDUnet

Den 1. januar 2019 overførte Kunnskapsdepartementet eierstyringen og aksjene i Uninett AS til Unit. Overføringen inkluderte fullmakt fra KD til å innkalle, samt gjennomføre generalforsamling i selskapet. Unit har i 2019 etablert eierstyringen av Uninett, herunder laget et årshjul med aktiviteter som omfatter generalforsamling, oversendelse av tilskuddsbrev og dialogmøter. I tillegg har Unit utarbeidet policy for eierstyring for å sikre at Unit til enhver tid utøver statens eierskap i tråd med statens eierskapspolitikk og gjeldende lovgivning.

Generalforsamlingen ble avholdt 17. juni 2019, hvor det ble fattet vedtak om nye styremedlemmer og nye vedtekter. Styrets sammensetning og vedtektene er tilpasset og i tråd med selskapet virksomhet, egenart og formål. Unit har lagt vekt på prinsippene for god eierstyring i forvaltningen av statens eierskap i Uninett AS, og har gjennom året etablert en god eierdialog med selskapet. Det har blant annet vært dialog om overføringen av Uninett AS sitt heleide datterselskap Uninett Norid AS til KMD. Arbeidet med nevnte overføring er ikke sluttført og vil pågå i 2020.

Unit fikk i tillegg ansvar for den årlige kontingenten for Norges deltagelse i NORDUnet. I 2019 ble det etablert en prosess for å etablere en ny virksomhetsstrategi for NORDUnet. Unit har gjennom Uninett AS bidratt i arbeidet med å etablere en ny strategi.

Felles klagenemnd for UH-sektoren

Sekretariatet for Felles klagenemnd i universitets- og høyskolesektoren er lagt til Unit. Felles klagenemnd består av syv medlemmer. Sekretariatet har hovedansvaret for å forberede, tilrettelegge og legge frem sakene for nemnda. Ansatte i sekretariatet skal forberede sakene for nemnda i tillegg til å ha førstelinjekontakt med institusjonene, studentene og advokatene i de sakene som bringes inn. På vegne av leder for nemnda tar de også kontakt om ulike problemstillinger med KD som administrativt overordnet organ. Det er også en stor interesse fra media i klagesakene, som sekretariatet håndterer og bringer videre til nemnda for behandling.

Felles klagenemnd behandler stadig flere typer saker. Felles klagenemnd behandler klagesaker på vedtak fattet i medhold av lov om universiteter og høyskoler (uhl.) §§ 4-7 til 4-10. Dette gjelder saker om annullering av eksamener, bortvisning og utestenging på grunn av fusk, merknader på politiattest eller uskikkethet. I tillegg har nemnda fra og med 1. juni 2015 hatt ansvaret for å behandle klager på avgjørelser fattet av universiteter eller høyskoler etter offentleglova, dvs. saker om innsyn. Nemnda fikk i 2019 utvidet mandat som klageinstans for saker etter uhl. § 3-7(8), dvs. saker om opptakskarantene.

I høringsnotat om forslag til endringer i forskrift om fagskoleutdanning estimerte KD at Felles klagenemnd for universitets- og høyskolesektoren årlig behandler 70 saker.

Studentsakene øker i antall. Antall innsynssaker økte frem til 2017, men minker etter det. Dette er en forventet, normerende effekt av behandling av innsynssaker i nemnda.

Tabell 2: Utvikling i antall og type klagesaker som er behandlet i Felles klagenemnd siste 6 år

Sakstype	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Fusk - uhl. § 4-7 (1) bokstav b og/eller uhl. § 4-8 (3)	85	84	68	64	60	59
Uredelig opptreden - uhl. § 4-7 (1) bokstav a og/eller uhl. § 4-8 (3)		2	1	1	1	
Dokumentfalsk - uhl. § 4-7 (1) bokstav a og/eller uhl. § 4-8 (3)	5					
Grov klanderverdig oppførsel - uhl. § 4-8 (2)		2				2
Grovt forstyrrende atferd - uhl. § 4-8 (1)		2				
Merknader på politiattest - uhl. § 4-9	5	10	5	3	6	4
Advokatsalær - uhl. § 4-8 (5) omgjøring	5				1	3
Skikkethet - uhl. § 4-10	3	6	3	3	2	
Inndragning og karantenetid - uhl. § 3-7 (8)	3	1				
Studentsaker – sum	106	107	77	71	70	68
Innsynssaker – offl. – sum	18	30	64	27	7	
Totalt antall saker - sum	124	137	141	98	77	68

Både student- og innsynssakene har økt i omfang og kompleksitet i løpet av den siste seksårsperioden. Saker om skikkethet, merknader på politiattest og innsynssaker har saksgrunnlag på ca. 500-900 sider og krever stadig mer arbeid fra ansatte i sekretariatet. Vinteren 2019 forberedte sekretariatet en innsynssak med saksgrunnlag på 5000 sider.

I løpet av siste seksårsperioden er vedtak i studentsaker oftere tatt inn for domstolen, og flere av sakene behandles både av tingrett og lagmannsrett. Sekretariatet bistår Regjeringsadvokaten og institusjonene i forbindelse med rettsakene.

Nemnda har hatt økt møtevirksomhet. Økt saksmengde har ført til at nemnda nå avholder månedlige en- eller todagers møter. Økt antall møter og økt saksmengde innebærer også at det kreves flere ressurser fra ansatte i arkivseksjonen og i økonomiseksjonen for å ivareta sekretariatsfunksjonen. Hyppig møtevirksomhet har også resultert i økte reise- og timekostnader til selve nemndsmedlemmene.

Nasjonal klagenemnd for fagskoler (kap. 241, post 21)

Kunnskapsdepartementet vedtok 15.07.2019 Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften). I forbindelse med dette har Unit bistått Departementet med utarbeidelsen av høringsnotatet. Unit var også til stede på en seminardag i Departementet om denne høringen, hvor representanter fra fagskolene fikk anledning til å stille spørsmål. Unit utarbeidet også et eget høringssvar.

I tillegg har Unit arrangert flere samlinger for fagskolene, hvor juristene har vært representert og bistått med regelverkstolkning og andre juridiske avklaringer. I tilknytning til dette har Unit mottatt flere henvendelser fra sektoren, som er besvart av juristene. Det har også vært avholdt flere møter i Kunnskapsdepartementet om hvordan fagskoleforskriften skal forvaltes videre. Unit har innledet en dialog med NOKUT om fordelingen av arbeidet med å forvalte forskriften.

Forvaltning av opptaksforskriften

Unit fikk i 2019 et større ansvar for forvaltning av Forskrift om opptak til høgare utdanning (opptaksforskriften). Dette regelverket vil fra tid til annen skape en del politiske diskusjoner, noe som innebærer at forskriften fremdeles vil vedtas av KD. Unit har ansvaret for den årlige høringen av forskriften som følger et fast årshjul. Det følger av dette årshjulet at fristen for å komme med forslag til endringer i forskriften er 15. april. Det er i stor grad forslag fra andre utdanningsinstitusjoner som mottas, i tillegg vil det fra tid til annen være nødvendig med endringer som følge av endringer i annet regelverk på tilstøtende områder. Unit vurderer deretter hvilke av disse forslagene som sendes på høring, og hvordan endringsforslagene skal formuleres. I tillegg har Unit formulert egne forslag om endringer som utredes nærmere i samråd med departementet. Unit utarbeider deretter høringsbrevet og høringsnotatet, for så å sende dette på høring 15. juni, med frist for å motta høringssvar 15. september.

Unit vurderer alle innkommende høringssvar. Unit sammenfatter og vurderer de ulike innspillene, og hvilke konsekvenser disse får for den endelige utformingen av forskriften. Units vurdering sendes deretter til KD, som basert på Units vurdering vedtar forskriften omkring 15. november. På denne måten sikres det at Samordna opptak rekker å få informasjon om nye endringer av betydning for søkerne før søknadsportalen åpner 1. februar.

Innspill til UH-lovutvalget

Unit har utformet et innspill til UH-lovutvalget som forklarer hvorfor vi mener det er behov for en datadelingsforskrift for UH. Det er behov for hjemler for deling og gjenbruk av data og personopplysninger, for å kunne gjennomføre og få effekt av de digitaliseringstiltak som gjøres i UH-sektoren. Det foreslås derfor å samle nasjonale registre og andre felles datakilder i en egen forskrift om datadeling. Dette vil sikre oversikt og konsistente avveininger av formål og rammer om datadeling, samtidig som hvert datadelingsformål ikke har egen forskrift. Det foreslås også hjemmel for Units mandat og forskrift om samfinansiering for IKT og fellestjenester.

Viktige interesser som i dag ikke har klare formålsbeskrivelser i UH-loven, og som det er behov for i en digital verden:

- Åpen forskning, med avklaringer rundt deling av forskningsdata
- Studentmobilitet og internasjonalisering
- Læringsanalyse som kan bidra til bedre læring og innsikt i læringsprosesser
- Datatilgang i en livslang læring orientert kontekst
- Datadeling som støtter høy kvalitet i forskning og effektive løsninger for universitets- og høyskolesektoren.

3.1.2. Bevilgningsfinansierte tiltak (øvrige kapitler/poster)

Program for informasjonssikkerhet (kap. 281, post 01)

Styringsmodell for informasjonssikkerhet og personvern

Vellykket digitalisering avhenger av god informasjonssikkerhet. Kunnskapsdepartementet innførte i 2019 en ny modell for styring av informasjonssikkerhet og personvern i høyere utdanning og forskning, der Unit har ansvar for den løpende sektorstyringen.

Unit har i tråd med denne sektorstyringen i 2019 gjennomført følgende:

➤ **Tilstandsvurdering på sektornivå**

Unit har i løpet av 2019 kartlagt graden av måloppnåelse på virksomhets- og sektornivå og utarbeidet en tilstands- og risikovurdering for sektoren. Tilstandsvurderingen gir en overordnet oversikt over informasjonsverdier som forvaltes i sektoren, en oversikt over hvilke typer sikkerhets- og personvernbrudd sektoren har opplevd og hvilke trussel-aktører som står bak. Rapporten gir også en oversikt over initiativ som sektoren har iverksatt for å redusere risikoen for brudd på informasjonssikkerheten og for mangelfull etterlevelse av personvernregelverket. Videre gir rapporten en oversikt over sårbarheter og utfordringer som preger arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern på sektornivået. Rapporten anbefaler følgende tiltak på institusjonsnivå:

- Institusjonene med støtte fra den øverste ledelse prioriterer arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern høyere enn i dag. Dette innebærer styrket personalinnsats, bedre samordning av ressursinnsatsen og økt fokus på kompetanseheving innenfor alle virksomhetsområder.
- Institusjonene iverksetter tiltak for innføring og praktisering av vedtatte ledelsessystemer for informasjonssikkerhet (internkontroll).
- Institusjonene skaffer seg bedre oversikter over sine informasjonsverdier, inkludert digitale systemer og tjenester.
- Institusjonene planlegger for hvordan normal drift skal gjenopprettes i etterkant av alvorlige sikkerhetshendelser (kontinuitetsplanlegging).

➤ **Risikohåndteringsplan**

Unit har fulgt opp tilstands- og risikovurderingen med en risikohåndteringsplan (for å håndtere risiko som ble avdekket i risikovurderingen). På bakgrunn av Units kartlegging har KD vurdert risikoen som uakseptabel høy for at sektoren ikke når målene som gjelder for informasjonssikkerhet og personvern i «Digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektoren, 2017-2021».

Unit har derfor utarbeidet en risikohåndteringsplan. Planen beskriver nasjonale tiltak for å redusere risikoen for mangelfull realisering av de relevante sektormålene i departementets digitaliseringsstrategi, samt ivareta kravene til arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern definert i «Policy for informasjonssikkerhet og personvern i høyere utdanning og forskning».

➤ **Policy for informasjonssikkerhet og personvern**

Unit har utarbeidet en overordnet policy som gir retningslinjer for institusjonenes arbeid med informasjonssikkerhet og personvern. Policyen oppsummerer anbefalinger, nasjonale føringer og gjeldende rettslige krav til informasjonssikkerhet og personvern. Formålet med policyen er at virksomhetene i sektoren bedre skal kunne vurdere egen etterlevelse av de kravene og føringene som gjelder. Den vil også være utgangspunktet for Units årlige kartlegginger av arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern hos de ulike virksomhetene. Unit har gjennomført en høring og mottatt tilbakemeldinger på policyens struktur, innhold og tilbakemelding på om policyen bidrar til å klargjøre hvilke krav og forventninger som stilles til virksomhetens arbeid med informasjonssikkerhet og personvern. Policyen innføres i UH-sektoren i 2020.

Prosjektet for analyse og deteksjonskapasitet

Kunnskapsdepartementet har bevilget midler til et i utgangspunktet fireårig program for informasjonssikkerhet i universitets- og høyskolesektoren for blant annet å forbedre evnen til å oppdage og håndtere trusler mot forskningsnettverket, og inkludere tiltak som analyseverktøy. Prosjektet for analyse og deteksjonskapasitet er en del av programmet og var i 2019 ledet av Unit (ledelse av programstyret) og Uninett (prosjektledelse).

Uninett, UiO og NTNU danner en prosjektgruppe og har i 2019 samarbeidet om følgende hovedleveranser:

➤ **Sektorens analysesenter for cybersikkerhet**

Prosjektet har i 2019 arbeidet med å etablere «sektorens analysesenter for cybersikkerhet». Realisering skjer i samarbeid med sektoren og ved deltakelse i prosjektgruppen fra informasjonssikkerhetsmiljøene på Gjøvik (NTNU SOC) og UiO (UiO CERT). Et utgangspunkt for et slikt senter er å samle inn logger, som gir institusjonen oversikt og mulighet til å gå etter hva som skjer i systemene deres på en effektiv og automatisert måte. Økende datamengde og stadig nye behov i sektoren krever en robust, skalerbar og framtidssrettet infrastruktur for datahåndtering. Programstyret for Sikkerhetssatsingen vedtok i november investering i en ny logganalyseløsning, som skal prøves ut ved etablering av et «Minimum Viable Product» (MVP) i to år. Reelle pilotinstitusjoner, spesifikt lokale responsteam, blir involvert aktivt i utprøvningsfasen. Prosjektgruppen sammen med pilotinstitusjoner skal samarbeide tett framover rundt leveransen av første iterasjon på fremtidens cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning innen utgangen av 2021.

➤ **IRT-chat**

IRT-chat ble lansert i juni for å bidra til et tettere samarbeid og overføring av kompetanse blant sikkerhetsmiljøene i sektoren. IRT-chat har over 100 brukere og fungerer som en felles kommunikasjonskanal for deling av informasjon, kunnskap og erfaring rundt bl.a. effektiv håndtering av sikkerhetshendelser.

Prosjektgruppen arbeider videre med bl.a. å etablere regelmessige trusselvurderinger for sektoren, som skal bidra til et mer systematisk og forebyggende sikkerhetsarbeid på institusjonsnivå.

Referansegruppen for prosjektet ble opprettet i oktober. Den består av ledere involvert i IRT-arbeid ved UiS, UiB, UiA, UiT, HVO, NMBU, PHS. Dette gir prosjektgruppen mulighet til å hente inn innspill og ha et bredere perspektiv på behovet fra ulike sikkerhetsmiljø i sektoren.

Prosjektet for rådgivningstjenester

Som resultat av et sektorsamarbeid innen dette prosjektet ble rapporten «God praksis for beskyttelse av identiteter, data og enheter, for MS 365 Sikkerhetsløsninger» ferdigstilt i desember. Kjernegruppa besto av Nord Universitet, NTNU, UiA og Enable AS. I tillegg ble over ti institusjoner involvert som bidragsyttere gjennom hele prosessen. Arbeidet ble ledet av Uninett.

Rammeverk for håndtering av IKT-hendelser

Unit har i 2019 utarbeidet et forslag til rammeverk for håndtering av IKT-sikkerhetshendelser i høyere utdanning og forskning. Et av formålene med rammeverket er å effektivt håndtere alvorlige IKT-hendelser fra virksomhetsnivå til politisk nivå gjennom god utnyttelse av samfunnets samlede ressurser.

Forslaget innebærer en tydeligere formell status til sektorvis responsmiljø (SRM) og omfattende fullmakter i forbindelse med håndtering av alvorlige IKT-sikkerhetshendelser. Forslaget innebærer også etablering av UH CERT i form av et samarbeid om SRM-funksjonen med deltakelse fra NTNU SOC og UiO-CERT. Samarbeidet kan utvides når nye miljøer etableres i sektoren. Rammeverket sendes ut på høring og implementeres i 2020.

3.1.3. Internasjonalt samarbeid

EUNIS Special Interest Group Information Security and GDPR

EUNIS samler representanter for tilbydere, forvaltere og utviklere av informasjonssystemer for høyere utdanning og forskning i Europa. Formålet med organisasjonen er å hjelpe UH-institusjonene med å videreutvikle sine IT-økosystemer ved hjelp av erfaringsutveksling og deling av beste praksis.

Unit ivaretar ansvar for å lede arbeidsgruppen innen område informasjonssikkerhet - *EUNIS Special Interest Group Information Security*. Arbeidsgruppen har hatt tre fysiske møter (ett av møtene ble avholdt i forbindelse med EUNIS' årlige konferanse, i 2019 – holdt i Trondheim). Hovedtema for samarbeidet i 2019 var utveksling av erfaringer fra det praktiske arbeidet med forvaltning av den nye personvernforordningen samt forvaltning av ledelsessystemet for informasjonssikkerhet. Arbeidsgruppen deler informasjon om beste praksis, systemer og verktøy som er tilgjengelig i markedet, så vel som verktøy og APIer som utvikles internt i UH-sektoren i deltakerland.

Unit deltok i organisasjonskomite og i programkomite for EUNIS Congress 2019 i tillegg til faglige bidrag ved presentasjon av styringsmodellen for informasjonssikkerhet og presentasjon av arbeidet med implementering av rammeverk for håndtering av IKT-hendelser.

European Open Science Cloud (EOSC)

European Open Science Cloud er EUs storsatsing som skal samle alt av europeisk forskningsdata og relaterte tjenester under en paraply. EOSC vil være en bærekraftig føderert infrastruktur med felles styringssett og felles standarder hvorav kravet til FAIR forskningsdata er et av de viktigste. Formålet med EOSC er å kunne få mer ut av forskningsdata som produseres i Europa og å legge til rette for storskala åpen forskning på tvers av ulike forskningsdisipliner. EOSC sitt 1. byggetrinn gjennomføres i perioden 2018-2020.

Unit bidrar gjennom EU prosjektet OCRE (Open Clouds for Research Environments) til etablering av EOSCs portefølje med kommersielle tjenester som vil gjøres tilgjengelig til alle europeiske forskere.

OCRE prosjektet vil gjennom offentlige anskaffelser etablere rammeavtaler for:

- kommersielle infrastruktur-sky tjenester (Amazon AWS, Microsoft Azure, Google Cloud osv.)
- Jordobservasjonstjenester for økt bruk av Copernicus data

Når rammeavtalene er etablert ila. 2020 vil OCRE stimulere til bruk av tjenestene ved å forvalte €9.5 millioner i midler øremerket til tjenestekonsum. Dette vil skje gjennom åpne prosjektutlysninger i tidsperioden 2020-2021.

I tillegg skal OCRE levere en planskisse for gjennomføring av storskala pan-europeiske anskaffelser og forvaltning av øremerkede EU midler til konsum av kommersielle (sky)tjenester i EOSC. OCRE vil dermed i stor grad kunne påvirke hvordan EOSCs framtidige portefølje av kommersielle tjenester vil etableres.

Unit deltar i OCRE prosjektet gjennom det europeiske samarbeidsorganisasjon Géant og inntar nøkkelroller på alle 3 områder hvor OCRE skal levere. Unit leder arbeidet med OCREs forvaltning av stimuleringsmidler.

3.2. Forskningstjenester

Mål 1: Tjenesteorganet skal tilby avanserte tjenester for utdanning, forskning, formidling, forvaltning og utdanning, i samspill med nasjonale og internasjonale forskningsnett.

Mål 2: Tjenesteorganet skal føre til mest mulig effektiv studie- og forskningsadministrasjon. De nasjonale fellesløsningene skal føre til sammenheng og helhet i studieadministrasjonen til institusjonene.

Mål 3: Tjenesteorganet skal gi forskningen større samfunnsmessig verdi ved å legge til rette for at forskning i flere sektorer blir sett i sammenheng.

Mål 4: Tjenesteorganet skal gi universiteter og høyskoler gode og kostnadseffektive bibliotekstjenester gjennom samarbeid om bibliotekfaglige fellessystem.

På forskningsområdet leverer Unit fellestjenester til universiteter og høyskoler, helseforsknings-miljøene, instituttsektoren og til andre forskningsmiljøer, herunder Nasjonalbiblioteket. Dette omhandler både tjenester for forskningsinformasjon (Cristin), institusjonelle arkiv (Brage), samt bibliotekstjeneste-plattformen Alma og søketjenesten Oria. Alle disse tjenestene knytter de respektive sektorene sammen og gjør det mulig å utnytte og dele ressurser på tvers.

I 2019 har Unit prioritert sikker drift slik at leveransene har hatt kvalitet og stabilitet gjennom året. Det er startet et arbeid med å etablere tre-årige planer med tilhørende budsjett for fellestjenestene (veikart). Tjenesteutvikling er i hovedsak gjennomført i tråd med planene, detaljer fremkommer i omtalen av de respektive tjenestene.

Unit deltok sammen med Kunnskapsdepartementet i arbeidet med den nye nasjonale bibliotekstrategien for perioden 2020 – 2023, som Kulturdepartementet utarbeidet sammen med Nasjonalbiblioteket. Et tiltak er at Nasjonalbiblioteket i samarbeid med Unit skal bidra til at felles autoritetsregistre blir implementert i de ulike biblioteksystemene i Norge, og utvides til å inkludere flere autoritetstyper.

Unit og Forskningsrådet har hatt tett dialog for å tilrettelegge for gode digitale forskningstjenester, og har særlig fulgt opp arbeidet med å øke åpen tilgang til forskningsresultater. Forskningsmiljøene er løpende involvert og informert om arbeidet. Det er også etablert samarbeid med blant andre Helse-Omsorg21, Direktoratet for e-Helse, UHR, NIFU og NSD.

Det er levert data om norsk forskning til flere prosjekter, mange av disse i utlandet, og til forskning innen bibliometri både i Norge og i utlandet.

Unit hadde i 2019 besøk av en delegasjon fra Kina (The Institute of Scientific and Technical Information of China) som blant annet ønsket å lære av våre erfaringer med et nasjonalt forskningsinformasjonssystem.

Internt i Unit og avdeling for forskningstjenester ser vi gevinster ved at samarbeidet mellom de tidligere Cristin- og BIBSYS-miljøene gir effekter. Tidsskrifter og databaser som er gjenstand for de felles forhandlingene kan gjøres lettere tilgjengelig for brukerne, og vi kan jobbe mer helhetlig med å skape gode og effektive arbeidsprosesser for forskere, forskningsadministratorer og bibliotekarer.

3.2.1. Statistikk forskningstjenester

Tabell 3: Oversikt over forskningstjenester og antall brukerinstitusjoner

Tjeneste	Kategori	Antall virksomheter som bruker den
Alma	Bibliotek	78
Oria	Søkeverktøy/Discovery	78
Leganto	Pensumlistehåndtering	17
Cristin	Forskningsinformasjon	132
DUCT	Forskningsinformasjon	62
Brage	Vitenarkiv	67
Bird	Forskningsdata	4

3.2.2. Bevilgningsfinansierte tiltak (kap. 280, post 51)

Kapitlet omfatter i hovedsak aktiviteter knyttet til Cristin, åpen tilgang, bibliometriske data og rapportering på vitenskapelige publikasjoner (NVI-rapporteringen) samt arbeidet med et nasjonalt vitenarkiv (NVA).

Rapportering på vitenskapelige publikasjoner

Rapportering av Norsk vitenskapsindeks (NVI) ble gjennomført og levert i henhold til planene. Arbeidet innebærer oppfølging av alle deltakerinstitusjonene for å sikre koordinering, datakvalitet, brukerstøtte og opplæring. Sentral import av bibliografiske data reduserer behovet for manuell registrering ved hver institusjon.

Forvaltningsoppgavene i forbindelse med NVI-rapporteringen favner bredere enn det som normalt ligger til tjenesteforvaltning og Unit forvalter i tillegg rapporteringsinstruksen samtidig som det gis rådgivning og veiledning til institusjonene i bruk av instruksen og annet kvalitetssikringsarbeid knyttet til rapporteringen. Unit er også sekretariat for Tvisteutvalget for NVI-rapportering som avklarer i enkeltstående tvister mellom institusjonene hvis det er uenighet om hvorvidt og hvordan den enkelte vitenskapelige publikasjon skal rapporteres.

Cristin

Utviklingsprosjektet for Cristin ble i hovedsak gjennomført som planlagt i 2019, med noen endringer i forhold til opprinnelig plan etter utdypende dialog med prosjektets styringsgruppe.

ROS-vurdering og kritikalitetsvurdering er gjennomført og nødvendige tiltak identifisert. Et av de viktigste tiltakene fra ROS-vurderingen er å fase ut de delene av Cristin som fortsatt kjøres på gammel teknologi raskest mulig. Det ble lansert følgende tjenester i nye Cristin som erstatter funksjonalitet i den gamle versjonen:

- Registrering og redigering av resultater i kategoriene som brukes i NVI-rapportering.
- Nødvendige forbedringer av resultatregistrering for korrekt NVI-rapportering.
- Funksjonalitet for opplasting av fulltekstdokumenter til vitenarkivene.

Ny løsning for import av metadata om publikasjoner er til akseptansetesting, og er den første applikasjonen knyttet til Cristin som er på skyplattform. Løsningen planlegges lansert etter at NVI-rapporteringen for 2019 er avsluttet.

I tillegg er det lansert nytt API for resultater samt lagt til rette for en sterkt forbedret arbeidsflyt med å erstatte ITAR med API-løsning for å få inn grunndata om publiseringskanaler (serier, tidsskrift og forlag) til Cristin via integrasjon med NSDs Kanalregister. For NSD og deres dataarkiveringstjeneste er det etablert en tjeneste for å knytte forskningsprosjekter (Cristin-prosjekter) til datasett lagret hos NSD. Resultatet er bedre prosessflyt i Cristin, bedre funksjonalitet for brukere samt enklere NVI-rapportering.

Forvaltnings- og utviklingsmiljøene for Cristin-systemet involveres i økende grad i prosjektet for et nasjonalt vitenarkiv (NVA). Cristin sees også i forhold til arbeidet med en nasjonal infrastruktur for bibliometri (NIB) hvor hensikten er å berike datagrunnlaget begge veier. På samme måte er det samarbeid om forbedret statistikk og felles datagrunnlag knyttet til åpen tilgang og forhandlinger og lisensavtaler for vitenskapelige tidsskrifter.

Cristin fikk fem nye brukerinstitusjoner i 2019, og har nå brukerinstitusjoner i fire sektorer: UH, helse, institutt og ABM (Arkiv, bibliotek og museer). I sum er det 132 brukerinstitusjoner ved utløpet av 2019. Antall brukere som har vært logget inn siste 12 måneder er 22 632, noe som gir 1886 brukere per måned i snitt.

Det kan også nevnes at det er over 600 andre (ikke definert som brukerinstitusjoner) organisasjoner og virksomheter både fra privat og offentlig sektor som har registrert over 3900 publikasjoner i Cristin. Dette er organisasjoner der en ansatt er medforfatter for publikasjon fra- eller har en bi-stilling ved en av Cristin sine brukerinstitusjoner.

DUCT

DUCT (datautlevering av Cristin-data gjennom Tableau server) fungerer svært godt som en tjeneste der institusjoner kan hente ut tall og statistikk om forskningsresultater, og har effektivisert arbeidet på forvaltningssiden betydelig. Det ble avholdt 3 kurs for nye brukere også i 2019. Ytterligere utvikling av denne tjenesten forutsetter større ressurser enn hva som er tilgjengelig.

Åpen tilgang

Arbeidet med åpen tilgang til forskningsresultater har hatt stor oppmerksomhet og har vært høyt prioritert gjennom hele 2019. I 2018 fikk Unit full støtte fra styret i Universitets og høyskolerådet (UHR) til sine prinsipper om forhandlinger med vitenskapelige forlag. Prinsippene skal sørge for åpen tilgang i tråd med regjeringens nasjonale retningslinjer som slår fast at resultater av all norsk offentlig forskning skal være åpent tilgjengelig innen 2024.

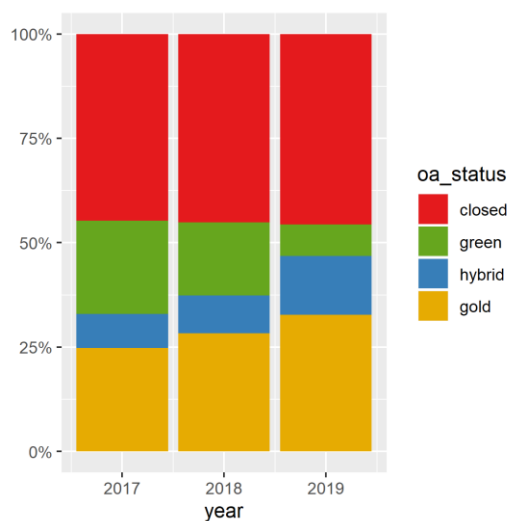
Arbeidet med å forhandle frem såkalte transformasjonsavtaler med forlagene startet opp i 2018, og fortsatte i 2019. Dette er avtaler som fortsatt gir lesetilgang til forlagets tidsskrifter, men i tillegg blir artikler av norske forfattere fra institusjoner som er parter i avtalene, åpent tilgjengelige ved publiseringstidspunktet. Ved årsskiftet 2018/2019 var Unit ikke i havn med de fire største avtalene som vi forhandlet med forlagene Elsevier, Wiley, Springer Nature og Taylor&Francis. For første gang deltok også rektoratene ved Universitetene i Bergen, Oslo, Tromsø og Trondheim, BOTT, i forhandlingene sammen med sine bibliotekdirektører.

I mars 2019 annonserte Unit at vi ikke ville fornye avtalen med Elsevier, og senere samme uke ble det annonsert at vi inngikk vår første transformasjonsavtale med Wiley. Elsevier kom tilbake med et nytt tilbud i april, og Norge inngikk som første land i verden en les-og-publisere-avtale med Elsevier. I juni kom avtalen med Springer Nature på plass, og i oktober inngikk vi avtale med Taylor&Francis. I hele 2019 ble tilgangen holdt åpen for studenter og forskere selv om det ikke var noe avtale på plass. Unit oppnådde dermed målet om overgangsavtaler med de fire største forlagene i 2019. I tillegg kom vi på slutten av 2019 til enighet om overgangsavtaler med forlagene Sage, Cambridge University Press og American Chemical Society.

Denne type overgangsavtaler er viktige i planen til sammenslutningen av 24 forskningsråd, Plan S. Norges forskningsråd har tilsluttet seg denne avtalen og krever at resultater fra forskningsmidler utlyst fra 2021 skal publiseres åpent. Plan S vil i en overgangsperiode tillate åpen publisering i ellers lukkede tidsskrifter (kalt avtalt hybrid) dersom det foreligger en nasjonal forhandlet avtale med forlaget. Det er denne typen avtaler Unit har forhandlet fram med forlagene nevnt over.

Figuren til høyre¹ viser at godt over 50% av norske artikler er åpent tilgjengelige, først og fremst gjennom publisering i åpne tidsskrifter (OA tidsskrifter) eller artikler som er kjøpt fri i lukkede tidsskrifter.

For 2017 og 2018 ble artiklene kjøpt fri av enkelte forskere og/eller forskergrupper, men den kraftige økningen i det blå segmentet i 2019 viser effekten av Units avtaler med Elsevier og Wiley, som gir åpen publisering for norske forskere innenfor avtalen i forlagenes tidsskrifter. Denne kommer til å øke ytterligere i 2020 etter hvert som flere avtaler forhandles frem. Den grønne fargen viser åpen tilgang av versjoner av artikkelen i et institusjonelt arkiv.

Figur 2: Status åpen publisering

Støtte til norske åpne tidsskrift innen humaniora og samfunnsvitenskap

Unit administrerer og forhandler frem et nasjonalt universitets- og høyskolekonsortium for innkjøp av åpne, norske tidsskrift innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. Dette er en prøveordning for perioden 2018-2020. I 2019 har ordningen blitt videreført og det er gjort utbetalinger i form av støtte til de deltagende tidsskriftene. Mer informasjon om ordningen finnes på openaccess.no.

¹ Tallene er foreløpige og det må forventes endringer frem til tilstandsrapporten publiseres.

Følgende 25 tidsskrift mottok støtte i 2019:

Acta Didactica Norge	Norsk filosofisk tidsskrift
Collegium Medieval	Norsk litteraturvitenskapelig tidsskrift
Din - Tidsskrift for religion og kultur	Norsk medietidsskrift
Edda	Norsk museumstidsskrift
Heimen	Norsk sosiologisk tidsskrift
Historisk tidsskrift	Norsk statsvitenskapelig tidsskrift
Internasjonal Politikk - Skandinavisk tidsskrift for internasjonale studier	Studia Musicologica Norvegica
Kunst og Kultur	Teologisk tidsskrift
Maal og minne	Tidsskrift for kjønnsforskning
NLT - Norsk lingvistisk tidsskrift	Tidsskrift for kulturforskning
NOA - Norsk som andrespråk	Tidsskrift for samfunnsforskning
Nordisk tidsskrift for pedagogikk og kritikk	Tidsskrift for velferdsforskning
Norsk antropologisk tidsskrift	

Nasjonal infrastruktur for bibliometri (NIB)

Unit (Ceres) fikk i 2017 en økning i årlig bevilgning på 3 mill. kroner for å håndtere en komplett bibliometrisk database og legge til rette for bruk av denne i Norge. NIB skal levere bibliometriske data til forskning og administrativt bruk i forskningssektorene. Infrastrukturen skal i første fase levere data til forskning og legge til rette for utlevering av datasett til administrativ bruk.

Arbeidet er etablert som eget prosjekt med ekstern representasjon i styringsgruppen. Innledningsvis har det tatt mye tid å avklare hva arbeidet innebærer samt etablere en hensiktsmessig kontakt med skandinaviske miljøer for bibliometri med tanke på fremtidig samarbeid. Resultatet er at vi gjenbraker samme databaseskjema og importskript som Karolinska Institutet, noe som er en betydelig besparelse sammenlignet med et rent egenutviklet konsept. Med denne drahjelpen vil NIB levere en fullverdig database ved produksjonsstart.

Kontrakt med Clarivate for levering av data ble undertegnet ved slutten av 2018 og første dataleveranse kom i februar 2019. Databaseskjema og importskript er grundig testet i 2019.

Valg av teknisk løsning for drift av databasen har vist seg å være en krevende prosess, der Unit innledningsvis satset på en løsning som viste seg å være lite egnet for formålet. Tidlig i 2020 blir det etablert en teknisk løsning som tilfredsstiller formålet. Data har vært tilgjengelig på en midlertidig løsning gjennom 2019.

Det er etablert et Bibliometriforum, som er et åpent nettverk for alle bibliometrikere i Norge, hvor det så langt er arrangert to samlinger. I tillegg er det arrangert en skandinavisk workshop på bibliometriske data, med stor suksess.

Nasjonalt vitenarkiv

Prosjektet Nasjonalt vitenarkiv som ble utredet på oppdrag av Kunnskapsdepartementet i 2018/2019 ble besluttet iverksatt gjennom Revidert Nasjonalbudsjett 2019. Oppdraget var å realisere det nasjonale vitenarkivet i tråd med anbefalingene i Units utredning. Overordnet målsetning i 2019 er å utvikle en minimumsversjon og igangsette en utprøving i løpet av første kvartal 2020 med noen utvalgte institusjoner og videreutvikling inntil vitenarkivet er ferdig. En videreutvikling forutsetter ytterligere finansiering.

Utviklingsprosjektet har ekstern representasjon i styringsgruppen og ekstern referansegruppe for å sikre at brukernes behov ivaretas fra første stund. Arbeidet ble startet noe senere enn planlagt grunnet mangel på kompetanse/kapasitet. Ved utgangen av 2019 er utviklingsarbeidet godt i gang og forløper som planlagt med ferdigstilling av en minimumsversjon for utprøving hos et utvalg institusjoner fra april 2020. De tildelte midlene forbrukes fortløpende og benyttes i sin helhet ved ferdigstilling av minimumsversjonen til april 2020.

3.2.3. Bevilgningsfinansierte tiltak (øvrige kapitler/poster)

Kapitlet omfatter aktiviteter knyttet til bevilgninger som er gitt utenfor grunnbevilgningen, innen forskningsområdet er dette integrasjon mellom Cristin og øvrige forsknings- og dokumentasjonssystemer, gjennomgang av Norsk senter for forskningsdata (NSD) samt utredninger og prosess-støtte knyttet til åpen publisering.

Cristin-integrasjoner

Unit fikk i 2019 en tildeling på 2 mill. kroner for å videreføre arbeidet med integrasjon mellom Cristin og andre tjenester. Det er sterk økning i bruk av Cristins APler, og det er gode tilbakemeldinger fra brukere som benytter tjenesten. Det er meldt inn en rekke ønsker om utvidelser og videreutvikling. APlene gjør at informasjon som blir registrert i Cristin kan hentes ut for å oppdatere andre systemer, nettsider og registre. På samme måte kan Cristin bruke APlene for å hente informasjon fra andre systemer som har API-tjenester. Når flere system utveksler informasjon automatisk, blir brukerne spart for å manuelt registrere samme informasjon i de ulike systemene. Brukerinstitusjonene kan hente ut informasjon om sine ansatte og deres forskningsresultater og prosjekter, og profilere det på egne nettsider. Når en ny artikkel eller et nytt prosjekt blir registrert, eller det blir gjort endringer i personprofilen i Cristin, blir nettsidene automatisk oppdatert. Dette sparer institusjonene for å manuelt holde oversikt over- og oppdatere informasjonen.

Gjennomgang av NSD

Gjennom supplerende tildelingsbrev for 2018, ble Unit gitt i oppdrag å være sekretariat for en gjennomgang av NSD AS utført av en arbeidsgruppe utnevnt av Kunnskapsdepartementet (KD). KD i samarbeid med Forskningsrådet bevilget totalt 2,3 mill. kroner til oppgaven. Gjennomgangen skulle i hovedsak vurdere om dagens virksomhet i NSD er optimalt innrettet eller om det bør gjøres endringer for å i enda større grad gjøre NSD til et viktig verktøy for forskning og ev. utdanning, og i såfall hvilke endringer som bør gjøres. Gjennomgangen skulle omfatte hele bredden av NSDs virksomhet, både NSDs oppgaver innenfor lagring og tilgjengeliggjøring av data som Forskningsrådets grunnfinansiering primært er rettet mot, og den øvrige virksomheten til NSD.

Arbeidsgruppens gjennomgang resulterte i en rapport som ble oversendt KD 1. mai 2019, med tydelige anbefalinger til Kunnskapsdepartementet, Forskningsrådet og NSD. I hovedsak er disse knyttet til behovet for å ivareta dagens kompetansemiljø, vurdere hvorvidt forvaltningsoppgavene (særlig DBH og Kanalregisteret) skal videreføres i NSD eller Unit og at NSD videreføres som et statlig eiet aksjeselskap. Eierskapet bør utøves av Unit.

Bevilgede midler ble i sin helhet benyttet til arbeidet med gjennomgangen av NSD.

Utredninger og prosess-støtte knyttet til åpen publisering

Unit bistår Kunnskapsdepartementet med utredninger knyttet til publiser og les-avtaler i regi av European University Association (EUA) samt rettighets- og lisensspørsmål i forbindelse med åpne vitenskapelige publikasjoner og datasett. I tillegg ytes det bistand i form av prosess-støtte for å bidra til at nordisk styrte tidsskrifter (tidsskrifter eid av nordiske vitenskapelige foreninger eller tidsskrifter med nordisk redaksjon) kan vendes fra å være lukket til å bli åpne. Disse aktivitetene ble initiert i 2019 og gitt en bevilgning på 1,3 millioner kr. Så langt er det levert en juridisk utredning om rettighets- og lisensspørsmål i forbindelse med åpne vitenskapelige publikasjoner og datasett. Det er utført arbeid for kroner 350 000 i 2019, som i hovedsak faktureres i 2020. Oppgavene fortsetter i 2020 i samarbeid med rektoratene og bibliotekene ved UiO, UiB, NTNU og UiT.

3.2.4. Brukerfinansierte tjenester

Biblioteksystemet Alma

Målet om at utvikling av det totale tjenestetilbudet som biblioteksystemet med tilleggs- og støttetjenester tilbyr skal gi økt merverdi for konsortiet, ble videreført i 2019. Det ble gjennomført en bred kartlegging av bibliotekstjenestene, og fem risikovurderinger av utvalgte tjenester, herunder Alma.

Det er identifisert og iverksatt tiltak for å redusere sårbarheten. Dette arbeidet vil legge føringer for prioriteringer av kontinuerlig forbedring og utvikling av bibliotekstjenestene.

Kartleggingen avdekket også en omfattende teknisk gjeld på de nasjonale tilpasningene og løsninger Unit drifter. Rådgivende gruppe for Bibsyskonsortiet (RG) er informert og dette vil bli gjenstand for løpende prioriteringer videre.

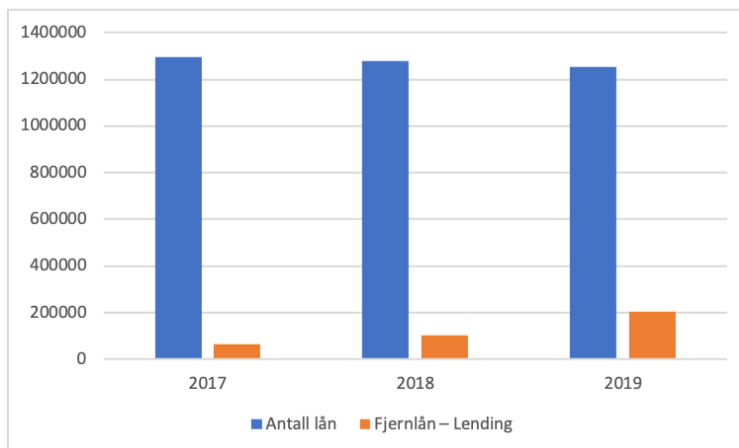
Studentimport ble flyttet til Alma SIS (Student Information System). Alma SIS ivaretar både dataintegritet, informasjonssikkerhet og personvern. Neste skritt er å utvikle BIBSYS ID Management (BIM), og flytte brukerne over på nye løsninger for pålogging (autentisering) til Oria og Alma for å erstatte BIBSYS-Feide.

Med tilrådning fra RG ble det igangsatt et utviklingsarbeid for emneord bygget på en tidligere etablert plattform for autoritative data. Tjenesten utvikles som en skyløsning. Dette arbeidet ble mer krevende enn antatt og utsatt i påvente av prosjektet Masterdatakilder fra Forsknings-tjenesters prosjektplan. Hensikten er å koble bibliotekstjenesters behov tettere på handlingsplanen og andre forskningstjenester.

To nye deltakere ble medlemmer i Bibsyskonsortiet med tilhørende import av deres biblioteksamling i 2019. Det er nå 78 deltagende institusjoner. Importoppdragene er tidkrevende, og med begrensede ressurser til dette arbeidet er det en relativ lang ventetid for slike oppdrag.

Bruken av Alma viser at antall lån er stabilt over tid, men antall fjernlån, - det vil si lån fra et annet bibliotek enn hva låneren tilhører, øker fra år til år, noe som indikerer at samarbeidet innad i konsortiet fungerer godt på dette området.

Det er gjort omfattende sonderinger i markedet for biblioteksystemer som er tilpasset samarbeidskonsortier/ fag- og forskningsbiblioteker. Det er RGs oppfatning at det i nær fremtid (2-4 år) ikke vil foreligge relevante alternativer til dagens systemløsning. En totalvurdering av situasjonen medførte at vi i samråd med RG besluttet å videreføre kontrakten for Alma/Oria med to år, til utgangen av 2023. Den videre prosessen for å avklare systembehov etter 2023 skal håndteres i samråd med fagutvalget for forskningstjenester og Digitaliseringsstyret, og det startes med en konseptfaseutredning i løpet av 2020.

Figur 3: Antall lån og fjernlån formidlet i Alma 2017-2019

Oppetid og responstid har vært i tråd med krav definert i målsetningen og avtale med leverandøren.

Felles søketjeneste - Oria

Samtlige institusjoner i samarbeidskonsortiet har i løpet av året tatt i bruk nytt grensesnitt for Oria. Det er i tillegg gjennomført en større omstrukturering av søkeoppsett som bidrar til større fleksibilitet i valg av søkekilder for institusjonene, og et mer konsekvent og ryddig grensesnitt for brukerne. Disse endringene er de to største enkeltstående endringene siden overgangen til Alma som grunnsystem for Oria. Endringene er gjort i henhold til

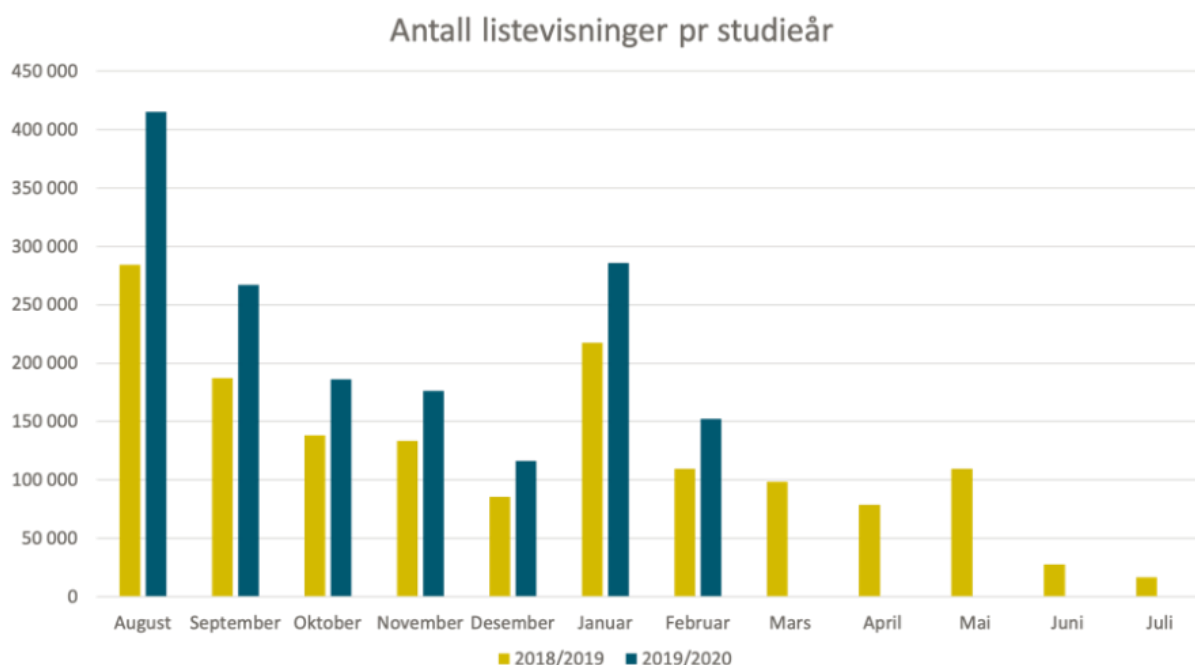
plan og i tett dialog med arbeidsgruppen som representerer brukerne. Vitenarkivene har blitt høstet og gjort søkbare etter at disse ble omstrukturert til selvstendige instanser i 2019. Bruken av Oria, målt i antall søk, er stabil over tid.

Det ble gjennomført en risikovurdering av Oria i 2019. Ingen kritiske risikoer som krever umiddelbare tiltak ble identifisert.

Oppetid og responstid har vært i tråd med krav definert i målsetningen. Arbeidet med universell utforming har kommet kortere enn forventet. En kartlegging av tilfredsstillelse av krav til universell utforming er derfor ikke gjennomført og planlegges gjennomført i 2020.

Pensumlistetjenesten Leganto

I løpet av 2019 har ytterligere tre institusjoner blitt deltagere i samarbeidskonsortiet, og ved utgangen av året teller konsortiet 17 institusjoner. Med unntak av én, er alle institusjonene i konsortiet enten i drift, i gang med pilot eller under implementering. Tjenesten dekker de primære behovene for effektiv håndtering, administrasjon og tilgang til pensumlister. Som figuren nedenfor viser er bruken av Leganto økende og antall pensumlistevisninger er betydelig høyere i studieåret 2019/2020 enn foregående år.

Figur 4: Antall pensumlistevisninger per studieår

Det pågående prosjektet mellom Universitets- og høgskolerådet (UHR) og Kopinor om integrasjon mellom BOLK-tjenesten og pensumlistesystemer er fulgt opp, og Unit har deltatt som observatør i arbeidet med etablering av arbeidsgruppe og fasiliteter dialog mellom leverandør og Kopinor. Det er også etablert en dialog med arkivmiljøet for Public 360 om en etablering av en integrasjon for enklere arkivering av pensumlister.

Det er gjennom året arbeidet med en ny FS-konverter basert på nye FS-APIer. Realisering/driftsetting er noe forsinket grunnet arbeid med etablering av databehandleravtaler med nødvendige underleverandører.

Oppetid og responstid har vært i tråd med krav definert i målsetningen.

Nasjonalbiblioteket

I tillegg til å være ett av bibliotekene som deltar i Bibsys-konsortiet, har Nasjonalbiblioteket behov for egne tilpasninger mellom Alma og flere av sine særskilte systemer. Disse ble utviklet i perioden 2014-2015 i forbindelse med overgangen til nytt biblioteksystem. Det viser seg nå at disse tilpasningene ble utviklet på en suboptimal teknologi. Dette, i kombinasjon med endringer i Alma-APler, gir behov for betydelige endringer og videreutvikling av disse tilpasningene.

Det ble etablert et samarbeid med Ex Libris, leverandøren av Alma, i siste del av 2019. Dette har gitt et godt grunnlag for et forbedringsprosjekt og Nasjonalbiblioteket har tro på at problemene kan løses.

Vitenarkivet Brage

I 2019 fikk Bragekonsortiet fire nye deltakere og omfattet ved utgangen av året 67 institusjoner. Tilgjengeligheten i 2019 var 99,93 % i forhold til en målsetting om 99,95%. Avviket skyldes et tilfelle av nettverksproblemer hos skyleverandøren SafeSpring.

Det er formidlet informasjon om registrering, endring eller sletting av opplysninger om vitenarkivene til OpenDOAR, OpenAIRE, BASE, Primo Central Index og NORA.

Samtlige institusjonelle vitenarkiv er flyttet fra en felles instans av systemprogramvaren DSpace på en maskin hos Unit, til separate instanser av DSpace på nye maskiner i skyen (Safespring). Denne flyttejobben omfattet totalt 179 059 innførsler med til sammen 944 980 filer i tillegg til alle brukerprofiler, grupper, logger, statistikk etc, og ble gjennomført som planlagt.

Cristin for helsesektoren

På oppdrag fra OUS har Unit utviklet tjenesten Helsevisningsportalen, som gir institusjonene en samlet prosjektoversikt over Regionale Etske Komiteene (REK)-godkjente prosjekter. I samarbeid med Biobankregisteret/ Folkehelseinstituttet er det også lagt til rette for informasjon om prosjektenes bruk av biobanker/forskning på humant materiale. Tjenesten vil bli gjort tilgjengelig for alle Cristin-institusjoner når den lanseres i 2020.

Helse- og omsorgsdepartementet innførte i 2018/2019 prøverapportering på Kliniske behandlingsstudier (KBS) i helseforetakene. Det rapporteres på antall studier og pasientdeltagelser i studiene. I samarbeid med OUS har Unit i 2019 gjennomført oppdrag for de regionale helseforetakene (RHFene) for å legge til rette for og gjennomføre denne rapporteringen. For å gjennomføre rapporteringen uten at integrasjonen med ny REK-portal var på plass, ble det i samarbeid med OUS utviklet en frittstående tjeneste for registrering av studier og pasientdeltagelse. Prosessen slik den er i dag medfører imidlertid mye manuelt arbeid. I løpet av 2020 skal registreringen flyttes inn i Cristin, slik at man fra 2021 fullt ut kan gjennomføre rapporteringen i Cristin på en mindre ressurskrevende måte.

I juli 2019 lanserte de Regionale Etske Komiteene (REK) den nye REK-portalen. Som del av oppdraget fra RHFene har Unit bidratt i spesifikasjonsarbeid og testing, og det er gjort justering av Cristins integrasjons-tjenester for å sikre at den nye portalen kan integreres med Cristin. REK har hatt utfordringer og høy arbeidsbelastning etter lansering av den nye REK-portalen, noe som har ført til at overføring av prosjekter til Cristin først kommer på plass våren 2020.

Forskningsdata – Bird

BIRD er en tjeneste som gir sikker lagring og deling av forskningsdata, og gjør forskningsdata tilgjengelig i tråd med nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling. Tjenesten er organisert som et eget konsortium. Basert på brukernes tilbakemeldinger og innmeldte behov er det gjort flere mindre forbedringer på bruker-opplevelsen ved både søk, registrering og presentasjon av forskningsdata, spesielt rundt versjonering av datasett. Nye konsortiemedlemmer i 2019 er Veterinærinstituttet og NTNU.

3.2.5. Internasjonalt samarbeid

OpenAIRE Advance er et fullfinansiert prosjekt under Horizon2020-EINFRA programmet med varighet fra Januar 2018 og ut Desember 2020. Prosjektet er en fortsettelse av DRIVER, OpenAIRE, OpenAIRE Plus og OpenAIRE2020.

Kjernevirksomheten er:

- 1) E-infrastruktur for høsting, aggregering og sammenkobling av alle typer forskningsresultater (publikasjoner, data, programvare, osv.) - The OpenAIRE Research Graph. Utgangspunktet for dette er text&data mining av innhold høstet direkte fra data-/vitenarkiv, CRIS-systemer, tidsskrift/forlag, mm. Fra OpenAIRE Research Graph utvikles det en rekke ulike tjenester for bl.a. overvåking, analyser og rapportering av Open Access og Open Data.
- 2) Menneskelig nettverk av nasjonale representanter (NOAD) som bidrar til Open Science relatert policy arbeid, opplæring og støttefunksjoner.

I tråd med satsningen på European Open Science Cloud (EOSC) er OpenAIRE representert i EOSC Executive Board og tungt involvert i en rekke EOSC arbeidsgrupper. I tillegg er OpenAIRE i gang med å overføre virksomheten til den juridiske enheten OpenAIRE AMKE. Unit er representert i både OpenAIRE-Advance Project Steering Committee og OpenAIRE AMKE Executive Board.

3.3. Utdanningstjenester

Mål 1: Unit skal tilby avanserte tjenester for utdanning, forskning, formidling, forvaltning og utdanning, i samspill med nasjonale og internasjonale forskningsnett.

Mål 2: Unit skal føre til mest mulig effektiv studie- og forskningsadministrasjon. De nasjonale fellesløsningene skal føre til sammenheng og helhet i studieadministrasjonen til institusjonene.

På utdanningsområdet leverer Unit fellestjenester til universiteter og høyskoler så vel som fagskoler og videregående utdanning, men også tjenester som tilbys hele samfunnet. Dette omhandler tjenester for studieadministrasjon og opptak og undervisning. De største administrative tjenestene er Felles studentsystem og Samordna opptak, som benyttes av hele statlig sektor og en rekke private institusjoner. Av undervisningstjenester kan en nevne viktige fellestjenester som digital eksamen, læringsplattformer og videotjenester.

Hovedprioritet i 2019 har vært sikker gjennomføring av opptaket, klargjøring for fagskoleopptaket, ny funksjonalitet innenfor FS, herunder mer tilgjengeliggjøring av data. Vitnemålsportalen er klargjort for mottak av fagskoleresultater. Digital eksamen er ytterligere automatisert, spesielt innenfor sensur, klage og arkivering. Mer enn 50% av tradisjonell oppmøteeksamen gjennomføres nå på digitale eksamensplattformer. Andre vurderingsformer, som for eksempel hjemmeeksamen, har enda høyere digitaliseringsgrad. Tjenesten Canvas LMS har blitt en viktig samarbeidsarena for digitalt læringsmiljø, generelt. De første treårige veikartene for tjenestene ble satt opp i 2019.

Unit har tett dialog med andre statlige virksomheter som Lånekassa, Diku, Nokut, NSD, IMDi, UDI og NAV for å samordne prosesser/tjenestekjeder, standardisere og effektivisere datautveksling. For Vitnemålsportalen arbeides det både nasjonalt og internasjonalt med økt tilgang til kompetansedata for innbyggerne, og økt bruk av disse dataene i ulike prosesser. En rekke workshops er gjennomført både for private bedrifter og offentlige virksomheter for oppkobling til tjenesten. Unit har i 2019 levert utdanningsdata til flere forskningsprosjekter og spørreundersøkelser, eksempelvis Studiebarometeret.

Unit har også i 2019 på utdanningsområdet deltatt i flere internasjonale prosjekter og andre samarbeid, blant annet innenfor Erasmus+ og CEF.

3.3.1. Statistikk utdanningstjenester

Tabell 4: Oversikt over utdanningstjenester og antall brukere

Tjeneste	Kategori	Antall virksomheter som bruker den
Felles studentsystem – FS	Studieadministrasjon	34 UH-institusjoner (inkl. alle offentlige)
Register for utestengte studenter – RUST	Sanksjoner	35 UH-institusjoner
GAUS	Godkjenning	34 UH-institusjoner og NOKUT
Vitnemålsportalen	Resultater	40 UH-institusjoner leverer data til tjenesten (alle UH-institusjoner) 5 rekrutteringsportaler var direkte koblet til tjenesten pr 2019
Institusjonsregister	Kodeverk	Alle UH-institusjoner, NOKUT, NSD, helsesektor (forskningsdok)
Samordna opptak – SO	Opptak	27 UH-institusjoner (1300 studier)
Nasjonal Vitnemålsbase - NVB	Resultater	Alle UH-institusjoner

		Alle fylkeskommuner 367 videregående skoler
Digital eksamen	Undervisning	21
Læringsplattform Canvas	Undervisning	24
Plagiatkontroll Urkund	Undervisning	22
Webmøter - Adobe Connect	Undervisning	20
Videoopptak – Mediasite	Undervisning	18
Videoopptak – Kaltura	Undervisning	3
Time-rom planlegging	Undervisning	16
Videoopptak – Techsmith Relay	Undervisning	17
DLR – LOR	Undervisning	4 + 2 som observatører
Mooc - åpne nettkurs	Undervisning	8
Filesender	Undervisning	31

3.3.2. Bevilgningsfinansierte tiltak (kap. 281, post 51)

Samordna opptak (SO)

Det samordnede opptaket til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler har vært preget av vanlig drift og vedlikehold og nesten ingen videreutvikling. Utviklingsressursene vi rår over har i hovedsak blitt brukt innenfor fagskoleprosjektet. Til tross for manglende videreutvikling ble opptaket også i 2019 gjennomført uten feil, takket være iherdig innsats fra Unit-ansatte.

Det kommer mange oppslag om samordna opptak i media. I perioden rundt søknadsfristen har det vært 56 oppslag og i opptaksperioden var det totalt 615 oppslag.

SO publiserer statistikker og analyser av søker- og opptakstrender i tråd med informasjonsplanen, fastsatt i samarbeid med Kunnskapsdepartementet. Vi publiserer rapporter i forbindelse med søknadsfristen, hovedopptaket og suppleringsopptaket. Når alle opptakene er avsluttet publiserer vi sluttstatistikk.

Tabell 5: Nøkkeltall Samordna opptak 2018-2019 – sluttstatistikk

	2018	2019	Endring i antall	Endring i %
Søknader	825 872	805 732	-20 140	-2,4%
Søkere totalt	142 796	139 692	-3 104	-2,2%
Søknader førstevalg	140 629	137 231	-3 398	-2,4%
Søkere kvalifisert	127 066	123 496	-3 570	-2,8%
Søkere førstevalg kvalifisert	119 001	113 675	-5 326	-4,5%
Søkere tilbud	105 503	105 844	341	0,3%
Søkere med tilbud og ja-svar	69 459	69 251	-208	-0,3%
Søkere tilbud på førstevalg	60 686	61 478	792	1,3%
Søkere møtt	60 161	60 469	308	0,5%
Planlagte studieplasser	57 546	58 731	1 185	2,1%

I 2019 har det vært økt antall forespørsler etter tall og beregninger av effekten av innføring av alternative opptakskrav. Flere rapporter ble produsert og levert til Kunnskapsdepartementet, media og interesseorganisasjoner.

Førstelinjetjenesten til Samordna opptak (SO) svarer på spørsmål om søking, mens universitetene og høyskolene besvarer spørsmål om innhold i utdanningene og om saksbehandling av søknadene. SOs førstelinjetjeneste besvarte 9 349 eposter og 15 803 telefoner i forbindelse med opptaket 2019.

Unit skal sørge for et effektivt og korrekt studentopptak til grunnutdanning ved universiteter og høyskoler. Unit bistår KD i arbeidet med utvikling av Forskrift om opptak til høyere utdanning gjennom fortolkning av forskrift og regelverk for opptak til grunnutdanningene. Med bakgrunn i forskriften utarbeider Unit retningslinjer og instruksjoner for behandling av søkere til bruk av lærestedene og Samordna opptak. Dette omfattende arbeidet fører til likebehandling av søkere, en effektiv saksbehandlingsprosess og god kvalitetssikring av hele opptaksprosessen. Disse felles saksbehandlingsrutinene er bakgrunnen for den tillit lærestedene har til hverandre i saksbehandlingen av søkere i det felles nasjonale studentopptaket. Det er utarbeidet utfyllende instruksjoner for vurdering av søkere både med norsk og utenlandsk utdanningsbakgrunn, og per i dag er det utarbeidet vurderingshåndbøker for mer enn 100 land, samt utfyllende retningslinjer for behandling av søkere fra norsk videregående opplæring. Unit har utarbeidet 12 helt nye omregningstabeller til bruk i opptaket for 2020. Pr i dag har vi anslagsvis 225 omregningstabeller.

Unit behandler følgende søkergrupper for lærestedene:

- søkere som har utenlandsk utdanningsbakgrunn
- søkere med IB (International Baccalaureate)
- søkere med Rudolf Steiner-skole
- søkere som ber om å bli rangert etter særskilt vurdering
- søkere som ber om dispensasjon fra kravet om generell studiekompetanse.

Antall søkere med utenlandsk utdanningsbakgrunn har hatt en stor økning de siste 10 år. I 2019 oppga 4828 søkere at de hadde utenlandsk utdanningsbakgrunn. I 2010 var tallet 2206. I 2019 behandlet Unit søkere med utdanning fra 140 ulike land. Følgende land hadde flest søkere; Syria, Filippinene, Sverige, USA og Polen. Syria med cirka 550 søkere var helt klart i en særstilling. Unit hadde saksbehandleransvaret for om lag 7000 søkere til sammen.

Tjenesten Samordna opptak har god kontakt med sektoren både gjennom nasjonale seminarer og et godt informasjons- og kommunikasjonssystem.

Unit samarbeider med NOKUT om GSU-lista (generell studiekompetanse utland). GSU-lista beskriver krav til søkere som har utdanning fra utlandet.

Unit veileder pre-søkere og deres støtteapparat om kravene til opptak til høyere utdanning, og har i dette arbeidet utstrakt kontakt med blant annet videregående skoler, rådgivertjenesten, Lånekassen, flyktningetjenesten, NAV, voksenopplæring og Kompetanse Norge.

Modernisering av SO-systemene – omskriving i nytt utviklingsverktøy

Dagens opptakssystem i det samordnede opptaket til universiteter og høyskoler ble påbegynt modernisert i et prosjekt i perioden 2012 - 2015. De ytre delene av systemet som blant annet søkerportalen ble nyskrevet. De indre delene av systemet ble ikke utviklet. Dagens opptak til universiteter og høyskoler kjøres delvis i det nye systemet og delvis i det gamle. Det gamle systemet er sårbart og sterkt personavhengig, noe som gir svært høy risiko knyttet til gjennomføring av viktige deler av opptaket.

Arbeidet med modernisering av SO-systemet, som brukes av universiteter og høyskoler, ble ikke videreført i 2019, grunnet satsing på fagskoleopptaksprosjektet. Det gamle systemet kan heller ikke benyttes til fagskoleopptaket.

I årene fremover vil det være nødvendig å fortsette arbeidet med omskriving av flere deler av opptakssystemet, som opptakskjøring, registrering av kompetanse- og rangeringsregelverk i moderne verktøy, oppdatering av diagnoseprogrammet, endring av fødselsnummer, bestilling av midlertidige personnummer og vurderingstjenesten,

som basert på søkerens elektroniske vitnemål gir beskjed til søkeren og saksbehandleren om søker er kvalifisert for opptak. Opptaksregelverket må vedlikeholdes i samsvar med endringer i forskrift om opptak til høyere utdanning. Unit må også se på muligheter til å kunne digitalt ta imot dokumenter med sensitive opplysninger. Det er nødvendig med en temporær økning i bevilgingen for å ferdigstille denne moderniseringen.

Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB)

Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB) er en database med vitnemål for fullført og bestått videregående opplæring i Norge. NVB inneholder elektroniske kopier av vitnemål for fullført og bestått 3-årig videregående opplæring i Reform94 og Kunnskapsløftet. For NVB er det på 1990-tallet utviklet et eget kontrollprogram, som blant annet kontrollerer at vitnemål som blir sendt NVB, er ført i henhold til regelverket fastsatt av Utdanningsdirektoratet. Kontrollprogrammet for NVB er et svært viktig verktøy i videregående opplæring og ved opptak til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler. NVB er grunnpilaren i digitalisering av opptaket. Kontrollen av vitnemål bygger på at regelverket for vitnemålsføring fortolkes og brytes ned i elementer som kan kodes inn i NVBs kontrollprogram.

Åtte av ti søkere i 2019 hadde minst ett elektronisk vitnemål, som kunne ligge til grunn for hel- eller semi-automatisk saksbehandling av deres søknader om opptak. Det er i 2019 kontrollert og importert 67979 gyldige vitnemål til NVB, fra 367 videregående skoler. Vi har opplevd få problemer med importen, mye fordi det ikke har vært store endringer i regelverket for karakterføring og fagsammensetning i 2019. Det er gjennomført en større oppdatering av skoleregisteret i forbindelse med fylkessammenslåingen, hvor alle offentlige skoler har fått nytt skolenummer. Det ble jobbet med nye versjoner av kontrollmotoren. Tross forholdsvis få endringer i regelverket, hadde Unit veldig mye jobb med nye/endrede utdanningsprogrammer (medier og kommunikasjon og kunst, design og arkitektur inkl. overgangsordninger) og ny privatistordning for yrkesfag.

Nasjonal klagenemnd for opptak

Nasjonal klagenemnd behandler klager over enkeltvedtak i den nasjonale opptaksmodellen (NOM) for grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler som Unit organiserer gjennom tjenesten Samordna opptak, jf. opptaksforskriften § 8-1 (1). Dette omfatter klagesaker på om alt som har med kvalifisering av søkere til høyere utdanning som går gjennom Samordna opptak samt alt som har med rangering av disse søkerne å gjøre.

Antall og kompleksitet

Tabell 6: Utvikling i antall og type klagesaker behandlet i Nasjonal klagenemnd siste seks år

Sakstype	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Totalt antall saker	74	74	101	118	85	89
Særskilt vurdering - opptaksforskriften § 7-13	28	29	46	49	36	22
Utenlandsk utdanning - opptaksforskriften § 2-2	12	13	13	22	9	16
Manglende dokumentasjon – forvaltningsloven	9	7	8	13	13	4
Søknad etter fristen – forvaltningsloven	2	1	0	2	2	2
Spesielle opptakskrav - opptaksforskriften kapittel 4	4	5	2	4	5	8
Rangering - opptaksforskriften kapittel 7 (minus § 7-13)	11	12	11	12	7	22
Dispensasjon - opptaksforskriften § 3-2	3	0	13	9	4	8
Andre saker	5	5	8	7	9	7

Antall klagesaker har variert en del opp gjennom årene, men de to siste årene har det vært betydelig færre saker. Klager på avslag om særskilt vurdering utgjør omtrent 40 % av alle klagesakene hvert år.

Selv om antall saker har gått en del ned de to siste årene, har kompleksiteten ved flere av sakene økt. Sekretariatet opplever mye mer pågang fra både klagerne selv, deres advokater og fra media. Klagerne er ofte svært ressurssterke og er villige til å ta saken sin så langt det er mulig i retts- eller forvaltningsapparatet. Sekretariat og leder for nemda må noe oftere enn før forholde seg til både Stortinget, departementet og Regjeringsadvokaten i forbindelse med klagesaker.

Møtevirksomhet i nemnda

Nasjonal klagenemnd har to faste møter på høsten hvert år. Det første møtet går normalt over to dager og det andre møtet går over en dag. I tillegg kan det forekomme kortere telefonmøter på sommeren og senere på høsten.

Administrasjon av forkurs i matematikk

Seksjon for opptak har i 2019 administrert forkurset i matematikk ved opptak til lærerutdanninger. Forkurset ble gjennomført i samarbeid med nasjonal koordinator ved UiA og, fylkesmannen i Trøndelag. Samordna opptak hadde ansvar for at søkere kunne melde seg på forkurset. SO sørget for at resultater, klager og oppmøte ble registrert i det interne webgrensesnittet for både SO og fylkesmannen. Søkere med forkurs ble håndtert manuelt av SO ved kjøring av opptaket. Alle resultater og utfall av klager ble formidlet til kandidatene. SO har levert statistikk for søkere med forkurs og svart på medieenhenvendelser om det samme.

Vitnemåls- og karakterportalen (Vitnemålsportalen)

Med Vitnemålsportalen kan innbyggerne selv hente ut sine utdanningsresultater fra høyere utdanning i Norge og dele dem med ønskede mottakere. Mottaker får kvalitetssikret informasjon til bruk i ansettelsesprosesser og lignende. Vitnemålsportalen gjør at institusjonene ikke lenger trenger å produsere karakterutskrifter, noe som sparer både arbeid og penger.

Bruken av Vitnemålsportalen øker for hvert år, og i 2019 passerte den for første gang 4000 brukere i løpet av et døgn (i juli). Totalt ble det i 2019 gjort i overkant av 160.000 delinger av resultater. Det er nesten en dobling sammenlignet med 2018. Stadig flere tilbydere av HR-løsninger kobler seg opp til Vitnemålsportalen for å kunne motta data direkte, men utviklingen går fremdeles saktere enn ønskelig. På tross av den økte bruken mottok vi i 2019 kun 403 henvendelser fra brukere av tjenesten.

Den økte bruken av tjenesten, samt at det begynner å bli noen år siden den første gang ble satt i produksjon, har ført til at en del vedlikeholdsarbeid har hopet seg opp. Grunnet få ressurser har det i 2019 derfor i all hovedsak kun blitt utført vedlikehold og drift av Vitnemålsportalen. Det har blitt arbeidet mye med anonymisering og sletting av personopplysninger, da vi frem til dette kom på plass ikke overholdt lovkravet om å slette personopplysninger innen 12 måneder. Det har også blitt gjort forbedringer knyttet til universell utforming, blant annet mer forklarende tekster ved bruk av skjermleser. Dessverre oppfyller fremdeles ikke applikasjonen dagens krav til universell utforming. Vi håper å få oppfylt disse i løpet av 2020.

I løpet av året har vi hatt en rekke møter med andre etater som Utlendingsdirektoratet (UDI), Sjøfartsdirektoratet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) for å se på mulighetene for å automatisere deres søknadsprosesser på bakgrunn av data fra Vitnemålsportalen. IMDi er den første etaten som går i produksjon med en slik løsning.

Det er også en forventning fra brukerne at vitnemål fra videregående utdanning også blir gjort tilgjengelig i Vitnemålsportalen.

GAUS (Godkjenning av utenlandsk utdanning)

GAUS - Godkjenning av utenlandsk utdanning er en webapplikasjon som skal bidra til kvalitet og likebehandling ved vurdering av om utenlandsk utdanning skal godkjennes. Med GAUS kan saksbehandlere som jobber med godkjenning av utenlandsk utdanning få tilgang å lese andre institusjoners behandling og vedtak.

Ut over at NOKUT nå kan overføre saker til GAUS uten fødselsnummer har det i 2019 i liten grad blitt utført noe arbeid på tjenesten.

RUST (Register for utestengte studenter)

Register for utestengte studenter (RUST) er et system som muliggjør effektiv og trygg formidling av vedtak om utestenging. Institusjoner under universitets- og høyskoleloven er pålagt å benytte RUST. RUST ble satt i produksjon høsten 2014.

Etter at datakvaliteten knyttet til registreringer at sanksjonerte studenter ved institusjonene i 2018 ble betraktelig bedre har Unit i 2019 forbedret mulighetene for å hente ut statistikk. Nå er det satt opp automatisk uthenting av data hver måned slik at det er mulig å se utviklingen at registreringene over tid. Videre ble det i 2019 jobbet en del med nødvendige tekniske forbedringer av tjenesten.

Universiteter og høyskoler som fatter vedtak om sanksjon (jf uhl. § 3-7 åttende ledd, § 4-8 første til tredje ledd og § 4-10 tredje ledd) skal via sitt studieadministrative system rapportere dette til RUST. Høsten 2019 ble også Handelshøyskolen BI koblet på RUST.

I 2017 presiserte departementet at skikkethetsvurdering etter lov om universiteter og høyskoler § 4-10 skal foretas i utdanningen for hvert enkelt yrke. Arbeidet med å implementere nødvendige studieklassifikasjonskoder, som er nødvendige for å oppfylle distinksjonene mellom de ulike yrkene det skal foretas skikkethetsvurdering for, ble påbegynt i 2018. Grunnet manglende ressurser er dette fremdeles ikke ferdig implementert. Studenter som blir registrert med en sanksjon risikerer derfor å få en strengere sanksjon enn det loven sier at det er rom for å gi. Vi håper å få fullført dette arbeidet i 2020.

3.3.3. Bevilgningsfinansierte tiltak (øvrige kapitler/poster)

Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB) – omskriving i nytt utviklingsverktøy

Arbeidet med den planlagte nye versjonen av NVB har ikke kommet videre fra startfasen, da vi i 2019 kun har hatt en utvikler dedikert til oppgaven og flere ressurser på forvaltningssiden har gått til fagskoleprosjektet.

Fagskoleprosjektet og samordna fagskoleopptak

Innen fagskoleprosjektet har Unit utviklet flere komponenter i det nye opptakssystemet, blant annet applikasjoner for saksbehandling av søknader, registrering av regelverk og opptak. Fagskoleopptaket skal kun kjøres i det nye systemet. Vi bygger nå fremtidens opptakssystem som en fleksibel plattform for alle typer opptak. Opptakssystemet skal etter planen i årene fremover videreutvikles både for å kunne gjennomføre nasjonalt opptak til masterstudier, og slik at opptaket til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler på sikt kan flyttes over. Første versjon av nytt opptakssystem tas i bruk av fagskolene i opptaket 2020.

Opptaksregelverket må vedlikeholdes i samsvar med endringer i forskrift om opptak til høyere utdanning. Unit må også se på muligheter til å kunne digitalt ta imot dokumenter med sensitive opplysninger. Arbeid har pågått i hele perioden og systemene var klargjort for årets opptak innen fristene.

Prosjektperioden begynner å nærme seg slutten og det første fagskoleopptaket skal gjennomføres våren 2020. Det har vært iherdig innsats gjennom hele året for å kunne nå målet om å åpne fagskoleopptaket 1. februar 2020.

Det har blitt arbeidet med følgende:

- Informasjon, samarbeid med, og koordinering av fagskolene.
- Nettstedet samordna opptak har fått egne sider for fagskolesøkere
- Søkerportal er tilpasset fagskolesøkere
- Brukertesting av nettsted og søkerportal
- Første applikasjon for saksbehandling av søkere vil ferdigstilles i januar 2020
- Applikasjon for å registrere kompetanse og rangeringsregelverk er utviklet
- Tolking av kompetansekrav for utdanningen i lokale forskrifter og studieplaner
- Teknisk oppbygging av regelverk tilpasset fagskolene i opptakssystemene
- Rapporter med fagskoledata i datavarehus for opptaksstatistikk
- Løsning for å kjøre opptak og informere søkerne om resultatet er påbegynt og skal være klar i mai 2020.

Det ble gjennomført to seminarer hvor alle fagskoler ble invitert: 28. og 29. januar 2019 og 3. desember. Referansegruppen har hatt to møter 29. april og 5. september.

Det har vært utfordrende at fagskoleforskriften først ble vedtatt i juli 2019. Rangering av søkerne er hjemlet i forskriften, mens kompetansekravene skal ligge i lokale forskrifter eller studieplaner. Fagskolene fikk derfor kort tid på å utarbeide nye lokale forskrifter, da Unit krevde at kompetansekravene måtte være beskrevet før deltakelse i opptaket. Informasjon om opptakskrav må være entydige for søkerne.

På grunn av sen forskrift vil det i opptaket 2020 ikke være noe automatisert saksbehandling av søkerne. Det er et arbeid som må fortsette i årene som kommer.

30 fagskoler med til sammen 535 studier skal delta i det første fagskoleopptaket 2020.

Fagskoleresultater i Vitnemålsportalen

Unit fikk i 2017 midler til å legge til rette for å inkludere fagskoleresultater i Vitnemålsportalen. For at dette skulle bli mulig måtte dataformatet som benyttes i Vitnemålsportalen endres. Dette kom på plass i 2019 og nødvendig arbeid ble derfor igangsatt. Status ved utgangen av 2019 var at det meste av arbeidet var gjort og at kun mindre endring gjenstod. I løpet av februar 2020 vil de første fagskoleresultatene bli synlige i Vitnemålsportalen. Det må dog bemerkes at det kun er to institusjoner med fagskoleutdanning som er koblet til Vitnemålsportalen. Majoriteten av Fagskoleresultater vil dermed fremdeles mangle i Vitnemålsportalen. Hovedvekten av nødvendig arbeid som må utføres for å få koblet opp flere fagskoler ligger hos fagskolene selv. Det er videre verd å merke seg at ikke alle fagskoler har et studieadministrativt system, noe som er en forutsetning for at Vitnemålsportalen skal kunne hente ut utdanningsresultater fra institusjonen.

3.3.4. Brukerfinansierte tjenester

Studieadministrative systemer

På ønske fra Studie-BOTT ble det i 2019 utarbeidet et veikart for fremtidens studieadministrative tjenester. Formålet med veikartet er å gi sektoren et felles bilde av planer for videreutvikling av FS og de tilhørende studieadministrative tjenestene (som f.eks. Vitnemålsportalen og GAUS), og derigjennom sikre transparens og forutsigbarhet for både institusjonene og Unit. Veikartet ble i all hovedsak utarbeidet på en workshop med landets studiedirektører og IT-direktører i februar. Veikartet ble presentert for sektoren på digitaliseringskonferansen i juni i Trondheim.

Felles studentsystem (FS) - generell drift

Felles studentsystem (FS) er et økosystem som består av en database med en tilhørende klient. I tillegg finnes en rekke webapplikasjoner som gir søkere, studenter og fagpersoner mulighet for selv å registrere og endre data inn mot databasen, samt integrasjoner mot omkringliggende systemer som LMS, eksamenssystemer, timeplanlegging

med mer. Institusjonenes data er samlet i 8 ulike databaser, hvor institusjonene som deler en base kun har tilgang til sine data. Mye av grunnlagsdataene for FS deles av alle institusjoner og vedlikeholdes av Unit (via felleskoder).

Når det gjelder FS-databasen og FS-klienten ble det gjennom hele året videreutviklet som normalt etter behov knyttet til endringsønsker fra sektoren, endrede lovverk, endringer i våre applikasjoner og i integrasjoner mellom FS og andre systemer. Eksempelvis ble det i 2019 gjort en del endringer knyttet til opptak, undervisning, vurdering, etter- og videreutdanning og rapportering til DBH (for pedagogiske utdanninger), for å forenkle og digitalisere stadig flere av arbeidsprosessene innenfor studieadministrasjon. Arkivintegrasjon kom på plass og arbeidet med å digitalisere vitnemål ble påbegynt.

Mye av grunnlagsdataene for FS deles av alle institusjoner og vedlikeholdes av Unit. Formålet med felleskodene er å legge til rette for standardisering av studieadministrative prosesser og utveksling av data med andre institusjoner og mot tredjeparter som DBH og Lånekassa. Ved at Unit forvalter, koordinerer prosessene og lager felles kodeverk, oppnås en effektivisering fremfor at hver institusjon må gjøre dette selv. I 2019 har det blitt utført løpende registreringer og vedlikehold av data. I forbindelse med etableringen av applikasjonen Arbeidslivsportalen (lanseres i 2020) har det blitt opprettet felleskoder for praksissteder. I tillegg har det blitt utført noe teknisk vedlikehold.

Data som er registrert i FS benyttes i en rekke applikasjoner og tjenester. Det er derfor stor etterspørsel etter integrasjoner mellom FS og andre relevante systemer, både interne og eksterne. I 2019 har integrasjonsoppgavene i hovedsak handlet om å videreutvikle eksisterende tjenester, gi brukerstøtte og å gi råd til en lang rekke eksterne firmaer, interessenter og institusjoner.

Datavarehus og rapporter via STAR og Tableau – generell drift

STAR er et datavarehus med studentdata innenfor områdene gjennomstrømming, opptak, utveksling, eksamensdata, klagestatistikk mm. Presentasjons- og rapportverktøyet Tableau er et selvbetjent analyseverktøy. I samarbeid med institusjonene i sektoren utarbeides det felles rapporter i Tableau via STAR.

I 2019 ble følgende arbeid utført:

- ny datakilde som ser på Emnefrafall
- en ny datakilde og rapport for klage på vurdering
- studiebarometer data for 2019 er lagt inn i STAR
- en ny datakilde knyttet til emnekombinasjoner

EVUweb - Etter- og videreutdanningsweb - nyskriving i nytt utviklingsverktøy

EVUweb er en webapplikasjon for påmelding til etter- og videreutdanninger.

Dagens EVUweb ble utviklet midt på 2000-tallet, og har kun hatt én teknologioppgradering siden den tid. EVUweb har derfor hatt behov for en teknologioppgradering en god stund. Arbeidet med å nyskrive hele applikasjonen startet opp i november 2017 og Unit er nå i ferd med å slutføre dette prosjektet. Applikasjonen er nå på en ny teknisk plattform med både modernisert grensesnitt og ny funksjonalitet.

Første versjon av nye EVUweb ble produksjonssatt i produksjon 31. januar 2019, med NTNU som første pilotinstitusjon. Gjennom hele 2019 er det levert kontinuerlige hyppige releaser. I løpet av året har det bl. a vært jobbet med nye innloggingsløsninger, kursoversikter, betalingsløsninger, forenkling av brukerprosesser, universell utforming, samt oppkobling mot kontakt- og reservasjonsregisteret, Folkeregisteret og Nasjonal vitnemålsdatabase.

EpN - Emneplanlegging på Nett – videreutvikling

EpN er en webapplikasjon for opprettelse og endringer av emner og emneinformasjon, samt informasjon om studieprogram. Applikasjonen benyttes både av administrativt- og vitenskapelig ansatte.

Dagens versjon av EpN ble satt i produksjon i 2013. Det har i flere år vært behov for å gi applikasjonen et teknisk løft. Applikasjonen tatt i bruk av stadig flere institusjoner og ønsket om å implementere funksjonalitet for å registrere strukturell informasjon om vurdering og undervisning har lenge vært en prioritet. Slik ny funksjonalitet vil

gi mindre dobbeltregistrering, og en vil kunne fase ut den gamle versjonen av EpN. Dette arbeidet er allerede påbegynt, men det er behov for et større kartleggingsarbeid før videreutviklingen kan fortsette. Våren 2020 vil derfor bli brukt til nødvendig forarbeid. Arbeidet vil i all hovedsak handle om å utrede arkitektur- og teknologivalg, rydde i teknisk gjeld², kartlegge institusjonenes behov knyttet til vurderingsfunksjonalitet og fastsette mål, gevinster og planlegge utviklingsarbeidet. Utviklingen planlegges å starte opp igjen over sommeren 2020 med et mål om å ha nødvendig funksjonalitet knyttet til vurdering på plass i løpet av 2021.

Fagpersonweb – generell drift

Fagpersonweb er en webapplikasjon som lar fagpersoner utføre en del nødvendige studieadministrative rutiner og oppgaver, samt kunne tjene som støtteverktøy i undervisningspraksisen.

I 2019 ble funksjonaliteten i Fagpersonweb for sensur, klage og begrunnelse forbedret, bla. annet som konsekvens av endringer i UH-loven.

Flyt – produksjonssetting

Flyt er en ny webapplikasjon som er laget for å samle større deler av behandlingen av studieadministrative saker på ett sted. I tillegg bidrar Flyt til å digitalisere og automatisere flere steg i arbeidet, slik at saksflyten blir bedre og enklere. Flyt knytter sammen eksisterende applikasjoner som Studentweb (hvor studenten leverer sin søknad), FS-klienten (hvor saksbehandler registrerer konklusjonen) og P360 hvor saken arkiveres. Flyt letter også kommunikasjon og dokumentutveksling under behandlingen mellom søker, saksbehandler og eventuell fagperson.

Etter en kort pilotfase ble Flyt satt i produksjon ved UiS i august 2019. Utover høsten tok ytterligere tre institusjoner tjenesten i bruk. Seks institusjoner er ved utgangen av 2019 i implementeringsfasen og flere andre institusjoner meldte sin interesse for å vurdere å ta i bruk applikasjonen. Mye ressurser har gått med til å bistå institusjonene i implementeringen, samt å utbedre "barnesykdommer" som ble avdekket når applikasjonen kom i allmenn bruk.

Nomination – nytt brukergrensesnitt

Nomination er en webapplikasjon hvor eksterne institusjoner kan nominere utvekslingsstudenter til norske læresteder. I 2019 ble arbeidet med å kartlegge brudd knyttet til krav om universell utforming påbegynt.

Studentbevis-appen – generell drift

Studentbevisappen er en mobilapplikasjon som erstatter semesterkvittering på papir eller oblat. Studentbevis-appen fungerer som studentbevis hos bl.a. studentsamskipnadene og kollektivtransportselskaper, og er gyldig på lik linje med studiekort og papirkvittering. Appen benyttes av rundt 200.000 studenter.

I 2019 ble det gjort noen endringer knyttet til overgangen mellom vår- og høstsemesteret. I tillegg ble strekkodevisningen forbedret.

Studentweb – generell drift

Studentweb er en webapplikasjon som lar studenter utføre en rekke studieadministrative oppgaver, slik som semesterregistrering og oppmelding til undervisning og eksamen. Studentweb gir også studentene innsyn i

² "Teknisk gjeld": Når et produkt har levd en liten stund, for så å skulle videreutvikles, oppdager man av og til at koden kunne vært skrevet på en annen måte som i det videre utviklingsarbeidet vil være mer hensiktsmessig. Hvis man ikke rydder i teknisk gjeld kan nyutvikling lett føre til at deler av koden ikke fungerer slik den er tenkt, altså at det oppstår feil i det de delene av produktet som tidligere er utviklet. Ved å ta tak i den tekniske gjelden rydder man i koden. Dette kan kreve litt arbeid, men vil på sikt ofte være tidsbesparende.

informasjonen som studiestedet har lagret om dem, f.eks. eksamensresultater, kontaktopplysninger og hva som er sendt til Lånekassen. Studentweb benyttes av rundt 200.000 studenter.

I 2019 ble Studentweb bedret i sin behandling av studenter med sanksjoner. Innlogging med europeisk eID (eIDAS) ble innført i applikasjonen. Det ble mulig for studenter å bestille digitalt signerte studentbekreftelser, noe som vil lette institusjonenes arbeid med å manuelt utstede disse på papir.

Videre ble det utført en stor mengde mindre endringer knyttet til endringer i andre applikasjoner som FS-klienten og Flyt, samt forberedelse for innføring av Arbeidslivsportalen.

Søknadsweb – generell drift

Søknadsweb er en webapplikasjon som kan håndtere alle typer lokale opptak til studier, slik som opptak til masterstudier, samt søknader om utvikling.

I 2019 har hovedfokus vært på å gjennomføre en full revisjon og omskriving knyttet til gjeldende krav om universell utforming. Europeisk eID (eIDAS) ble også innført i applikasjonen som første tjeneste i Norge med denne typen innlogging. Videre har det vært utført mindre forbedringer og rettinger, samt en risikoanalyse.

Internasjonale samarbeid

Unit har i 2019 deltatt i to Erasmus+ KA3 – prosjekter; Erasmus Without Paper 2.0 (EWP) og DigiRec.

Unit deltok i 2018/2019 i to Connecting Europe Facility (CEF) -prosjekter for implementasjon av Europeisk elektronisk identitet (eIDAS eID). Det første prosjektet er sammen med Difi, Skattedirektoratet og Brønnøysundregistrene, med mål om å innføre eID i Norge. Som del av dette har Unit innført bruk av eIDAS eID i Søknadsweb (lokale opptak), Studentweb og SO-søkerportal (nasjonalt opptak). Dette er de første tjenestene i Norge som bruker eIDAS eID. Det andre prosjektet – ESMO – hadde som mål å utveksle informasjon om studier for en student som benytter eIDAS eID for autorisasjon. Som del av ESMO har vi fått innført eIDAS eID i Feide. Begge prosjektene ble ferdigstilt sommeren 2019.

Unit har norsk koordinator-rolle for European Student eCard DSI, som er den første europeiske byggesteinen innen CEF på utdanningsområdet.

DigiRec

DigiRec er et prosjekt for å definere beste praksis for digitalisering av godkjenningsprosessen, og skal levere en rapport på dette våren 2020. Unit deltar i styringsgruppen for prosjektet.

Erasmus Without Paper (EWP)

EWP er flaggskipet innenfor Erasmus for digitalisering av mobilitetsprosessen. Her har Unit ledet arbeidet med datamodellering og standardisering av protokoller for datautveksling. Mye av dette er basert på modellene som er i bruk i FS for utveksling og resultater. EWP som nettverk ble satt i produksjon i desember 2018, og Norge var da koblet opp til nettverket med noen tjenester fra fire universiteter. I 2020 er FS utvidet med noen ekstra funksjoner. For å få full nytte av nettverket i arbeidsprosessene er det behov for et større prosjekt etter 2019. Det er derfor initiert et forprosjekt som vil gjennomføres våren 2020 for digitalisering av studentmobilitet innen norsk høyere utdanning.

EMREX

EMREX er et nettverk for resultatutveksling. EMREX ble i 2018 satt i ordinær produksjon, i form av et konsortiesamarbeid. Det har vært tett samarbeid med Kina, Australia og Tyskland for videre utvidelse av

nettverket, og i 2019 er de første tyske universitetene koblet opp. Unit har ansvaret for oppfølging av arbeidet med tekniske standarder og formater. Samme format benyttes i EWP, og testes ut i flere blokk-kjedebaserte vitnemålsløsninger. I 2020 fortsetter arbeidet med utvidelse av nettverket.

European Blockchain Partnership

Avtale om deltakelse i European Blockchain Partnership ble signert i april 2018, sammen med 27 EU-land, og fra høsten 2018 har Unit vært norsk koordinator for dette samarbeidet. Målet er å få på plass en offentlig europeisk infrastruktur for blokk-kjede. I 2019 har fem arbeidsgrupper vært aktive innen EBP, og Norge har deltatt i fire av disse. For Unit gjelder dette deltakelse i arbeidsgrupper for policy governance og digitale kvalifikasjoner. Aktiviteten for Unit i dette samarbeidet har vært rapportert til Kommunal og moderniseringsdepartementet (KMD). Fra 2020 vil DigDir overta koordinatorrollen for Norges deltakelse, men Unit vil fortsatt delta i dette samarbeidet.

Undervisningstjenester

Alle tjenester innenfor undervisningsområdet er brukerfinansierte. Prioriteringsrådet for undervisningsnære tjenester er sektorens styringsorgan for området. Prioriteringsrådet hadde syv møter i 2019. Unit deltar i internasjonalt samarbeid gjennom NORDUnet, Geant og IMS Global Learning Consortium.

Læringsplattformer - LMS

Canvas LMS er godt etablert hos 24 institusjoner og har stabil drift. Tjenesten leveres som skytjeneste av Instructure. Unit sin tjeneste har blitt en viktig samarbeidsarena for utviklingen av det digitale læringsmiljøet, generelt. De fleste læringsapplikasjoner som anskaffes kan og bør integreres med Canvas. Integrasjonsstandarden Learning Tools Interoperability, LTI, har gjort dette vesentlig enklere. Mange av applikasjonene som skal anskaffes krever større innkjøpsprosesser. Unit har hatt for liten kapasitet til å gjennomføre felles innkjøp i 2019. Eksempel på applikasjoner det har vært samarbeid om i 2019 er: mapper for pedagogisk merittering, plug-in for universell utforming og applikasjon for emneevaluering. Unit driver også samarbeidet om felles norsk FS integrasjon. Det er utviklet forbedringer i integrasjonen i 2019. Videre utvikling av tjenesten vil dreie seg om fellesanskaffelser av tilleggsmoduler og utvikling av ny integrasjon med FS.

Digital eksamen

Tjenesten digital eksamen håndterer nå mer enn 50% av oppmøteeksamen (skoleeksamen) i sektoren. I tillegg brukes tjenesten til andre vurderingsformer som mappevurderinger, hjemmeeksamen, prosjektoppgaver osv. Det er to leverandører, UNLwise og Inspira, som leverer skybaserte plattformer innenfor tjenesten. Unit leverer integrasjoner mellom eksamensplattformene, FS og andre tjenester. I 2019 har samarbeidet vært orientert rundt utvikling av funksjonalitet i eksamensplattformene og integrasjonene. Integrasjoner med arkivsystemer og utvikling av funksjonalitet for klage/begrunnelse har vært fokusområder i 2019. I 2020 vil det være fokus på sikker drift av løsningene, og utvikling av ny funksjonalitet som sektoren prioriterer. Utviklingstakten må avstemmes mot planene for eventuell ny anskaffelse av digital eksamensplattform.

Videotjenester

Unit tilbyr videoplattformer til undervisningsformål. Mediasite drives av Uninett i Trondheim, Kaltura drives av NORDUnet i Danmark. Begge plattformer er integrert med Canvas og produksjonen av video til undervisningsformål er stor. Mediasite er integrert med DLR, Units felles system for deling av digitale læringsressurser. Unit har i 2019 lagt ned den noe enklere videotjenesten Techsmith Relay. Webmøteverktøyet Adobe Connect erstattes gradvis av Zoom som nå tilbys av UNINETT. I 2020 vil Unit vurdere flytting av Mediasite drift fra UNINETT til NORDUnet. Det vil også vurderes om det skal åpnes for nye videotjenester, som f.eks Panopto.

Time- og rom-planleggingssystemer

Unit organiserer et begrenset samarbeid om bruk av skytjenesten TimeEdit. De fleste norske institusjonene bruker løsningen, unntatt 6 institusjoner som bruker timeplanleggingssystemet TP. TP er utviklet og driftes av UiO. Samarbeidet om TP er ikke organisert gjennom Unit. Institusjonene ønsker mer samarbeid om TimeEdit. Systemet trenger integrasjoner mot flere systemer, og det er mange ønsker om utvikling av ny funksjonalitet og innkjøp av tilleggsmoduler. Samarbeidet om time- romplanlegging bør trappes opp i 2020 dersom sektoren ønsker dette. Forholdet til TP bør avklares.

Digitale Læringsressurser – DLR

Tjenesten er i stabil drift med et begrenset antall brukerinstitusjoner. Begrensingen i antall brukerinstitusjoner antas å skyldes at ytterligere institusjoner avventer Kunnskapsdepartementets respons på LOR(Learning Object Repository)-utredningen. Det er gjennomført mindre forbedringer på brukeropplevelse og noe ny funksjonalitet rundt deling av ressurser, synlighet av institusjonen, forenklet registrering av forfattere og nytt brukergrensesnitt for brukeradministrasjon. Høgskolen på Vestlandet er kommet inn som medlem i samarbeidskonsortiet i løpet av året.

Åpne læringsplattformer

Unit tilbyr tjenester som støtter åpne nettkurs og MOOC. Dette er en liten tjeneste som preges av liten finansieringsevne fra deltakerne. Unit tilbyr Open edX, Open Canvas, og skybasert Canvas for denne type kurs. I 2020 bør det vurderes om denne aktiviteten skal nedskaleres, ev legges ned, eller om man skal få med seg institusjonene på en større satsing.

3.4. Administrative tjenester og strategisk innkjøp

3.4.1. Statistikk administrative tjenester

Tabell 7: Oversikt over administrative tjenester og antall brukerinstitutioner

Tjeneste	Kategori	Antall virksomheter som bruker den
Unit 4	Økonomi	15
SAP	Lønn og lønnsnær HR	14
Visma Tendsign	Konkurransgjennomføringsverktøy	18
JobbNorge	Rekruttering	26
Public 360	Saksbehandling og dokumentasjonsforvaltning	33
Datavarehus UiO/UiB	Beslutningsstøtte	2
Innkjøp og kontraktsforvaltning		111

3.4.2. Brukerfinansierte tjenester

Strategisk innkjøp og kontraktsforvaltning

Unit koordinerer og forvalter en portefølje IKT innkjøpsavtaler som dekker det aller meste av behovet innen IKT-område. Ved utgangen av 2019 forvaltes ca 30 rammeavtaler på 13 hovedområder. Omsetningen gjennom avtalene er ca 650 millioner kroner årlig, og bidrar til store besparelser for virksomhetene i sektoren gjennom ressursbesparelser i anskaffelsesprosessen og gode priser og betingelser grunnet store innkjøpsvolum. Seksjonen bistår også med innkjøpsfaglig kompetanse ved nyanskaffelser i samarbeid med fagressurser fra sektoren, Unit og Uninett.

Økonomi- og administrative tjenester

Ambisjonen i Digitaliseringsstrategien for høyere utdanning og forskning er at flest mulig administrative tjenester skal etableres som fellestjenester. Det er etablert prosjekter for økonomi og lønn, saksbehandling og dokumentasjonsforvaltning, strategisk HR og beslutningsstøtte. Initiativene ved Universitetene i Bergen, Oslo, Tromsø og Trondheim (BOTT) ligger til grunn for den videre utvikling av disse fellestjenestene.

Det er etablert et strategisk samarbeid mellom de statlige UH-virksomhetene som benytter Unit-porteføljen (heretter benevnt TROFAST) og BOTT. Den administrative tjenesteporteføljen skal konsolideres til felles løsninger for hele sektoren. Økonomi og lønn skal leveres av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, DFØ. For Saksbehandling og dokumentasjonsforvaltning utlyses anbudskonkurranse i 2020. Når det gjelder strategisk HR skal det gjøres en vurdering om løsningen anskaffet av DFØ skal brukes av sektoren, eller om en skal gå ut på egen anskaffelse.

Frem til nye fellestjenester er på plass, er det for Unit fokus på god drift og forvaltning av dagens tjenester. De 17 TROFAST-virksomhetene har lang erfaring i samarbeid om administrative fellestjenester. Dette gjelder Sak/arkiv (P360), økonomi (UBW), lønn/HR (SAP-DFØ), rekruttering (JobbNorge) og konkurransegjennomføringsverktøy KGV (Visma Tendsign). Tjenestene er levert av Unit gjennom 3. partleveranser og Unit har forvaltningsansvar for disse tjenestene.

Det er per i dag 15 TROFAST-virksomheter på UBW økonomiløsning levert av Unit (alle unntatt BOTT, NHH og Samisk Høgskole) og 15 TROFAST-virksomheter på lønnstjenesten levert av DFØ basert på den felles statlige SAP

løsningen (alle unntatt BOTT, NHH og NMBU (UBW – lønn)). For disse tjenestene har det vært aktiv brukerpåvirkning og -styring gjennom:

- Faggrupper bestående av superbrukere for en prosess, f.eks. BFS – bestilling og faktura. Gruppen samarbeider om erfaringsutveksling og etablere beste praksisløsninger.
- Arbeidsutvalg som omfatter ett fagområde f.eks. økonomi og består typisk av økonomisjefer. Arbeidsutvalget ser på området som helhet og er en arena for erfaringsutveksling, etablering av beste praksisløsninger, koordinere felles oppsett av løsning og standardisering av arbeidsprosesser. Arbeidsutvalget gjør også anbefalinger om utvikling og investeringer knyttet til området.
- Prioriteringsråd for administrative tjenester. Dette er organet som gjør de endelige prioriteringene knyttet til drift og forvaltning. Prioriteringsrådet anbefaler satsningsområder og investeringer til Fagutvalget for administrative tjenester. I vedtak om ny styringsmodell fra 2020 erstattes prioriteringsråd med tjenesteråd. Vedtatt i Digitaliseringsstyret 30.01.2020.

De administrative tjenestene er basert på at virksomhetene har felles arbeidsprosesser. Løpende utviklingskostnader fordeles etter fordelingsnøkkel basert på virksomhetens størrelse. Tjenestene anses kostnadseffektive. De har evnet å tilpasse seg sektorens endringer og nye behov. Løsningene har gjennomgått en kontinuerlig teknologisk utvikling. For eksempel ble UBW anskaffet allerede i 1997.

Konkrete tiltak som er igangsatt og gjennomført i løpet av 2019 eller er pågående:

Økonomitjenesten Unit4 Business World, UBW

I løpet av 2019 har det skjedd en betydelig utvidelse av økonomitjenesten basert på Unit4 Business World (UBW). Det er gjennomført en omfattende oppgradering av teknisk plattform til siste versjon, og moduler for innkjøp, fakturabehandling og prosjekt er implementert for institusjonene i sektoren som deltar i samarbeidet.

I 2018 ble det gjennomført en anskaffelseskonkurranse for innkjøp og fakturabehandling. Valgt løsning ble UBW, implementering av løsningen startet i juni 2019, og de siste virksomhetene ble satt i drift i desember 2019. Prosjektet avsluttes i 2020 og tidligere løsning basert på Basware termineres.

Videre er det i 2019 jobbet med å rulle ut prosjektmodulen til alle UH-virksomheter og ved inngangen til 2020 gjenstår 5 virksomheter som har avtalt produksjonsstart andre kvartal 2020.

Unit har sammen med Arbeidsutvalget for økonomitjenesten opprettet faste månedlige møtepunkter med prosjektleder i BOTT-prosjektet for økonomi og lønn. Hensikten med disse møtepunktene er å avstemme BOTT løsningen opp mot endringsønsker fra TROFAST-virksomhetene slik at en harmoniserer løsningene mest mulig. Dette gjøres ved at endringsønsker fra virksomhetene sendes inn til faggruppene for vurdering. Endelig prioritering av hva som legges inn i løsningen gjøres av Arbeidsutvalget for økonomi. I tillegg gjennomføres miniseminar på vår og høst for ha en arena der sektoren blir kjent med hverandre på tvers av virksomhetene, og for å få en delingskultur.

Det er også opprettet et tettere samarbeid med Riksrevisjonen med møter 4 ganger årlig. Hensikten med disse møtepunktene er å gjøre felles risikovurderinger knyttet til økonomitjenesten. Riksrevisjonen vil også bidra med faglige innlegg på miniseminarene.

Lønnstjenesten SAP

For lønnstjenesten ble det arrangert kickoff for de som jobber med lønn i BOTT økonomi og lønn i august 2019. TROFAST-virksomhetene får gjennom BOTT-samarbeidet mulighet til å pilotere løsninger som utvikles for BOTT økonomi og lønn i og med at de benytter samme programvare basert på SAP hos DFØ. For eksempel er det startet et prosjekt for løsning knyttet til timelønne. Planen er at denne løsningen vil piloteres medio februar/mars 2020 ved et utvalg TROFAST-virksomheter

Sakshandling og dokumentasjonsforvaltning

Tjenesten for sakshandling og dokumentasjonsforvaltning ble etablert i 2013 og har siden vært gjenstand for betydelig utvikling av teknisk plattform. Måten løsningen brukes på har også endret seg vesentlig i forhold til å tilfredsstille nye behov og endret organisering av UH sektoren. I 2019 har det vært utfordringer knyttet til stabiliteten av tjenesten. Dette har medført at leverandøren har måttet kompensere kundene for disse problemene. Det er i samarbeid med Unit jobbet kontinuerlig med å løse problemene. Ved inngangen til 2020 er leveransen innenfor SLA kravene.

Dataanalyse og beslutningsstøtte

Det er av Digitaliseringsstyret besluttet å gjennomføre et prosjekt for å utrede plan for å etablere en fellestjeneste for beslutningsstøtte. Finansiering av dette dekkes av Digitaliseringsstyrets felles investeringsmidler. Det er avsatt 1,5 millioner kroner til dette arbeidet i 2020. Data fra de administrative løsningene beskrevet ovenfor er sentrale i denne løsningen.

Videre gjøres det et utviklingsarbeid for UiB, UiO og UiT for uthenting av data til datavarehus fra DFØs løsninger. Dette arbeidet vil gi viktige bidrag for etablering av fellestjenester for resten av sektoren.

Frem til nye løsninger er på plass vil Unit ha fokus på god drift og forvaltning av eksisterende tjenester som STAR, DUCT og datavarehus for økonomidata for UiO og UiB.

3.5. Annet

3.5.1. Bevilgningsfinansierte tiltak (øvrige kapitler/poster)

Informasjonskampanje for fagskoleopptak

Kunnskapsdepartementet bevilget i desember 2019 kr. 438 000 til en informasjonskampanje for nytt felles fagskoleopptak i 2020. Seksjon for kommunikasjon startet forarbeidet til og planlegging av kampanjen i desember 2019, og midlene er overført i sin helhet til 2020, da Unit kun har brukt interne timer til dette arbeidet ved utgangen av 2019. Kampanjen er i rute og vil gå i februar og mars 2020. Endelig rapportering gjøres i årsrapport for 2020.

4. Styring og kontroll i virksomheten

4.1. Rapportering om styring og kontroll

4.1.1. Internkontroll

Unit bygger sin internkontroll på og arbeider kontinuerlig med følgende fem komponenter:

- Kontrollmiljø
- Risikovurderinger
- Kontrollaktiviteter
- Informasjon og kommunikasjon
- Oppfølging

Disse komponentene skal understøtte Units mål om en målrettet og hensiktsmessig drift, pålitelig rapportering og overholdelse av lover og regler.

Det systematiske arbeidet med internkontrollen består av seks steg som er organisert som en årssyklus; Planlegging – risikovurdering- utforming- implementering- oppfølging og rapportering. Disse stegene gjennomføres som en del av det strukturerte arbeidet med internkontrollen på virksomhetsnivå, samt på lavere nivåer for å sikre kontinuerlig forbedring og tilpasning av internkontrollsystemet.

Arbeidet med å etablere styrende dokumenter pågår, og i løpet av 2019 er det utarbeidet 7 policyer og 29 prosedyrer. Flere policyer og prosedyrer er under utarbeidelse og forventes å være ferdigstilte i løpet av 2020. Det utarbeides i tillegg hvert år en testplan som konkretiserer hva som skal testes av etablert internkontroll og hvilke kontrollaktiviteter som er iverksatt, dette basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering. Allerede etablerte styrende dokumenter skal vedlikeholdes og oppdateres årlig slik at man unngår utdaterte og irrelevante dokumenter.

Det er utarbeidet styrende dokumenter (policy og prosedyre) for risikostyring. Det legges opp til at det årlig gjennomføres overordnet risikovurdering på virksomhetsnivå, og videre risikovurderinger på avdelingsnivå, av hovedområder (eks økonomi, sikkerhet, HMS) og på tjeneste/systemnivå. Disse vil, sammen med føringene i Units Ledelsessystem for informasjonssikkerhet, bidra til at man vil kunne identifisere, vurdere, håndtere og følge opp risiko slik at denne er innenfor akseptert nivå.

Unit utarbeidet tidlig i 2019 prosedyre for registrering og håndtering av avvik. Denne skal bidra til at feil og mangler som avdekkes håndteres på en systematisk måte, noe som igjen bidrar til kontinuerlig læring og forbedring. Units ledergruppe mottar kvartalsvise avviksrapporter. I tillegg blir informasjonssikkerhets- og personvernsvik drøftet i virksomhetens informasjonssikkerhetsforum, mens HMS avvik blir drøftet i AMU.

Figur 5: Units modell for internkontroll

4.1.2. Økonomistyring i Unit

Unit har fortsatt arbeidet med å etablere en felles økonomistyringsfunksjon som dekker alle hovedprosesser som økonomistyring, budsjettering, rapportering og regnskapsføring på en enhetlig og samordnet måte. Den daglige driften skal ivaretas samtidig med kartlegging av behov for etablering av felles praksis.

I 2019 var prioritet å etablere og dokumentere felles basisfunksjoner og sikre driften og tilgjengeliggjøre nye rutiner og informasjon til organisasjonen. Økonomifunksjonen har prioritert å jobbe med prosedyrer, og det er godkjent 15 prosedyrer. Etableringen av felles rutiner for budsjettering, timeføring, fakturering og rapportering har krevd store deler av tilgjengelig kapasitet. I tillegg medførte Handlingsplan for digitalisering 2019 til 2021 og etablering av en

finansieringsmodell større og nye utredningsoppgaver. En felles forhåndsvarslingsprosess for fakturering av Units tjenester i 2020 ble prioritert i toppledergruppen for å etablere et grunnlag for helhetlig informasjon til sektoren om samlede kostnader ved bruk av Units tjenester for den enkelte institusjon. Disse tilleggsoppgavene var strategisk viktige for at Unit skal kunne etableres som en enhetlig virksomhet mot sektoren, men reduserte kapasiteten til drift vesentlig.

Unit vedtok ved inngangen til 2019 et budsjett med merforbruk på ca. 9,5 mill. kroner. Med dette som utgangspunkt valgte økonomifunksjonen å gjennomføre en budsjettrevisjonsprosess der alle ledere i Unit var involvert. I løpet av 2019 tilsatte Unit over 10 av 25 linjeledere, i tillegg til at flere er konstituert eller innleid. I revisjonsprosessen var målet å revidere inntekter til et realistisk nivå og kutte kostnader for å redusere det budsjetterte merforbruket. I prosessen oppdaterte de med budsjett disponeringsmyndighet kostnader og inntekter. Økonomifunksjonen gjennomgikk deretter input og vurderte effekten for Units årsprognose etter gjennomgang med avdelingene.

I 2019 ble det månedlig tilgjengeliggjort rapporter for alle ledere i UBW, i økonominfo. Det ble rapportert i ledermøtet om økonomistatus ved tertialrapportering og i forbindelse med budsjettrevisjonen.

I 2019 har det vært en faglig dialog med departementet om regnskapsføring, om bevilgning, tilskudd og om lisensinntekter.

Merforbruk i 2019

Units årsresultat for 2019 ble negativt, med et merforbruk på over kr 19 mill. Det var pr. 2. tertial rapportert at Unit kunne gå med et merforbruk, men på et lavere nivå. Den bevilgningsfinansierte aktiviteten er avregnet til et merforbruk på kr 13,5 millioner.

Det var et sammenfall av flere risikoelementer som inntraff i november og desember som forklarer økningen av merforbruket ut over prognose:

- Det var et ikke-budsjettert pådrag av innkjøp og konsulenter
- Ansatte brukte mer tid på bevilgningsfinansiert aktivitet enn prognostisert
- Lavere timepådrag enn budsjettert påvirket den prognostiserte inndekningen av interne administrative fellestjenester

I november og desember ble det regnskapsført ulike typer kostnader, inkludert konsulenttjenester over budsjett. Avviket har flere årsaker som kvalitet i teknisk budsjettering, kvalitet i regnskapsføring og disponering over budsjett.

Unit gjennomførte bevilgningsfinansiert aktivitet vesentlig ut over prognoser i november og desember. I gjennomsnitt ble det disponert bevilgning på i overkant av 10 mill. kroner per måned. frem til november og desember der det ble disponert henholdsvis 14 mill. kroner og i underkant av 16 millioner kroner.

Units økonomimodell er basert på løpende oppfølging av timer budsjettert, der timer som arbeides belastes ulike prosjekter og tjenester. Erfaringen for 2019 viser at deler av organisasjonen var noe umoden og lite samkjørt i økonomioppfølgingen. Konsekvensen var at Unit på organisasjonsnivå ikke i de to siste månedene i desember fanget opp endringer i disponering av timer og nye konsulentkjøp som påvirket årsresultatet.

Ressurs- og økonomistyringen i de tre opprinnelige virksomheter har over de 2 siste årene blitt samkjørt i en økonomimodell for Unit. Dette arbeidet har pågått i parallell med høy aktivitet i driften, etablering av ny ledelse og samkjøring av økonomiprosesser basert på ulike modeller for prising, fakturering, inndekning av administrative felleskostnader og aktivitetsstyring av IT utvikling og leveranse av fellestjenester. Økonomimodellen er valgt for å håndtere endringer i aktivitet, enten det er ved tilførsel av nye oppgaver eller for å gi fleksibilitet i allokering av Units ca. 50 IT-utviklere. Effektene på Units resultat av omdisponering fra lønn/timer til kjøp av eksterne tjenester ble ikke i tilstrekkelig grad forstått eller fanget opp i prognosene de to siste månedene i 2019.

Økonomifunksjonen i Unit har i 2019 bestått av flere innleide personer, inkludert økonomisjef, og det har vært turnover og permisjoner. Dette har påvirket kapasiteten og muligheten til å drive opplæring og utarbeide styringsdokumenter.

Overføring av aksjer i Uninett AS

I 2019 overtok Unit aksjene i Uninett fra Kunnskapsdepartementet. Unit forvatler eierskapet i selskapet i tråd med statens prinsipper for godt eierskap. Aksjeposten fremgår av Units oversikt over eiendeler i kap. 6. note 11.

Tilskuddsforvaltning i Unit

Unit overtok i 2019 forvaltning og utbetaling av tilskudd til Uninett AS og utbetaler også kontingenten for Norges deltagelse i NordUnet.

Unit utbetalte et driftstilskudd til Uninett AS på 26, 3 millioner kroner fra kap. 280 post 50.

Unit utbetalte også et tilskudd til program for informasjonssikkerhet til Uninett fra kap. 281 post 01 på 12,5 mill. kroner. 5 millioner av de restende midlene på kapittelet disponeres til informasjonssikkerhetsarbeidet i Unit, og 2 millioner går til integrasjon av forskningsdokumentasjonssystemet Cristin.

Unit har i 2019 utbetalt 32,7 mill. kroner til Nordunet – kontingent for deltagelse. Beløpet er avregnet med hensyn til valutakursendringer.

Oppfølging av revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen

Unit er omtalt i Riksrevisjonens Dokument 1 (2019-2020) på to punkter. Det første punktet gjelder oppfølging av tidligere revisjoner omtalt i Dokument 1 (2018-2019) som gjelder feil og mangler i økonomisystemene i universitets- og høyskolesektoren. Det andre punktet gjelder Units åpningsbalanse per 1.1.2018 og bruk av kontinuitetsprinsippet. Dette prinsippet innebærer at tidligere bokførte verdier i de tre virksomhetene som ble slått sammen til Unit videreføres i åpningsbalansen.

Riksrevisjonen har i interimrevisjon for 2019 identifisert områder for revisjon der Unit er kjent med at det er forbedringsbehov i dagens prosesser. Unit fakturerer i dag inntekter uten et felles forsystem, og den iboende risikoen for misligheter og fullstendige inntekter er kjent.

Om Units bevilgningsinntekter i 2019

Units budsjett for 2019 ble vedtatt med et minus kr 9,5 mill. kroner. Merforbruket i opprinnelig budsjett var i hovedsak knyttet til ubalanse i den bevilgningsfinansierte delen av Units aktivitet. Units regnskap for 2018 viste en bevilgningsinntekt på 134,0 mill. kroner. Årsbudsjettet for Unit på bevilgningsfinansiert aktivitet var opprinnelig på 115,8 millioner. Unit har regnskapsført bevilgningsinntekter på 132,9 millioner kroner i 2019.

I andre halvår fikk Unit økte bevilgningsinntekter. De nye tildelingene kom med krav til nye aktivitet og enkelte tildelinger som til KVV Infrastruktur for Datadeling på 8 mill. kroner og Nasjonalt Vitenarkiv på 10,4 millioner var øremerket, med overføring på 3,9 millioner til 2020 for NVA.

De brukerfinansierte tjenestene økte sine samlede inntekter i 2019, og hadde lavere aktivitet enn planlagt i 2019.

4.1.3. Utvikling i lønnskostnader, omstilling av ansatte og disponering av økte inntekter

I løpet av 2019 økte Units kapasitet fra 192 til 199 årsverk. Samlede lønnskostnader økte fra 163,2 millioner i 2018 til 179 millioner kroner i 2019. Med nåværende bemanning leverer Unit tjenester på flere nye tjenesteområder enn de tidligere virksomhetene, ref. Units vedtekter, i tillegg til at Unit er etablert som en egen virksomhet med direktoratsfunksjoner. Det har vært gjennomført en vesentlig omstilling i aktivitet fra 2017 da antall planlagte overførte årsverk til Unit i 2017 var på 206. Bemanningsplanen som ble vedtatt og lagt til grunn ved ny organisering i 2019 inneholdt 226 årsverk.

Gjennom 2019 har Unit omstilt ressursbruken for å tilpasse og prioritere aktiviteter i samsvar med krav til tjenestene, krav i tildelingsbrev og supplerende tildelinger. Bevilgningsinntektene økte med ca. 9 % fra opprinnelig

tildeling, primært i andre halvår. De økte tildelingene medførte dermed ikke en reduksjon av den budsjetterte overdisponeringen av bevilgning, men bidro til gjennomføring av planlagt aktivitet.

På grunn av budsjettsituasjonen har tilsetninger vært styrt fra direktør. Antall ansatte har vært vesentlig lavere enn det som var forutsatt i bemanningsplan. Den nødvendige styringen av tilsetninger har rokket ved forutsetninger i budsjettet om tilgang til ressurser, primært IT-utviklere. Det oppstod gjennom året en ubalanse mellom de om lag 50 årsverkene med IT-utviklere i Unit og det budsjetterte behov for timer i tjenestene for å gjennomføre planlagt aktivitet i henhold til frist, og da særlig i 2. halvår. Konsekvensen ble en vridning til økte driftskjøp styrt fra tjenestene. Endringen påvirker også Units resultat ved en lavere inndekning av interne administrative felleskostnader.

4.1.4. Forhåndsvarling av brukerfinansierte inntekter

Unit gjennomførte for første gang i 2019 en felles prosess for forhåndsvarling av brukerfinansierte tjenester. Totalt varslet Unit om kostnader for 26 tjenester, til 168 kunder på totalt 166 millioner kroner. Etablering av en felles prosess med forhåndsvarlig av kostnader for avtalebaserte tjenester hos Unit, gav Units kunder for første gang oversikt over sum faste kostnader pr. år.

Etableringen av en prosess for forhåndsvarlig, tydeliggjorde behovet for samkjøring av og utvikling av enhetlige prismodeller, fordelingsnøkler og dialog med kunder på tvers av tjenestene. Det er også identifisert et behov for for å vurdere tilstøtende regelverk, som merverdiavgift, statsstøtte og offentlige anskaffelser.

4.1.5. Gevinstrealisering, effektivisering og ABE kutt

Unit fikk i 2019 overført mange oppgaver i tildelingsbrevet, som eierstyring av Unitnett, tilskudssforvaltning, forvaltning av opptakskriften samt en utstrakt forventning om samarbeid med sektoren og andre direktorat under KD. Oppgaveveksten skjedde samtidig som pris- og lønnsjustering i bevilgingen på kap. 280 post 51 var på 2,9 % og Unit får et avbyråkratiserings- og effektiviseringskutt på 0,5 %. I tillegg kommer planer om gevinstrealiseringskutt i 2020 og i 2022.

Det sentrale lønnsoppgjøret i 2019 hadde en ramme på 3,2 %. Omstillingene i Unit medførte økte forventninger til lønnsvekst generelt og spesielt i forhold til lønnsjustering på grunn av endring i oppgaver (HTA 2.5.3). De stramme økonomiske rammene utfordrer virksomhetens evne til å føre en god lønnspolitikk.

4.2. Etablering av Unit

4.2.1. Felles IT-drift

I 2019 etablerte Unit en løsning for felles klientdrift i samarbeid med en ekstern leverandør. Løsningen innebærer at Unit har felles oppsett og drift for ansattes PCer og telefoner, og stadig færre ansatte er avhengig av UiOs løsninger for daglig oppgaveløsning.

Ved etableringen av Unit ble det inngått en avtale om fortsatt leveranse av kristike driftstjenster fra Usit ved UiO. Mange Unit ansatte fortsatt må ha UiO-bruker for tilgang til kritiske løsninger som Felles studieadministrativt system (FS), Samordna opptak, Nasjonal vitnemålsdatabase, Datavarehus, Tableau, Cristin og Vitnemålsportalen. Unit har et godt samarbeid med Usit om hvordan Unit skal overta ansvar for driften, gradvis og kontrollert. I gevinstrealiseringsplanen for Unit utarbeidet i 2017, ble det forutsatt en raskere frigjøring av kostnader ved bruk av UiO enn det som er realisert.

Unit har innført Office 365 og tatt i bruk nye møteromsløsninger som gjør det enklere og mer effektivt å samarbeide på tvers av to lokasjoner og med eksterne.

Unit har tatt i bruk nettverket Campus Network as a Service, Cnaas, som leveres av Unitnett.

Unit bruker i dag flere ulike verktøy (Request Tracker, forkortet RTog Open Technology Real Services, forkortet OTRS) for brukerstøtte, og har startet et prosjekt for å ta i bruk TopDesk.

Unit har i 2019 startet innflytting av oppgraderte kontorlokaler ved hovedkontoret i Trondheim.

4.3. Fellesføringer i tildelingsbrev

4.3.1. Inkluderingsdugnad

Unit har i 2019 gjennomført 32 rekrutteringer, faste og midlertidige. Vi er fornøyde med responsen på rekrutteringsprosessene, og har tiltrukket oss godt kvalifiserte medarbeidere.

Unit benytter et nettbasert rekrutteringsverktøy. I rekrutteringssammenheng har Unit vært opptatt av å vurdere søkere med registrert nedsatt funksjonsevne og søkere hvor det fremkommer synlige hull i CV. Dette er ikke i god nok grad ivarettatt i rekrutteringsverktøyet. Unit er en kompetansebedrift, og det ligger svært få begrensninger i hva vi kan tilrettelegge for dersom kandidatene har riktig kompetanse. I 2019 har virksomheten vært bevisst på å innkalle søkere med registret funksjonsnedsettelse og hull i CV med relevant bakgrunn og kompetanse til intervju. Virksomheten har vært bevisst på mangfoldsledelse og inkludering i rekruttering av ansatte i 2019. Dette har resultert i at rekrutteringsprosessene har hatt økt fokus på kriterier for å ivareta krav om 5% med funksjonsnedsettelse og hull i CV.

De stillingene som ble utlyst i 2019 har primært vært av fagspesifikk karakter eller på ledernivå. Dermed har det vært noe utfordrende å prioritere søkere med mindre faglige kvalifikasjoner til stillingene. Unit er en relativ ny organisasjon som i 2019 har jobbet for å bygge opp ny organisasjonsstruktur og rekruttering/oppbemanning av spesifikke fagområder samt lederstillinger hvor kompetansetilførsel og relevant erfaring har vært viktig for å møte direktoratets leveransekrav.

I 2020 vil organisasjonen være mer etablert og Unit kan i større grad inkludere mangfoldsledelse og inkludering som kriterier i rekrutteringsaktiviteter. Ett mål for 2020 vil være at alle parter som skal delta i rekrutteringsprosesser i Unit skal være kjent med målene for inkludering og ha deltatt eller gjennomført deler av DFØ sin seminarrekke for inkluderingsdugnad i offentlig sektor. Unit vil videreføre et aktivt samarbeid med arbeidslivssenteret til NAV for bedre målretting av arbeidet med inkluderingsdugnaden. Rundt 20% av ansettelser i Unit i 2019 er av personer med innvandrerbakgrunn.

Rekruttering og omprioritering av ressurser er tiltak som er gjennomført for å ha nok kraft til å løse nye oppgaver tilført etter etableringen.

4.3.2. Motvirke arbeidslivskriminalitet

Unit benytter i all hovedsak Difi sine standardavtaler, der leverandørene forplikter seg til å følge kontraktsbestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår. Det er også obligatorisk med et egenerklæringsskjema (ESPD) ved utlysning av konkurranser, der leverandørene svarer om en rekke spørsmål om dette tema.

4.3.3. Sikkerhet og beredskap

2019 har vært preget av stabil drift i de tjenestene som leveres av Usit. De ulike tjenestene har generelt gått uten store driftsavbrudd og det har vært et godt samarbeid med mellom Usit og Unit. I løpet av året har det vært 9 driftsavbrudd som har resultert i avviksmeldinger. Kravene til oppetid og responstid har blitt oppfylt for alle tjenestene.

For Units interne klientdrift av skrivebordsløsningene er en fullverdig prosedyre med logging og et dekkende apparat for overvåkning under etablering. Det gjennomføres ukentlige statusmøter internt i Unit for se på status og vurdere tiltak for å bedre sikkerheten. Sikkerhetsfunksjonen har rutiner på samarbeid med andre i UH sektor for å

følge med på trusselsituasjonen. Unit har innført flere rutiner for å håndtere uønskede digitale hendelser i samarbeid med sektor.

Units beredskapsplanverk legger opp til at det årlig skal gjennomføres minimum to beredskapsøvelser. I 2019 ble det i juni gjennomført en funksjonsøvelse med fokus på varsling og mobilisering. I oktober ble det gjennomført en større spilløvelse med scenario cyberangrep med påfølgende stans i en kritisk tjeneste. Sentrale elementer i denne øvelsen var særlig fokus på beslutningstaking under tidspress og kommunikasjon. Alle Units beredskapsøvelser evalueres i etterkant og det utarbeides evalueringsrapporter som beskriver forslag til forbedringer og tiltak, disse følges opp fortløpende.

4.3.4. Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet

Unit har relativt god kjønnsbalanse i den totale arbeidsstyrken, med 44 % kvinner og 56 % menn.

I Direktørens toppledergruppe er 1 av de 6 avdelingsdirektørene kvinne. På seksjonsledernivå er 13 av 19 ledere kvinner, noe som gir en kvinneandel på 68 % i stillinger med lederansvar.

Den mest anvendte stillingskoden er seniorrådgiver (60 ansatte), her er det 48% kvinner og 52% menn. Til sammenligning har vi 39 ansatte med stillingskode senioringeniør, og bare 6 av disse er kvinner.

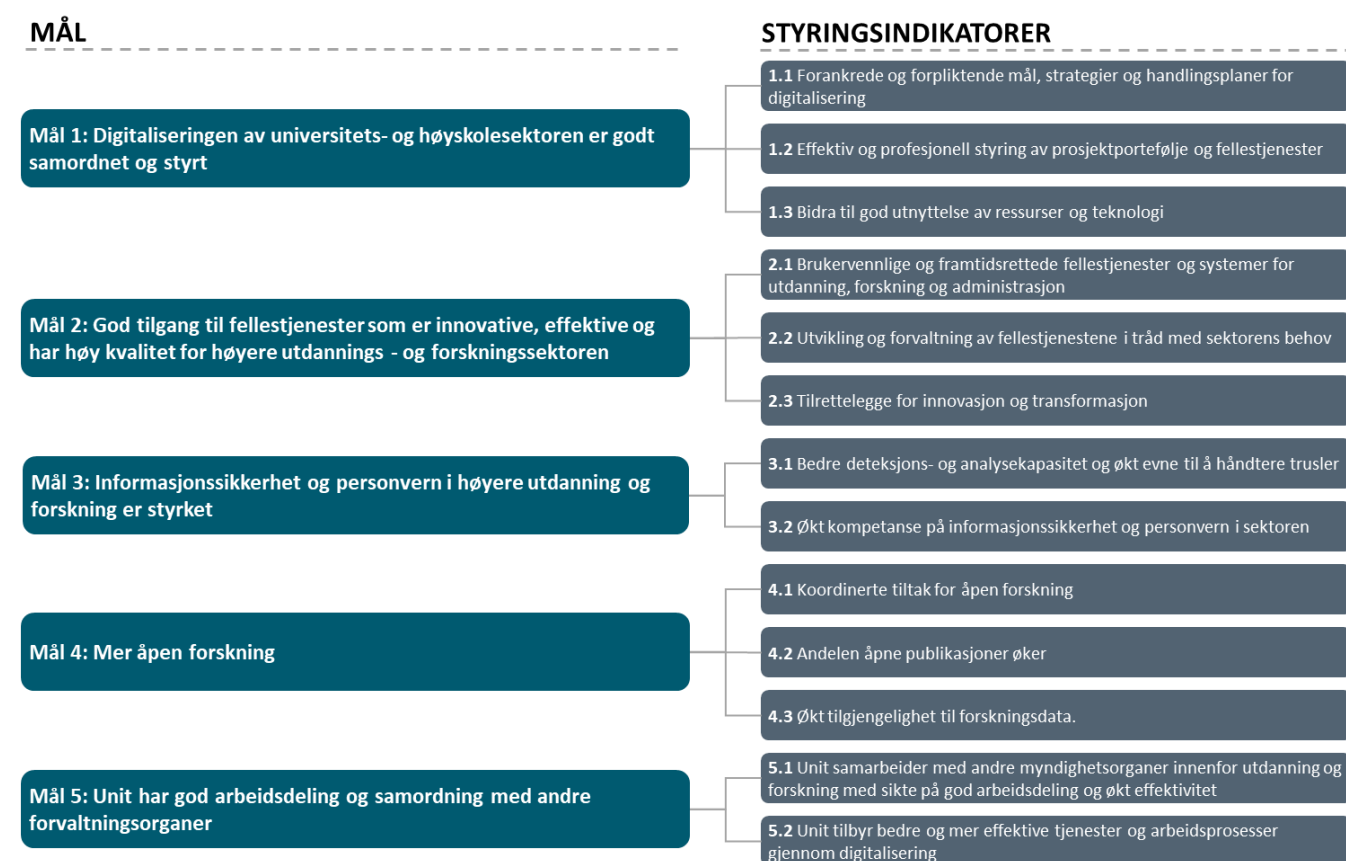
HR rapporterer tertialvis nøkkeltall til ledermøtet i Unit. Slik holder vi kontinuerlig oversikt over bevegelser innen lønn, sykefravær, turnover og rekruttering. I disse rapportene finner vi ingen variasjoner som skyldes kjønn, alder eller etnisk bakgrunn. Likestilling i lønnsnivå vurderes særskilt i forbindelse med de årlige lokale lønnsforhandlinger. Da i samråd med våre tillitsvalgte.

5. Vurdering av fremtidsutsikter

5.1. Omtale av fremtidsutsikter

5.1.1. Nye mål fra 2020

Fra 2020 har Unit fått nye mål og styringsindikatorer fra Kunnskapsdepartementet som neste års rapport vil orienteres mot:

Figur 6: Mål for Unit 2020

Som et supplement har Unit også etablert to mål for utvikling av organisasjonen (styringsindikatorer er foreløpige):

Figur 7: Units mål for utviklings av organisasjonen

5.1.2. Underfinansiering akkumulert opp fra etableringen av Unit

En stadig forverret økonomisk situasjon for Unit inn i det tredje driftsåret har sin bakgrunn i en underfinansiering av de bevilgningsfinansierte oppgaver helt tilbake fra forutsetningene lagt under etableringen av Unit i 2018. Utfordringene er tidligere informert om og diskutert under etatsstyringsmøtet 07.05 2019 og i egne møter om den økonomiske situasjonen 22.11 2019 og 13.02 2020. Regnskapsavslutningen for 2019 viser et negativt resultat på 19,1 mill. kroner og er høyere enn det prognosen ved 2. tertialrapport tilsa. Dette gjør situasjonen enda mer akutt og krevende, og som bruttofinansiert etat lager vi nå en treårsplan for å dekke inn underskuddet.

Vi har iverksatt tiltak som ansettelsesstopp, vi erstatter ikke medarbeidere som slutter, reduserer reise- og seminaraktiviteter til et minimum, innfører innkjøpsstopp og avvikler bruk av konsulenter. Dette er dessverre ikke

tilstrekkelig, og uten en tilleggsbevilgning i 2020 må vi også avvikle aktivitet og starte en omstillingsprosess. Det er de bevilgningsbaserte oppgavene vi er underfinansierte på. Vi står i en krevende situasjon med økning i antall oppgaver innen de brukerfinansierte oppgavene samtidig som vi må redusere aktivitet for å tilpasse til de økonomiske rammebetingelser. Det er behov for en fast økning av bevilgningsfinansieringen for Unit fra 2021 for å opprettholde drift, og for å gjennomføre oppgaver i tråd med vedtekter og tildelingsbrev.

Akkumulerte virkninger fra en underfinansiering av de bevilgningsbaserte oppgaver for Unit helt tilbake fra etableringen gjør at vi nå står ved et punkt hvor aktiviteten må reduseres vesentlig såfremt bevilgningene ikke økes.

Følgende forhold ligger bak de akkumulerte virkningene.

Høyere kostnader ved å være en selvstendig virksomhet

Som del av omorganiseringene i etatene under KD i 2017 var Unit den eneste virksomheten som ble etablert som en ny selvstendig virksomhet. De øvrige var fusjoner og virksomhetsoverdragelser inn i virksomheter som allerede var selvstendige, og som hadde de administrative funksjoner som kreves av en selvstendig virksomhet. De tre organisasjonene som utgjør Unit var ikke selvstendige virksomheter, men hadde sin administrative tilknytning med CERES til UiO og Bibsys til NTNU, samt at deler av oppgavene til Uninett AS ble overført til Unit. Funksjoner for å etterleve lovpålagte aktiviteter hadde vesentlig støtte fra de virksomhetene de hadde sitt oppheng i. Dette er aktiviteter som HMS, kvalitet og internkontroll, beredskap, intern informasjonssikkerhet, komplett intern IT, HR, rapporteringer, spesialiserte økonomifunksjoner, juridiske vurderinger og ivaretagelse av medbestemmelsesapparatet mellom partene i arbeidslivet.

I tillegg til å fylle funksjonen som en selvstendig virksomhet, var det også nødvendig å styrke ledelseskapasiteten for å være i stand til å levere på de oppgaver som vedtektene beskriver.

Det ble lagt en planforutsetning i forhold til avtalen med UiO for de administrative IT-tjenestene, der vi skulle realisere en besparelse på 4,2 mill. kroner. Dette skulle bidra til å finansiere de ovenstående nye funksjoner som en selvstendig virksomhet. Nå har vi jobbet i to år med UiO for å komme ut av avtalen. Oppsettet av IT-løsningene for Ceres viser seg å inneholde systemavhengigheter mellom de administrative tjenestene og de faglige IT-tjenestene. Dette innebærer at mange Unit ansatte fortsatt må ha UiO-bruker for tilgang til kritiske løsninger som Felles studieadministrativt system (FS), Samordna opptak, Nasjonal vitnemålsdatabase, Datavarehus, Tableau, Cristin og Vitnemålsportalen. Dette gjør at vi ikke kommer helt ut av avtalen før fagløsningenes drift er flyttet ut av USIT ved UiO. Vi har klart å redusere kostnadene mot USIT med 1 mill. kroner fra 2020. Vi var samtidig nødt til å etablere en egen løsning for administrative IT løsninger som kontorstøtte for øvrige deler av Unit, da NTNU avvirket all ekstern driftet administrativ IT i 2019. Dette gjør at vi i sum får ekstrakostnader på intern IT, og ikke den planlagte besparelsen på 4,2 mill. kroner. Vi jobber nå for å være ute av avtalen med UiO fra 2022, da det tar tid å flytte kritiske fagløsninger for sektoren på en forsvarlig måte ut i nye skybaserte driftsløsninger.

Årsvirkningene på merkostnaden for Unit som egen virksomhet er i sum på 8,2 mill. kroner.

Bevilgningsrammer fra før etableringen av Unit baserte seg på for lav årsverkskostnad

Tidligere Ceres brukte en årsverkskostnad på 1 mill. kroner ved beregning av nye satsningsforslag. Dette i tråd med UiO sine retningslinjer. Denne prisen dekker ikke faktiske kostnader inkludert en overhead for Unit som en selvstendig virksomhet. Unit har en årsverkskostnad på 1,6 mill. kroner. Nøkkeltallet driftskostnader per årsverk fra statsregnskapet.no - nøkkeltall – direktorat (DFØ, 2018) viser at Unit ligger på et sammenlignbart kostnadsnivå med andre direktorater i sin årsverkskostnad. Unit er en leverandør av IT-tjenester og har høyere IT-drift, lisens og programvarekostnader enn et klassisk direktorat.

Vi har så langt hatt en sterk prioritering av tidfaste leveranseoppdrag fra KD. Dette går hardt ut over vanlig drift av tjenestene og vi ser at teknisk gjeld på eksisterende tjenester øker.

Nye oppgaver som direktorat innen digitalisering

Unit har direktoratsoppgaver som de tre innfusjonerte organisasjonene ikke hadde. Dette er innen samordningsrollen for digitaliseringen i høyere utdanning og forskning. Vedtektene gir Unit ansvar for nasjonal samordning og et overordnet forvaltningsansvar på IKT-området. Virksomheten har myndighet til å treffe beslutninger innenfor sine hovedområder:

- Virksomheten skal iverksette og følge opp strategier og retningslinjer fastsatt av Kunnskapsdepartementet og følge opp initiativer fra universitets- og høyskolesektoren og andre relevante aktører, f.eks. instituttsektoren og helsesektoren.
- Virksomheten skal utføre porteføljestyling for koordinering og oppfølging av nasjonale utviklingsprosjekter og fellestjenester.
- Virksomheten skal utvikle og forvalte en felles IKT-arkitektur for harmonisering og standardisering av prosesser, data og tekniske grensesnitt i universitets- og høyskolesektoren, og bidra til samordning med andre relevante aktører
- Virksomheten skal samarbeide tett med infrastrukturselskap i tjenesteutvikling og forvaltning av overordnede strategier samt legge til rette for effektiv utnyttelse av felles kompetanse og ressurser.

Samt brukermedvirkning:

- For å ivareta institusjonenes behov og interesser, skal det etableres hensiktsmessig og forpliktende brukerinvolvering som innebærer tydelig medvirkning både fra institusjonene i høyere utdanning og forskning og øvrige brukere av tjenestene, f.eks. innen helsesektoren.

Vi har valgt å løse dette oppdraget gjennom å etablere en samstyringsmodell med et digitaliseringsstyre og ulike fagutvalg hvor handlingsplaner, porteføljestyling av prosjekter og arkitekturforvaltning utøves som kontinuerlige aktiviteter, i tillegg til å skape god involvering ved faglige utredninger. I tillegg har vi nå sammen med sektoren etablert en lik og felles modell for styring av fellestjenester i sektoren. Denne skal implementeres 1. januar 2020.

Å fylle sekretariatsfunksjonen for samstyrings- og samordningsprosessene er ressurskrevende. Planlegging, lage saksunderlag, gjennomføre møtene, referat, oppfølging og prosessledelse/fasilitering av prosesser. Finanseringsmodeller og MVA avklaringer er også ressurskrevende aktiviteter.

Disse nye direktoratsoppgavene krever 6 årsverk med ressurser til en kostnad på 10,4 mill. kroner pr år.

Unit har også fått oppgaven med å utøve eierstyring av Uninett AS. En god ivaretagelse av dette i tråd med NFD sine forventninger til god statlig eierstyring av kategori fire selskaper krever minimum 0,35 årsverk som tilsvarer en årskostnad på 0,5 mill. kroner.

I tillegg forverres underfinansieringen ved årlig krav om effektivisering i ABE reformen, samt effektiviseringskuttet pålagt som del av fusjonsprosessen som endte opp med Unit som egen virksomhet på 2,0 mill. kroner fra 2020, denne økes ytterligere fra 2022.

Oppsummert vil Unit melde om redusert måloppnåelse i 2020 såfremt ikke bevilgningene styrkes. Unit fortsetter sin dialog med KD både om tilleggsbevilgning for 2020 og for en varig endring i bevilgningene eller eventuelle justeringer av oppgaver og ambisjoner fra 2021. Unit frykter tap av kritisk kompetanse som en følge av den situasjonen vi er i, denne kan forverre effektene. Vi gjør forebyggende tiltak for å unngå dette, men Unit har medarbeidere med svært attraktiv kompetanse innen digitalisering.

Planene for de bevilgningsfinansierte tjenestene i kapittel 5.2 vil påvirkes avhengig av finansieringen.

5.2. Planer

5.2.1. Budsjett 2020

Units vedtatte budsjett for 2020 er i hovedsak basert på mottatt tildelingsbrev av 18. desember 2019, forventede tildelinger gjennom året og brukerfinansierte inntekter.

Tabell 8: Budsjett 2020, oppstilling bevilgningsfinansiering

Inntekter	Budsjett 2020
Grunnbevilgning kap. 273 post 50	164 495
Grunnbevilgning kap. 275 post 21	17 500
Prosjektmidler kap. 241 post 21 Samordnet fagskoleopptak	7 000
Supplerende tildeling	9 200
- Viderefordeling til underliggende enheter (Uninett-Nordunet)	-75 101
- Bevilgning benyttet til investering	-3 815
Sum budsjettet bevilgning	119 279
Overføring fra 2019	19 087
Brukerinntekter	232 160
Sum inntekter	370 526
Kostnader	
Lønn og personalkostnader	193 333
Driftskjøp	177 193
Sum kostnader	370 526
Estimert resultat	0

Budsjett 2020 er vedtatt i balanse, under forutsetning av supplerende tildeling.

I kap. 6 Årsregnskap, vises fler detaljer om budsjett 2020 i oppstillingen kontantstrøm for driftsaktiviteter.

Unit skal også dekke inn kr 6,4 millioner av merforbruket i 2020. Det er stor usikkerhet rundt Units økonomi, og det vil i 2020 bli lagt planer for omstilling med utgangspunkt i en treåring økonomiplan.

5.2.2. Strategi og styring

Utrede og implementere ny tjenestestyringsmodell

I løpet av 2020 skal tjenestestyringsmodellen implementeres. Mandat og rammeverk skal utarbeides eller justeres i henhold til innspill som har framkommet. Unit skal koordinere arbeidet gjennom en videreføring av tjenestestyringsprosjektet med tilhørende arbeidsgruppe med representasjon fra sektoren.

Revidere digitaliseringsstrategi

Unit skal lage et utkast til ny digitaliseringsstrategi i samarbeid med universitets- og høyskolesektoren innen 1.10.2020. Ny strategi bør gi et helhetlig bilde av regjeringens forventninger til alle sider ved digitalisering i universitets- og høyskolesektoren, herunder yrkes- og profesjonstilpasset digital kompetanse, dimensjonering av studietilbud, desentralisert utdanning, forskningsinnsats på særlig viktige områder som for eksempel digitalisering for grønt skifte, stordata og kunstig intelligens.

Sektorstyring, informasjonssikkerhet og personvern

Styringsmodell for informasjonssikkerhet ble utviklet høsten 2018 og implementert i 2019. Unit vil gjennomføre følgende aktiviteter innenfor styringsmodellen:

- Planlegge og gjennomføre kartleggingsmøter med 30 virksomheter som omfattes av styringsmodellen.
- Gjennomføre en overordnet tilstands- og risikovurdering av arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern i sektoren
- Utarbeide anbefalingsbrev til hver enkelt virksomhet. Brevene skal gi retning for det videre arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern i den enkelte virksomhet.
- Foreslå en plan for håndtering av risiko som er avdekket i den årlige risikovurderingen
- Innpasse informasjonssikkerhetsmålene i sektormålene, bl.a. som en del av arbeidet med ny digitaliseringsstrategi
- Fremme en positiv kultur og formidle beste praksis (årlig sikkerhetsforum, forum for personvernombud, forum for informasjonssikkerhetsledere)
- Utarbeide og formidle informasjon om informasjonssikkerhet og personvern for å styrke sikkerhetskulturen i sektoren. (Med utgangspunkt i samlet datamateriale fra den årlige kartleggingsrunden)

Etablere rammeverk for gevinstrealisering.

Det skal lagets et rammeverk for gevinstrealisering for prosjekter basert på veiledere i regi av Digitaliseringsdirektoratet og DFØ.

Felles veikart for tjenesteområder

Veikart skal skape felles oversikt over ressursinnsats (penger, oppmerksomhet og tid) og gi avklaring av forutsetninger på sikt for institusjonene og fellesaktørene. Veikart gir felles forståelse av tidsplan for større leveranser av strategisk betydning. Treårige veikart skal utarbeides for alle tjenesteområdene i løpet av 2020, i samsvar med føringer i tjenestestyringsmodellen. Veikartenes tiltak skal beskrives slik at det går fram hva som er hovedleveranser med betydning for lokalt arbeid, knyttet opp mot budsjett for tjenesteområdene. Veikartene har informasjon om budsjettammer for hele tjenesteområdet

Datadeling

Unit vil lede et prosjekt som skal etablere et felles rammeverk for deling av data i høyere utdanning og forskning med basis i UH: IntArk som er en integrasjonsarkitektur som opprinnelig er utviklet ved UiO. Prosjektet har bakgrunn i Handlingsplan for digitalisering i høyere utdanning og forskning. Arbeid med datadeling er sentralt for å realisere mange av handlingsplanens initiativer innenfor utdanning, forskning, administrasjon og IMD. Flere målbilder og initiativer fra alle fagområder peker på behov for datadeling.

Prosjektet skal sikre at datadelingsrammeverket understøtter og operasjonaliserer den tverrsektorielle digitaliseringsstrategien og følger nasjonale referansearkitekturer for samhandling og datautveksling. Prosjektet skal etablere et forvaltningsregime for rammeverket som skal bidra til å understøtte en bedre informasjonsforvaltning innen høyere utdanning og forskning.

Prosjektet vil legge til rette for betydelige effektiviserings- og kvalitetsgevinster i alle institusjonene i sektoren etter hvert som rammeverket tas i bruk av de enkelte institusjonene. Dette fordi det felles rammeverket bidrar til en enhetlig måte å dele data i sektoren på, og sikrer løsere koblinger mellom systemer/tjenester som gir større grad av teknologi- og leverandøruavhengighet.

5.2.3. Forskningstjenester

På området forskningstjenester skal Unit fortsatt bidra til en god utnyttelse av ressurser og teknologi. Vi skal forvalte, videreutvikle og legge til rette for brukervennlige og framtidsrettede fellestjenester og systemer for forskning som ivaretar sektorenes behov. En viktig del av dette er å legge til rette for innovasjon og transformasjon gjennom blant annet åpne APler og integrasjonsløsninger. Mer åpen forskning er et prioritert mål der Unit skal bidra til økt aktivitet gjennom informasjon og koordinering av tiltak i tillegg til arbeidet med å etablere/ forhandle avtaler med forlagene som legger til rette for åpen publisering. Forskningsdata og deling/tilgang til disse er et viktig område som vil få oppmerksomhet gjennom blant annet tiltak i handlingsplanen for forskning. De tiltakene i handlingsplanen som Fagutvalg for forskning har prioritert høyest, er å etablere masterdatakilder for person og prosjekter innen forskning samt etablere en oversikt over forskningsprosjekter og behandling av personopplysninger. Det er også prioritert å komme i gang med arbeidet for å legge til rette for en helhetlig og samordnet forvaltning av forskningsdata.

Nedenfor er det en kort beskrivelse av hvilke områder som er prioritert innen de forskjellige tjenestene i 2020.

Åpen tilgang

Ordningen med støtte til åpne tidsskrift innen humaniora og samfunnsvitenskap (NÅHST) administreres av Unit. Ordningen skal evalueres før ny utlysning våren 2020. Nettstedet openaccess.no som har oppdatert og utfyllende informasjon om åpen publisering og tilgang skal flyttes til ny plattform og innhold og form skal vurderes. Det vil bli etablert et redaksjonsråd med deltakelse fra UHR og NFR, mens Unit vil ha det redaksjonelle ansvaret.

De eksisterende overgangsavtalene skal evalueres grundig, og det er behov for å utrede eventuelle nye modeller for kostnadsfordeling mellom deltakerne i avtalen. Pilotavtalen med Elsevier som ble inngått i 2019 varer to år. Den skal reforhandles i løpet av 2020. Det er også et sterkt ønske fra sektorene at Unit forhandler frem tillegg i de inngåtte avtalene slik at institusjoner som i dag ikke er med i avtalene kan publisere åpent i tråd med kravene til Plan S. Målet er å inngå avtaler der man i løpet av en periode på 2-3 år sikrer at alle norske artikler blir åpent tilgjengelige. Ut over dette skal løpende avtaler som vanlig fornyes

Unit har på oppdrag av KD bestilt en utredning om bruk av åpne lisenser som ble levert rett før årsslutt. Denne skal følges opp med en innspillsrunde før den oversendes Kunnskapsdepartementet våren 2020.

Unit fortsetter sitt engasjement i prosjektet OpenAIRE Advance, som løper ut 2020, og er også godt representert i den nye juridiske enheten OpenAIRE AMKE som løper parallelt.

Nasjonalt vitenarkiv

Regjeringens mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler har som et av sine tiltak at det skal utredes hvordan et nasjonalt vitenarkiv skal realiseres. Dette ble utredet med konkrete forslag til løsning i 2019. Med grunnlag i Revidert Nasjonalbudsjett for 2019 fikk Unit i oppdrag å realisere et nasjonalt vitenarkiv i tråd med nevnte utredning og ev senere tilkomne opplysninger. For 2020 er første delmål å realisere en minimumsversjon i løpet av første kvartal som skal prøves ut hos utvalgte institusjoner. Samtidig som en får tilbakemeldinger fra utprøvingen fortsetter arbeidet mot en full versjon som tar med seg de løpende tilbakemeldingene fra utprøvingen. En full versjon planlegges ferdigstilt ved årsskiftet 2020/21, forutsatt nødvendig finansiering. Gitt ferdigstilling som planlagt planlegges migrering fra dagens Bragearkiver og andre arkiver i løpet av første halvår 2021. Neste steg i forhold til utredningen av vitenarkivet blir å etablere en felles tjeneste for vitenarkiv og Cris-funksjonalitet på felles informasjonsarkitektur.

Brage vitenarkiv

Ambisjonen for 2020 er å gjennomføre forvaltnings- og utviklingsoppgaver som er beskrevet i Bragekonsortiets leveranseplan for 2020, og å sikre trygg og stabil drift av tjenesten med en tilgjengelighet på minst 99,95 %. Det skal legges til rette for god ytelse for alle brukergrupper og for skalering av tjenesten. Med skalering menes både et

økende antall deltakere i konsortiet, og en økende mengde data i de enkelte vitenarkivene. Virksomheten er i sin helhet finansiert ved brukerbetaling fra deltakerne i Bragekonsortiet.

Forvaltning og videreutvikling av Cristin

I tillegg til de løpende oppgavene knyttet til forvaltning av Cristin og rapporteringer via Cristin, er hovedprioritet for 2020 å fase ut den eldste versjonen av systemet, noe som også er det viktigste tiltaket i den ROS-vurderingen som er foretatt. Det er fortsatt en del virksomhetskritisk funksjonalitet som må overføres før den eldste versjonen kan fases ut. Dette arbeidet vil ses i sammenheng med at vitenarkiv og Cris-funksjonalitet skal etableres på en felles informasjonsarkitektur.

I 2020 skal det også gjennomføres utviklingsarbeid med å implementere rapportering av Kliniske Behandlingsstudier (KBS) i Cristin. Rapporteringsdata om KBS skal inngå i Helse- og omsorgsdepartementets (HOD) finansieringsmodell for helseforetakene fra 2020. Denne prosjekt-rapporteringen bygger på at data om godkjente helseforskningsprosjekter fra REK kommer inn i Cristins Helsevisningsportal via Cristins API-tjeneste.

Cristin API skal utvides videre og er en fortsatt svært viktig del av integrasjon mellom de forskjellige tjenestene og legge til rette for både institusjonenes behov og Units egne tjenester.

Utredning om hvordan kunstnerisk utviklingsarbeid kan registreres på lik linje med andre vitenskapelige publikasjoner i Cristin gjennomføres i løpet av 2020.

Det planlegges også å ta inn ventende institusjoner fra museumssektoren som bruker institusjoner i Cristin, dvs de som ikke ble tatt inn i 2019 grunnet behov for avklaring i Kulturrådet. I tillegg planlegges å inkludere Simula Research.

Det presiseres at ovenstående aktiviteter for Cristin forutsetter en tilleggsbevilgning, ref. beskrivelse av den økonomiske situasjonen.

Cristin for helsesektoren

I løpet av 2020 skal registreringen av Kliniske behandlingsstudier (KBS) flyttes inn i Cristin, slik at man fra 2021 fullt ut kan gjennomføre rapporteringen i Cristin på en mindre ressurskrevende måte. I tillegg videreføres samarbeidet med øvrige aktører i helsesektoren for å forbedre og videreutvikle løsninger i tråd med deres behov.

Nasjonal infrastruktur for bibliometri

Pilotinstallasjonen for den nasjonale infrastrukturen for bibliometri (NIB) settes i produksjon på virtuell server tidlig i 2020. Antall årganger med data vil være begrenset inntil fysisk server er i drift.

I det videre arbeidet med NIB vil det være sentralt å utvikle kompetanse på Bibliometri og anvendelse av disse dataene. Bibliometriforum og kursvirksomhet er viktige tiltak for å lykkes med den videre prosessen.

Ønsket om flere aktuelle datakilder og kravet til kvalitet øker. Det vurderes å øke samarbeidet med tilsvarende tjenester internasjonalt for å se på mulighetene til å møte dette kravet mest mulig effektivt i fellesskap.

BiRD – tjeneste for forskningsdata

Videre utvikling av tjenesten vil avhenge av brukerinstitusjonenes prioritering. Det foreligger en arbeidsplan på 45 ønsker/krav som er under behandling hos arbeidsgruppe og konsortiestyre.

Biblioteksystemet Alma

Ambisjonen for 2020 er å gjennomføre aktiviteter og prosjekter som ble avklart med Rådgivende gruppe (RG) for Bibsys-konsortiet i 2019. Handlingsrommet er betydelig redusert ift tidligere grunnet begrensede økonomiske ressurser, noe som har medført tøffe prioriteringer. Konsekvensen at dette er diskutert med RG og vurdert til å være akseptable, samtidig ønsket de en konkretisering av tre satsningsområder som potensielt kan finansieres utenom ordinært budsjett.

Betydningen av å ha en god oversikt over tjenestene, gjennomførte risikovurderinger, påstartet arbeid med å samle bedre driftsinformasjon, samt å avdekke og gå i dybden på kjente behov for videreutvikling, har gjort at Unit ved inngangen til 2020 har et bedre utgangspunkt for å få til strategisk styrt drift- og utviklingsarbeid. Vi har definert informasjonssikkerhet og personvern som nav i våre tjenester. Det er behov for økt oppmerksomhet på eRessurser og enklere flyt i verdikjeden Unit er en del av, noe som krever utvidet samarbeid mellom de enkelte ledd i verdikjeden, fra LÅT til Oria, og bruk av tjenestedesign.

Etter at avtalen for Alma og Oria er forlenget, vil det i 2020 startes et arbeid med konseptfase for å avklare hvilke behov sektorene har for fremtidig forvaltning og bruk av digitale kunnskapsressurser samt hvordan dette mest hensiktsmessig bør løses.

Felles søketjeneste

I løpet av første halvår skal Primo Central Indeks (søkeindeksen over artikler) (PCI) byttes ut med Central Discovery Index (CDI). Dette er en prosess som er styrt av underleverandøren av Primo. Unit vil sørge for at overgangen går så glatt som mulig for institusjonene i konsortiet. Mulighet for semantisk navigasjon må ses opp mot status på realiseringen av entitetsregisteret for autoriteter. Kartlegging av hvordan kravene til universell utforming ivaretas skal gjennomføres. Risikovurderingen vil bli revidert og identifiserte tiltak fra den initiale risikovurderingen vil bli fulgt opp.

Leverandøren følges opp med tanke på oppetid, responstid, ny funksjonalitet og feilrettinger. Det vil fortløpende bli vurdert verdiøkende tiltak/justeringer. Dette i samråd med arbeidsgruppen

Pensumlistetjeneste - Leganto

I 2020 skal man fortsette implementering og oppfølging av institusjoner i pilot/drift. Det søkes å øke antall deltagere i konsortiet ytterligere. Ny FS-konverter skal settes i regulær drift og man vil fortsette å følge arbeidet med integrasjoner med tredjepartssystemer, som BOLK og Public 360, og eventuelt andre interessenter. Det skal gjennomføres en risikovurdering av Leganto i 2020.

Leverandøren vil bli fulgt opp med tanke på oppetid, responstid, ny funksjonalitet og feilrettinger. Det vil fortløpende bli vurdert verdiøkende tiltak/justeringer. Dette i samråd med arbeidsgruppen.

Nasjonalbiblioteket

Et godt etablert samarbeid med Nasjonalbiblioteket videreføres og i samarbeid med Nasjonal Biblioteket og leverandøren av Alma skal det gjennomføres forbedringer knyttet til de tilpasningene som er gjort mellom NBs løsninger og Alma. Det skal i størst mulig grad benyttes eksisterende funksjonalitet i Alma og APIer.

5.2.4. Utdanningstjenester

På området utdanningstjenester skal Unit på den ene siden starte arbeidet med å realisere de planene som ligger i handlingsplanen, og på den andre siden videreutvikle Units egne tjenester. Tiltakene i handlingsplanen som Fagutvalg for utdanning har prioritert høyest er arbeidet med fremtidens læringsprosesser og forenklet studieadministrasjon og opptak.

Samordna opptak til fagskoler, universiteter og høyskoler

Unit gjennomfører det første nasjonale samordnete opptaket til fagskoler våren 2020 i tillegg til det samordna opptaket til universiteter og høyskoler. Arbeidet i begge opptak følger opptakskalenderene som er utarbeidet i samråd med Kunnskapsdepartementet og lærestedene som deltar i de samordnede opptakene.

Søkerportalen og andre applikasjoner mot brukere ble utviklet i prosjektet SO3.0, men de indre applikasjonene som for eksempel registrering av regelverk og opptakskjøring, ble ikke omfattet av dette prosjektet. Fagskoleopptaket kjøres som første opptak i helt nytt opptakssystem. Den nye opptaksplattformen skal utvides slik at opptaket til universiteter og høyskoler kan flyttes over på ny plattform. Det er viktig for å redusere den høye risikoen og sårbarheten knyttet til det gamle systemet.

Digitaliseringsstyret har vedtatt igangsetting av prosjekt for et nasjonalt masteropptak, og har tildelt prosjektet midler fra digitaliseringsfondet. Prosjektet starter i 2020 og det første opptaket er planlagt kjørt høsten 2022. På sikt ønsker vi at den nye opptaksplattformen skal kunne tas i bruk av alle typer opptak, både nasjonale koordinerte og lokale opptak.

Nasjonal Vitnemålsdatabase (NVB)

Arbeid med brukerstøtte, forvaltning, innsamling av vitnemål og vedlikehold av NVB foregår kontinuerlig. Nye kontroller er laget tilpasset føringsskriv for vitnemål utarbeidet av Utdanningsdirektoratet og forskrift for opptak til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler. Det er planlagt arbeid med modernisering av NVB i 2020. Systemet vil etter planen forenkle arbeid med innsamling av vitnemål for videregående skoler og fylker. Arbeid med forvaltning av NVB-systemet vil bli effektivisert og forbedret.

Utredning og utviklingsarbeid, kompetansevurdering og behandling av søkere i det nasjonale opptaket

I 2020 skal opptaket av søkere til universiteter og høyskoler gjennomføres på en effektiv og korrekt måte. De nødvendige forberedelsene med videreutvikling og utredning av saksbehandlerinformasjon, samt informasjon til søkerne til opptak 2020 er gjennomført og saksbehandlingen har startet opp.

Det er utviklet flere omregningstabeller. De to brukerstøtteutvalgene for saksbehandling er etter en grundig evaluering av behov og funksjon lagt ned. Opptakslederforum vil sannsynligvis få en rolle i arbeidet med tjenestestyling som pågår. Det er utarbeidet noen webinarer, opplæring og kurs for lærestedene.

Videre vil lærestedene få kursmaterieell med oppgavesett til bruk i opplæringen. Når opptaket til høyere utdanning er gjennomført, starter arbeidet med planleggingen av det nasjonale samordnede opptaket 2021 opp. Dersom søknadsbehandlingen skal effektiviseres ytterligere kan dette kun skje ved større digitalisering av opptaksprosessene.

Studieadministrative tjenester

Følgende overordnede oppgaver er planlagt for 2020:

- Større mengder helt nødvendige forvaltnings- og vedlikeholdsoppgaver har samlet seg opp etter at det i en årrekke har vært størst fokus på nyutvikling. Store deler av 2020 kommer derfor til å bli brukt på oppgaver som

ikke er så lette for bruker å se, men som likevel gir verdi og som er helt nødvendig å utføre. Dette vil føre til mindre nytutvikling sammenliknet med tidligere år. Noen eksempler på dette er:

- endringer for å oppfylle gjeldende lovkrav om universell utforming
- gjøre det mulig for institusjonene å slette personopplysninger de ikke har hjemmel til å beholde på en enkel måte (større mengder personopplysninger om søkere/studenter)
- gjennomføre risikoanalyser for systemer hvor dette ikke nylig har blitt gjennomført, samt følge opp avvik kartlagt i risikoanalyser
- opprydding i teknisk gjeld og annet teknisk vedlikehold.
- EVUweb – etter- og videreutdanningsweb: ferdigstille omskrivingen og avvile den gamle versjonen
- Studentutveksling: fullføre forprosjekt for digitalisering av studentutveksling
- Integrasjoner: fortsette utviklingen av det nye FS-APIet. På dette området inngås det også avtaler med IT-avdelinger på universiteter som vil bidra i denne utviklingen.
- Arbeidslivsportalen: ta imot leveransene fra prosjektet ledet av OsloMet, sette tjenesten i produksjon, samt tilby portalen som en nasjonal tjeneste
- Ny undervisningsmodul i FS: planlegge og sette andre versjon i produksjon. Inkludert i dette må også en rekke andre systemer og integrasjoner utføre en del forarbeid slik at disse tjenestene fortsetter å fungere
- EpN – Emneplanlegging på nett: fortsette arbeidet med å utvikle og implementere funksjonalitet for vurdering

Undervisningstjenester

Unit er godt involvert i det langsiktige planarbeidet til Fagutvalg for utdanning, samt Prioriteringsråd for undervisningsnære tjenester sine planer på kort til mellomlang sikt. I 2020 vil Unit jobbe med utvikling på flere områder:

- Universell utforming i LMS vil understøttes bedre om man får funksjonalitet for å forbedre opplastet læringsinnhold. Unit vil arbeide for å tilgjengeliggjøre denne type løsninger i 2020.
- Det vil gjennomføres en felles anskaffelse for digital emenevaluering i 2020.
- Det vil være fokus på kontinuitetsplanlegging for digital eksamen og LMS i 2020
- Unit vil vurdere nye videotjenester og driftskonsept for eksisterende tjenester i 2020
- Det vil pilotes elektroniske støtteplattformer for pedagogiske mapper / pedagogisk merittering i 2020

Utvikle samarbeidet om Digitale læringsressurser og DLR til å omfatte flere institusjoner innen 2021.

Digitale Læringsressurser

Det er planlagt arbeid rundt bedre ledetekster på CC-lisenser, mulighet for å dele ressurser (uten publisering) på institutt-/seksjons-/gruppenivå, legge til utløpsdato på publikasjoner (automatisk arkivering), bedre søkefunksjon og presentasjon av meir administrative data. Styret har finansiert arbeid utover dette, som arbeidsgruppa disponerer løpet av året. Unit antar at videoløsningene Kaltura og/eller Panopto vil bli integrert på lik linje med Mediasite og 23Video i løpet av 2020.

5.2.5. Administrasjon og strategisk innkjøp

I Digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektoren 2017-2021 heter det: «Som hovedprinsipp skal støtteoppgaver realiseres som fellestjenester hvis det kan dokumenteres at dette gir økt kostnadseffektivitet eller bedre tjenester.» Videre at: «Tjenesteorganet (nå Unit), UNINETT og institusjonene må sammen ta ansvar for utvikling av felles tjenester og systemer og sørge for at disse blir tatt i bruk.»

I Handlingsplan for digitalisering i høyere utdanning og forskning 2019-2021 henvises det til at: «Store aktiviteter for etablering av like arbeidsprosesser og fellestjenester som planlegges og pågår i regi av BOTT-samarbeidet (UiO, UiB, UiT og NTNU), danner grunnlag for initiativene for etablering av de nye fellesløsningene som hele UH-sektoren skal ta i bruk.»

Formålet er å styrke sektorens evne til å levere administrative og tekniske tjenester som støtter opp om organisasjonenes primærvirksomhet. Utvikling og videreutvikling for enkelt virksomheter skal så langt det er mulig deles. Dette gjelder også kostnadene forbundet med dette. Som premiss ligger økt bruk av standardiserte løsninger og arbeidsprosesser, samt felles eller koordinert forvaltning slik at de statlige universitet og høyskolene fremstår som en enhetlig bestiller av videreutvikling.

Økonomi, lønn og HR

Med den bakgrunn anbefaler Unit å gjennomføre en konsekvens- og kostnadsanalyse knyttet til de 17 statlige UH virksomhetene utenfor BOTT (TROFAST-samarbeidet) for å knytte seg til DFØ tjenester for økonomi og lønnsnær HR utviklet gjennom BOTT-samarbeidet. Analysen vil danne grunnlag for Units anbefaling om videre prosess.

Unit er kjent med at BOTT-samarbeidet har engasjert Karabin AS for å utrede forvaltningsmodell for administrative tjenester for BOTT-samarbeidet. Utredningens anbefaling skal beskrive hvem som skal være ansvarlig for videre forvaltning av tjenestene, hvordan dette skal organiseres og herunder økonomiske konsekvenser. UH sektorens forvaltningsmodell(er) skal muliggjøre langsiktige og strategiske grep, samt ivareta helhetsspektivet som også hensyntar det totale kostnadsbildet.

Unit ønsker å involvere UHR Administrasjon (repr. TROFAST) og BOTT som bidragsytere inn i arbeidet. Analysen og anbefalingene vil også behandles og forankres i fagutvalg for Administrative tjenester og i Digitaliseringsstyret. Prosessen vil også innebære en dialog med DFØ for kostnadsberegninger, samt bidra i anbefalingen om hvordan og når en opptaksprosess for TROFAST kan gjennomføres.

Unit har som mål å oversende en konsekvens- og kostnadsanalyse med anbefaling om videre prosess til Kunnskapsdepartementet i løpet av 2. kvartal 2020.

Sak og arkiv

I 2019 ble det etablert samarbeid mellom BOTT-institusjonene og Unit med målsetning om å finne en felles løsning sammen med prosjektet BOTT SA for å realisere en felles løsning for hele UH sektoren, i tråd med handlingsplanen for digitalisering i høyere utdanning og forskning. Det er etablert et parallelt delprosjekt i BOTT-prosjektet som skal ivareta anskaffelsen for ny løsning for saksbehandling og dokumentasjonsforvaltning for de virksomheter Unit leverer denne tjenesten til. Dette delprosjektet har ansvar for innføringen hos Unit sine kunder i samarbeid med virksomhetene. I 2019 er arbeidet med anbudsunderlaget ferdigstilt og det forventes at leverandør er valgt fram mot årsskiftet 2020-2021.

Dataanalyse og beslutningsstøtte

Det er av Digitaliseringsstyret besluttet å gjennomføre et prosjekt for å utrede plan for å etablere en fellestjeneste for beslutningsstøtte. Finansiering av dette dekkes av Digitaliseringsstyrets felles investeringsmidler. Det er avsatt 1,5 millioner kroner til dette arbeidet i 2020. Data fra de administrative løsningene beskrevet ovenfor er sentrale i denne løsningen.

Videre gjøres det et utviklingsarbeid for UiB, UiO og UiT for uthenting av data til datavarehus fra DFØs løsninger. Dette arbeidet vil gi viktige bidrag for etablering av fellestjenester for resten av sektoren.

6. Årsregnskap med noter og ledelseskommentar

Kunnskapsdepartementet	Vår dato	Deres dato
Postboks 8119 Dep	10.02.2020	
0032 Oslo	Vår referanse	Deres referanse
	20/00084-2	
	Ugradert	Saksbehandler
		Ingrid Buhaug
		Brænden

Ledelseskommentarar 3. tertial

Formål

Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning skal bidra til å realisere de til enhver tid gjeldende sektormålene for forskning og høyere utdanning, og har en sentral rolle i oppfølgingen av regjeringens digitaliseringspolitikk. Unit er en sammenslåing av BIBSYS og CERES (tidligere administrativt tilknyttet hhv NTNU og UiO) samt deler av Uninett AS, en selvstendig regnskapsførende enhet.

Virksomheten skal iverksette og følge opp strategier og retningslinjer fastsatt av Kunnskapsdepartementet (KD), samt følge opp initiativer fra sektorene. Unit skal utføre porteføljestyling for koordinering og oppfølging av nasjonale utviklingsprosjekter og fellestjenester, samt utvikle og forvalte en felles IKT-arkitektur for harmonisering og standardisering av prosesser, data og tekniske grensesnitt i sektorene. Unit forvalter en rekke fellestjenester for institusjonene innen høyere utdanning og forskning.

Units økonomiske situasjon i 2019

Units budsjett for 2019 ble vedtatt med et merforbruk på minus 9,5 MNOK. Merforbruket i opprinnelig budsjett var i hovedsak knyttet til ubalanse i den bevilgningsfinansierte delen av Units aktivitet. Units regnskap for 2018 viste en bevilgningsinntekt på 134,0 MNOK. Årsbudsjettet for Unit på bevilgningsfinansiert aktivitet var opprinnelig på 115,8 MNOK. Unit har regnskapsført bevilgningsinntekter på kr 132,9 MNOK.

Unit har i etatsstyringsmøtet 2019 og i dialog med departement knyttet til rapportering for andre tertial, informert om situasjonen.

I andre halvår fikk Unit økte bevilgningsinntekter. De nye tildelingene kom med krav til ny aktivitet og enkelte tildelinger som til Nasjonalt Vitenarkiv på 10,4 MNOK var øremerket.

Note 2 for Lønn og sosiale kostnader viser at Unit i 2019 gikk fra 192 til 199 årsverk. Samlede lønnskostnader økte fra 163,2 MNOK i 2018 til 179 MNOK i 2019. Det har vært gjennomført en vesentlig omstilling i aktivitet fra 2017 i det antallet planlagte overførte årsverk til Unit i 2017 var på 206. Med nåværende bemanning leverer Unit tjenester på flere nye tjenesteområder, ref. Units vedtekter, i tillegg til at Unit er etablert som en egen organisasjon med direktoratsfunksjoner.

Unit gjennomførte en budsjettrevisjon høsten 2019 for å oppnå kontroll og redusere det budsjetterte merforbruket i 2019. Arbeidet var omfattende og skulle sikre at Units nye toppledergruppe og nytilsatte mellomledere fikk innsikt i sammenhengen mellom Units planlagte aktivitet og ressursbruk som innarbeidet og forutsatt styrt i budsjettet. Oppdatert prognose rapportert pr. 2 tertial viste stor usikkerhet. Prognosen for merforbruk økte i desember 2019.

Regnskapsavleggelse

Det bekreftes herved at regnskap for Unit er avlagt i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet, krav fra KD og i samsvar med reglene i de statlige regnskapsstandardene (SRS). Regnskapet gir et riktig bilde av resultatene i 2019 og den økonomiske situasjonen per 31.12.2019. Riksrevisjonen er Units revisor.

Vurdering av drift i perioden

Unit ble etablert i 2018 og det er i 2019 nedlagt stor aktivitet for å gjennomføre etableringen av Unit med nye funksjoner som etablering og forvaltning av styringsmodell og styringsprosesser for sektorens digitaliseringsarbeid samt videreført drift fra gamle organisasjoner med videreutvikling av fellestjenester. Etablering av samordnet nasjonalt fagskoleopptak hatt større kostnader enn øremerket til formålet fra KD. Innleie av ressurser var nødvendig for å bli ferdig til opptaksåret 2020. Ny organisering ble iverksatt fra 1.1.2019 basert på en bemanningsplan med 226 stillinger som det ikke har vært budsjettmessig dekning for å fylle. Selv om organisasjonsendringen er fullført gjenstår det arbeid før Unit er etablert som en enhetlig organisasjon med felles systemer og internkultur understøttet av en enhetlig internkontroll.

Unit har levert tjenester som planlagt gjennom hele året.

Unit samarbeider med UH-sektoren om en ny finansieringsmodell for anskaffelse eller utvikling av nye tjenester eller videreutvikling av eksisterende tjenester for sektoren. Modellen innebærer at sektoren bidrar med minimum 75 MNOK i finansiering over to år fra 2020. Digitaliseringsstyret prioriterer bruken av midlene.

Omtale av vesentlige avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap

Resultat og budsjettoppfølgingsrapport, note 31, viser at resultat for 2019 på minus 19,1 MNOK som er om lag 9 MNOK under budsjett. Den bevilgningsfinansierte aktiviteten er avregnet med et merforbruk på 13,5 MNOK, se note 15.

Gjennom 2019 har Unit omstilt ressursbruken for å tilpasse og prioritere aktivitet i samsvar med krav til tjenestene, i tildelingsbrev og supplerende tildelinger. Bevilgningsinntektene økte med ca. 9 % fra opprinnelig tildeling, primært i andre halvår. Økte bevilgninger medførte nye oppgaver og var delvis øremerket. De økte tildelingene medførte derved ikke til en tilstrekkelig reduksjon av den budsjetterte bruk av bevilgning.

Av note 31 fremgår at Unit har regnskapsført andre driftskostnader på 168,3 MNOK mot budsjett på 165,6 MNOK. I merforbruket på 2,7 MNOK ligger det vesentlige avvik mot budsjett. Unit har økt kostnadene til kjøp av innleie og eksterne konsulenter i november og desember ut over budsjett, og dette bidro til at effekten på årsresultatet av planlagte innsparinger på flere andre poster uteble. På grunn av budsjettssituasjonen har tilsetninger vært styrt fra direktør. Antall ansatte har vært lavere enn det som var forutsatt i bemanningsplan. Den nødvendige styringen av tilsetninger har rokket ved

forutsetninger i budsjettet om tilgang ressurser, primært for IT utviklere. Det oppstod en ubalanse mellom de om lag 50 årsverkene med IT utviklere i Unit og det budsjetterte behov for timer i tjenestene for å gjennomføre planlagt aktivitet, og da sent i 2. halvår.

Vridning fra bruk av egne ansatte til økt bruk av eksterne ble styrt fra tjenestene. Endringen påvirker Units resultat på to måter. For det første ved at eksterne konsulenter har en høyere timepris enn egne ansatte, og for det andre at bruk av konsulenter ikke bidrar til inndekning av administrative felleskostnader som ligger innbakt i timeprisen for Units egne ansatte.

Av note 31 fremgår det også at Unit har regnskapsført personalkostnader med 179 MNOK mot budsjett på 162,6 MNOK i rapporten. Det rapporterte budsjettet er ikke tilsvarende prognose for lønn, se budsjett 2019 i årsrapport for Unit 2018-2019 der lønn og personalkostnader var budsjettert til kr 185,7 MNOK. Lønnsbudsjettet ble i revidert budsjett i Unit redusert med 14 MNOK.

Omtale av utviklingen i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Fra 2019 mottar Unit bevilgning som skal utbetales som tilskudd til Uninett og NORDUnet. Tilskuddene er utbetalt i sin helhet, men på grunn av agiogevinst som følge av valutaendringer knyttet til utbetalinger til NORDUnet overføres 2 MNOK av tilskuddsmidlene til 2020.

Omtale av gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder

Det er i løpet av 2019 foretatt noen mindre investeringer i IT-utstyr og inventar. Planlagte investeringer fremover vil være regelmessig fornying av IT-utstyr og inventar.

Trondheim, 10. februar 2020

Med vennlig hilsen

Roar Olsen
Direktør

Ingrid Buhaug Brænden
Avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer

Vedlegg:

Mottakerliste:
Kunnskapsdepartementet
Database for statistikk om høgre utdanning

Kopi til:
Riksrevisjonen

Resultatregnskap (Beløp i 1000 kroner)	Note	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1	132 863	134 007	RE.1
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	9 729	8 062	RE.3
Inntekt fra gebyrer	1			RE.2
Salgs- og leieinntekter	1	196 430	177 383	RE.5
Andre driftsinntekter	1			RE.6
<i>Sum driftsinntekter</i>		339 022	319 452	RE.7
Driftskostnader				
Varekostnader		8 909	8 916	RE.9
Lønnskostnader	2	179 045	163 246	RE.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	1 864	2 572	RE.12
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5			RE.13
Andre driftskostnader	3	168 307	144 895	RE.10
<i>Sum driftskostnader</i>		358 125	319 629	RE.14
Driftsresultat		-19 103	-177	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	6			RE.16
Finanskostnader	6			RE.17
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		0	0	RE.18
Resultat av periodens aktiviteter		-19 103	-177	RE.21
Avregninger og disponeringer				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7			RE.22
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	13 511		RE.23
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	8	5 592	177	RE.26
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		19 103	177	RE.24
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9			RE.28
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9			RE.30
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0	RE.31
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Tilskudd til andre	10	71 594	0	RE.33
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		71 594	0	RE.32
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0	RE.34

	Note	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Programvare og lignende rettigheter	4	130	275	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4			AI.02A
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		130	275	AI.1
II Varige driftsmidler				
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5		0	AII.01
Maskiner og transportmidler	5			AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	5 175	4 241	AII.03
Anlegg under utførelse	5			AII.04
Infrastruktureiendeler	5			AII.06
<i>Sum varige driftsmidler</i>		5 175	4 241	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler	11	3 000		AIII.03
Obligasjoner				AIII.04
Andre fordringer (depositum husleie)	11A	2 994		AIII.04A
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		5 994	0	AIII.1
Sum anleggsmidler		11 299	4 516	AV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12			BI.1
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	19 665	11 693	BII.1
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16		11 181	BII.3
Andre fordringer	14	13 454	11 426	BII.2
<i>Sum fordringer</i>		33 119	34 300	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	61 431	47 910	BIV.1
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger	17			BIV.2A
Andre bankinnskudd	17			BIV.2B
Kontanter og lignende	17			BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		61 431	47 910	BIV.4
Sum omløpsmidler		94 550	82 210	BIV.5
Sum eiendeler drift		105 849	86 726	BIV.6
IV Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer				
Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	9	0		BV.01
<i>Sum fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0	BV.1A
Sum eiendeler		105 849	86 726	BV.1

STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
I Virksomhetskapi tal				
Innskutt virksomhetskapi tal	8	3 000		CI.01
Opptjent virksomhetskapi tal	8	-5 769	-177	CI.03
Sum virksomhetskapi tal		-2 769	-177	CI.1
II Avregninger				
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)				CII.01
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	-13 511		CII.02
Sum avregninger		-13 511	0	CII.1
III Utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	5 305	4 516	CIII.01
Ikke inntektsført bevilgning	15 III	5 113	5	CIII.02
Sum utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)		10 418	4 521	CIII.1A
Sum statens kapital		-5 862	4 344	SK.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelser				
Avsetninger langsiktige forpliktelser				DI.01
Sum avsetning for langsiktige forpliktelser		0	0	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld				DII.01
Sum annen langsiktig gjeld		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		41 519	40 093	DIII.1
Skyldig skattetrekk		6 521	5 954	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		6 294	6 026	DIII.3
Avsatte feriepenger		14 790	12 909	DIII.4
Ikke inntektsført tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15 II	-5 346	0	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16	16 554	6 424	DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	29 372	10 976	DIII.6
Sum kortsiktig gjeld		109 704	82 382	DIII.7
Sum gjeld		109 704	82 382	DIII.9
Sum statens kapital og gjeld drift		103 842	86 726	CD.1
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer				
Ikke utbetalt bevilgning mottatt til tilskuddsforvaltning (nettobudsjetterte)	10A,10B	2 007		DIV.01
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				DIV.02
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		2 007	0	DIV.1
Sum statens kapital og gjeld		105 849	86 726	SKG.1

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2019	31.12.2018	Budsjett 2020	Referanse
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter					
Innbetalinger					
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettobudsjetterte)		211 760	135 441	188 946	KS.1A
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettobudsjetterte)		0	0	0	KS.1B
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		519 465	374 254	468 338	KS.4
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0	KS.5
innbetalinger av tilskudd og overføringer		7 159	5 295	2 116	KS.6
innbetaling av refusjoner		3 913	0	0	KS.9
innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler		0	0	0	KS.9A
andre innbetalinger		4 591	23 813	0	KS.10
Sum innbetalinger		746 888	538 803	659 400	KS.INN
Utbetalinger					
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		179 311	149 095	193 586	KS.11
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester		476 816	340 145	413 093	KS.12
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		0	0	0	KS.14
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		0	0	0	KS.14A
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter		71 593	0	67 500	KS.14B
andre utbetalinger		2 994	0	0	KS.15
Sum utbetalinger		730 714	489 240	674 179	KS.UT
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		16 174	49 563	-14 779	KS.OP
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)		0	0	0	KS.16
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)		-2 653	-1 653	-3 815	KS.17
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)		0	0	0	KS.18
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)		0	0	0	KS.19
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)		0	0	0	KS.21A
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)		0	0	0	KS.21B
innbetalinger av utbytte (+)		0	0	0	KS.7
innbetalinger av renter (+)		0	0	0	KS.8
utbetalinger av renter (-)		0	0	0	KS.13
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-2 653	-1 653	-3 815	KS.INV
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0	KS.24A
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		13 521	47 910	-18 594	KS.25
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		47 910	0	61 431	KS.26
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		61 431	47 910	42 837	KS.BEH
* Avstemming					
	Note	31.12.2019	31.12.2018		
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet		-13 511	0		KS.27A
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapi tal)		-5 592	-177	441	KS.27B
bokført verdi avhendede anleggsmidler		0	0		KS.28
ordinære avskrivninger		1 864	2 572	2 000	KS.29
nedskrivning av anleggsmidler		0	0		KS.30
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)		-2 653	0	-3 815	KS.34
endring i statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		789	-358	1 815	KS.37
endring i beholdninger av varer og driftsmateriell		0	0		KS.38
endring i kundefordringer		-7 972	-11 693		KS.39
endring i ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer		-228	0		KS.40
endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger		0	0		KS.41
endring i leverandørgjeld		1 426	40 093		KS.42
effekt av valutakursendringer		0	0		KS.43
poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter		2 653	0	3 815	KS.46
poster klassifisert som kontantstrømmer knyttet til overføringer		0	0		KS.48
endring i andre tidsavgrensningposter		39 398	19 126	-19 035	KS.47
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		16 174	49 563	-14 779	KS.AVS

Prinsippnote - SRS

Unit - Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning ble etablert 1. januar 2018, og det presenteres derfor ikke sammenligningstall for tidligere regnskapsår. Unit er en fusjon av BIBSYS og CERES (tidligere administrativt tilknyttet hhv NTNU og UiO) samt deler av Uninett AS, en selvstendig regnskapsførende enhet.

Generelt

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS) av desember 2018. Virksomheten har tatt i bruk alle de oppdaterte standardene, også oppdaterte SRS 1 Presentasjon av virksomhetsregnskapet og SRS 10 Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer, samt overføringer til og fra staten.

Som følge av forenklinger i de oppdaterte statlige regnskapsstandardene er det gjort enkelte endringer i presentasjon av regnskapet og i presentasjon av fjorårets regnskapstall. I avsnittet for statens kapital del C, punkt III er overskriften endret fra Statensfinansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler til Utsatt inntektsføring av bevilgning (netto budsjetterte). Her presenteres regnskapslinjen Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, og ny regnskapslinje Ikke inntektsført bevilgning. Sammenligningstall for 2018 er endret tilsvarende.

I avsnittet for gjeld del D, punkt III er teksten på regnskapslinjen Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer (netto budsjetterte) endret til Ikke inntektsført tilskudd og overføringer (netto budsjetterte). Sammenligningstall for 2018 er endret tilsvarende.

Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

Prinsippendringer i 2019

Lisensavtalekonsortiet ble for 2018 vist brutto i resultatregnskapet ved at inntektene ble vist som Salgs- og leieinntekter mens kostnadene ble vist som Varekostnader. Dette er en ren viderefakturering uten fortjeneste for Unit. Kostnadene som viderefaktureres utgjør 244 MNOK i 2019, og dette er betydelige sammenlignet med Units øvrige inntekter og kostnader. For at resultatregnskapet skal vise et bedre bilde av Units aktivitet er det fra 2019 valgt et nettoprinsipp for Lisensavtalekonsortiet ved at både inntekter og kostnader bokføres under Varekostnader og dermed utligner hverandre. Prinsippendringen har ikke resultateffekt. Sammenligningstall for 2018 er endret tilsvarende.

Humsam (Norske tidskrift innenfor humaniora og samfunnsfag) ble i 2018 vist i resultatregnskapet som Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten. Fra 2019 er kostnadene ført som Varekostnader og inntektene som Salgs- og leieinntekter. Prinsippendringen har ikke resultateffekt. Sammenligningstall for 2018 er endret tilsvarende.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Ordinære driftsbevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er med mindre annet ikke er særskilt angitt, ansett som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er inntektsført i den perioden midlene er bevilget. Overskudd fra bevilgningsfinansiert aktivitet er persentert som Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet i del C Statens kapital i balansen. Bevilgninger der det er angitt en konkret oppgave med et angitt beløp i tildelingsbrev som ikke er utført på balansedagen, er ubenyttet bevilgning knyttet til denne oppgaven og klassifisert som ikke inntektsført bevilgning i avsnitt CIII Utsatt inntektsføring av bevilgning (netto budsjetterte) i balanseoppstillingen. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen, er presentert som annen kortsiktig gjeld på regnskapslinjen Ikke inntektsført tilskudd og overføringer i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultateffekt.

Inntekter fra transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenest er inntektsføres i takt med utførelsen.

Kostnader Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter er kostnadsført i samme periode som tilhørende inntekt. Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, er kostnadsført i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt. Pensjoner SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK). Vi har resultatført arbeidsgiverandelen av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon er kostnadsført som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan. Leieavtaler Vi har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.
Klassifisering og vurdering av anleggsmidler Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på kr 30 000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger. Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved bruksendring, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi. Egenutvikling av programvare Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført. Bruk av egne ansatte til utvikling av programvare er kostnadsført. Investeringer i aksjer og andeler Investeringer i aksjer og andeler er balanseført til kostpris på anskaffelsestidspunktet. Investeringer i aksjer og andeler er vurdert til laveste verdi av balanseført verdi og virkelig verdi. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i <i>Innskutt virksomhetskapital</i> avsnitt C1 Virksomhetskapital i balanseoppstillingen. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i <i>Opptjent virksomhetskapital</i>. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer.
Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet. Beholdning av varer og driftsmateriell Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost ved bruk av metoden først inn, først ut (FIFO). Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost. Fordringer Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. Valuta Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn. Statens kapital Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld. Statens kapital består av virksomhetskapital, avregninger og utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte). Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapital ved enhetene. Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler Avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler viser inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som er benyttet til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Statlige rammebetingelser*Selvassurandørprinsipp*

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres likvider løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra overordnet departement og disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne renteberegnes ikke. Nettobudsjetterte virksomheter beholder likviditeten ved årets slutt.

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter
Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Budsjett 2020	Referanse
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet				
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	211 760	133 649	188 946	N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-2 653	-2 214	-3 815	N1.3
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	1 864	2 572	2 000	N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.6
- periodens tilskudd til andre (-)	-73 601	0	-67 500	N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	-4 507	0	1 763	N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	132 863	134 007	121 394	N1.10
Inntekt fra bevilgninger fra andre departement				
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	0	0	0	N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	0	0	0	N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.15
- tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0	N1.18
Sum inntekt fra bevilgninger fra andre departement	0	0	0	N1.19
1) Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.				
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	132 863	134 007	121 394	N1.20
Gebyrer og lisenser^{1) 2)}				
Gebyrer	0	0	0	N1.661
Lisenser	0	0	0	N1.662
Sum inntekt fra gebyrer (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.66
1) Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrene eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen. 2) Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller mottar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innkrevingsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innkrevingsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9.				

<i>Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾</i>				
Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	1 472	3 223	0	N1.21
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	0	0	0	N1.21A
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	0	0	0	N1.21B
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	1 472	3 223	0	N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	5 417	963	2 116	N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.23A
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	0	0	0	N1.29
Periodens netto tilskudd fra NFR	5 417	963	2 116	N1.29A
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0	0	N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	6 889	4 186	2 116	N1.31
1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Oppdragsinntekter og salgs- og leieinntekter skal spesifiseres i de respektive avsnittene nedenfor.				
2) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linje N1.30 skal omfatte tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.				
<i>Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾</i>				
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	0	0	0	N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.22B
- periodens tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	0	0	0	N1.22C
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	0	0	0	N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0	N1.32A
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	0	0	0	N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	0	0	0	N1.32C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	0	0	0	N1.32D
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	0	0	0	N1.32E
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	0	0	0	N1.32F
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	2 637	3 876	0	N1.35
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	203	0	0	N1.35B
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0	N1.35A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	2 840	3 876	0	N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	0	0	0	N1.36
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0	N1.36B
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0	N1.36A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	0	0	0	N1.36C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere ²⁾	0	0	0	N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	2 840	3 876	0	N1.38
1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Avsnittet gjelder bidrag som tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07-13.				
2) Gjelder tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i F-07/2013.				

Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger ¹⁾				
Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	0	0	0	N1.40A
Sum inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	0	0	0	N1.43
1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.				
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer (linje RE.3 i resultatregnskapet)	9 729	8 062	2 116	N1.44
Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter				
Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet ¹⁾				
Statlige etater	0	0	0	N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0	N1.50
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0	N1.51
Næringsliv/privat	0	0	0	N1.52
Andre	0	0	0	N1.54
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	0	0	0	N1.55
1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.				
Andre salgs- og leieinntekter				
Andre salgs- og leieinntekter 1	196 430	177 383	245 425	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter 2	0	0	0	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0	0	N1.57
Sum andre salgs- og leieinntekter	196 430	177 383	245 425	N1.59
Sum salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	196 430	177 383	245 425	N1.60
Andre driftsinntekter				
Gaver som skal inntektsføres	0	0	0	N1.61
Øvrige andre inntekter 1	0	0	0	N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0	N1.62
Øvrige andre inntekter ¹⁾	0	0	0	N1.63
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.65
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. ¹⁾				
Salg av eiendom	0	0	0	N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	0	0	0	N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0	0	N1.47
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.48
1) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell øremerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter.				
Sum driftsinntekter	339 022	319 452	368 935	N1.67

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

DEL I

Beløp i 1000 kroner	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Lønninger	126 487	115 357	N2.1
Feriepenger	15 260	13 966	N2.2
Arbeidsgiveravgift	22 205	20 168	N2.3
Pensjonskostnader	17 621	15 144	N2.4
Sykepenger og andre refusjoner	-4 347	-2 512	N2.5
Andre ytelser	1 819	1 123	N2.6
Sum lønnskostnader	179 045	163 246	N2.7
Antall årsverk:	199	192	N2.8

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.
Premiesats til Statens pensjonskasse er 13,2 prosent for 2019.

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser	SUM	DBH-referanse
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)				N2I.01
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)				N2I.02
Administrerende direktør	1 529 991	11 592		N2I.03

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2019.

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Husleie	10 581	9 944	N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0	N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	3	N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	2 370	4 184	N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	6	196	N3.5
Mindre utstyrsanskaffelser	1 255	17 797	N3.6
Leie av maskiner, inventar og lignende	36 463	9 576	N3.7
Kjøp av konsulenttenester	36 400	40 338	N3.8A
Kjøp av andre fremmede tjenester	65 773	42 599	N3.8B
Reiser og diett	6 966	7 702	N3.9
Øvrige driftskostnader ¹⁾	8 493	12 556	N3.10
Sum andre driftskostnader	168 307	144 895	N3.11

1) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

	Type eiendel					
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transport midler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur eiendeler	Sum
Varighet inntil 1 år	36 400	4 250		63		40 713
Varighet 1-5 år		6 331				6 331
Varighet over 5 år						0
Kostnadsført leiebetaling for perioden	36 400	10 581	0	63	0	47 044

Note 4 Immaterielle eiendeler						
<i>Beløp i 1000 kroner</i>						
	Programvare og lignende rettigheter	Andre rettigheter mv.	Immaterielle eiendeler under utførelse	SUM	Referanse	
Anskaffelseskost 31.12.2018	856	0	0	856	N4.1	
+ tilgang pr. 31.12.2019 (+)	0	0	0	0	N4.2	
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	N4.3	
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	N4.3A	
Anskaffelseskost 31.12.2019	856	0	0	856	N4.4	
- akkumulerte nedskrivninger 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	N4.5	
- nedskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	N4.6	
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2018 (-)	-581	0	0	-581	N4.7	
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	-145	0	0	-145	N4.8	
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2019 (+)	0	0	0	0	N4.9	
Balanseført verdi 31.12.2019	130	0	0	130	N4.10	
Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært	5 år / lineært	Ingen			
Tilleggsopplysninger når det er avhendet immaterielle eiendeler:						
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0	N4.11	
- Bokført verdi avhendte anleggsmidler	0	0	0	0	N4.12	
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	N4.13	

Note 5 Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

	Tomter	Drifts- bygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler	Maskiner, transportmidl er	Annet inventar og utstyr	Sum	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2018	0	0	0	0	0	0	10 277	10 277	N5.1
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2019 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.20
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2019 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.20A
+ andre tilganger pr. 31.12.2019 (+)	0	0	0	0	0	0	2 653	2 653	N5.21
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	0	0	-649	-649	N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.4
Anskaffelseskost 31.12.2019	0	0	0	0	0	0	12 281	12 281	N5.5
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	-6 036	-6 036	N5.6
- nedskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.7
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.8
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	0	0	-1 719	-1 719	N5.9
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2019 (+)	0	0	0	0	0	0	649	649	N5.10
Balanseført verdi 31.12.2019	0	0	0	0	0	0	5 175	5 175	N5.11
Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert	20-60 år dekomponert	Ingen avskrivning	Virksomhets- spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært		
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:									
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.12
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.13
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.14
Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler".									

Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskapi tal (netto budsjetterte virksomheter)
Beløp i 1000 kroner

Netto budsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskapi tal innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskapi tal tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskapi tal til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskapi tal er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet opptjent virksomhetskapi tal, dvs. den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskapi tal er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskapi tal skal anses som bundet.

<i>Innskutt virksomhetskapi tal:</i>	Beløp	Referanse
Innskutt virksomhetskapi tal 01.01.2019	0	N8I.011
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.012
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.013
Salg av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.014
Overførte aksjer fra Kunnskapsdepartementet	3 000	N8I.015
Innskutt virksomhetskapi tal 31.12.2019	3 000	N8I.1

Unit har fra 01.01.2019 overtatt forvaltningen av statens eierinteresser i Uninett AS. I denne forbindelse er bokført verdi av aksjene ført med motpost mot innskutt virksomhetskapi tal. Dette er vist på nederste linje i tabellen over.

<i>Bunden opptjent virksomhetskapi tal:</i>		
Bunden opptjent virksomhetskapi tal pr. 01.01.2019	0	N8I.021
Kjøp av aksjer i perioden	0	N8I.022
Bokført verdi solgte aksjer i perioden (-)	0	N8I.023
Oppskrivning av aksjer i perioden	0	N8I.024
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	0	N8I.025
Bunden opptjent virksomhetskapi tal 31.12.2019	0	N8I.2

Innskutt og bunden opptjent virksomhetskapi tal 31.12.2019 **3 000** N8I.SUM

<i>Annen opptjent virksomhetskapi tal:</i>		
Annen opptjent virksomhetskapi tal 01.01.2019	-177	N8II.011
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskapi tal (-)	0	N8II.012
Overført fra periodens resultat	-5 592	N8II.013
Overført til/fra bunden virksomhetskapi tal (+/-)	0	N8II.014
Annen opptjent virksomhetskapi tal 31.12.2019	-5 769	N8II.1

Sum virksomhetskapi tal 31.12.2019 **-2 769** N8.TOTAL

Netto budsjetterte virksomheter kan eventuelt supplere med ytterligere spesifisering og gruppering av opptjent virksomhetskapi tal på egne linjer under oppstillingen. (Gjelder f. eks. virksomheter som fordeler opptjent virksomhetskapi tal til underliggende driftsenheter)

Note 9 Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Beløp i 1 000 kr			
	31.12.2019	31.12.2018	
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen:			
Avgift A	0	0	
Avgift B	0	0	
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	
Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer			
Fordringer til pålydende	0	0	
Avsatt til forventet tap (-)	0	0	
Sum fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	
Note 10 Tilskuddsforvaltning			
Beløp i 1 000 kr			
Gjelder forvaltning av tilskudd bevilget over statsbudsjettet			
	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Uninett AS - ordinært tilskudd	26 345	0	N10.01
Uninett AS - informasjonssikkerhet	12 500	0	N10.01
Nordunet - kontingent Norges deltakelse	32 749	0	N10.01
Andre tilskudd	0	0	N10.02
Sum tilskuddsforvaltning	71 594	0	N10.1
Merknad: Dersom virksomheten forvalter flere tilskuddsordninger av betydning, tilføyes flere linjer med referanse N10.01. Mindre tilskuddsordninger kan slås sammen og spesifiseres på linjen "Andre tilskuddsordninger" med referanse N10.02.			

Note 10A Tilskuddsordninger (Kun aktuell for Diku)
Beløp i 1 000 kr

Spesifikasjon av forholdet mellom midler brukt til drift og utbetalte tilskudd etter tilskuddsordning

	Årets bevilgning	Utbetalt i 2019	Brukt til intern drift	Ikke utbetalt til tilskuddsmottaker	Utbetalt til tilskuddsmottakere	Referanse
Tilskuddsordning A	0	0	0		0	N10A.01
Tilskuddsordning B	0	0	0		0	N10A.01
Tilskuddsordning C	0	0	0		0	N10A.01
Andre tilskuddsordninger	0	0	0		0	N10A.02
Sum brukt til tilskuddsforvaltning	0	0	0	0	0	N10A.1

Note 10B Ikke utbetalt bevilgning mottatt til tilskuddsforvaltning (nettobudsjetterte)

	Inngående balanse bevilgning	Årets bevilgning	Samlet bevilgning	Utbetalt til tilskuddsmottaker	Ikke utbetalt til tilskuddsmottaker ¹⁾	Referanse
Kunnskapsdepartementet	0	73 601	73 601	71 594	2 007	N10B.01
Kilde B			0		0	N10B.01
Kilde C			0		0	N10B.01
Andre kilder			0		0	N10B.02
Sum ikke utbetalt bevilgning	0	73 601	73 601	71 594	2 007	N10B.1

1) Spesifikasjon av reskontroførte, ikke utbetalte tilsagn

Nordunet - agio kontingent	2 007					
Tilskuddsordning B						
Tilskuddsordning C						
Andre tilskuddsordninger						
Sum gjeld	2 007					

Merknad: Dersom virksomheten forvalter flere tilskuddsordninger av betydning, tilføyes flere linjer med referanse N10A/B.01. Mindre tilskuddsordninger kan slås sammen og spesifiseres på linjen "Andre tilskuddsordninger/Andre kilder" med referanse N10A/B.02.

Note 11 Investeringer i aksjer og selskapsandeler										
Beløp i 1000 kroner										
	Organisasjonsnummer	Ervervsdato	Antall aksjer/andeler	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat*	Balanseført egenkapital**	Balanseført verdi i virksomhetens regnskap	Rapportert til kapitalregnskapet (1)	Referanse
Aksjer										
Uninett AS	968100211	01.01.2019	3 000	100,0 %	100,0 %	-8 759	120 060	3 000	3 000	N11.010
Selskap 2			0	0,0 %	0,0 %	0	0	0	0	N11.010
Selskap 3			0	0,0 %	0,0 %	0	0	0	0	N11.010
Selskap 4			0	0,0 %	0,0 %	0	0	0	0	N11.010
Selskap 5			0	0,0 %	0,0 %	0	0	0	0	N11.010
Øvrige selskap***			0	0,0 %	0,0 %	0	0	0	0	N11.011
Sum aksjer			3 000			-8 759	120 060	3 000	3 000	N11.1
Andeler (herunder leieboerinnskudd)										
Selskap 1			0			0	0	0	0	N11.021
Selskap 2			0			0	0	0	0	N11.021
Øvrige selskap***			0			0	0	0	0	N11.022
Sum andeler			0			0	0	0	0	N11.2
Balanseført verdi 31.12.2019						-8 759	120 060	3 000	3 000	N11.3
* Gjelder bokført resultat i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap										
** Gjelder bokført egenkapital i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap										
*** Vesentlige poster spesifiseres i eget avsnitt under oppstillingen										
(1) Rapportering av aksjer og andeler til statens kapitalregnskap skal følge reglene i kapittel 4.4 i Meld. St. 3										

Note 11A Andre fordringer*
Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Depositum husleie	2 994	0	N11A.01
Fordring 2	0	0	N11A.02
Fordring 3	0	0	N11A.03
Sum andre fordringer	2 994	0	N11A.1
<i>*Her spesifiseres alle vesentlige langsiktige fordringer, eksempelvis forskuddsbetalt husleie over kontraktstidens løpetid</i>			

Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Anskaffelseskost			
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	0	0	N12.1
Beholdninger beregnet på videresalg	0	0	N12.2
Sum anskaffelseskost	0	0	N12.3
Ukurans			
Ukurans i beholdninger til internt bruk i virksomheten (-)	0	0	N12.4
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg (-)	0	0	N12.5
Sum ukurans	0	0	N12.6
Sum varebeholdninger	0	0	N12.7

Dersom virksomheten har foretatt forskuddsbetalinger til leverandører, skal det opplyses om forskuddsbetalt beløp i note 14. Forskudd til leverandører som leverer varer eller tjenester som er en direkte del av varekretsløpet eller tjenesteproduksjonen, og forskudd til andre leverandører skal rapporteres som forskuddsbetalte kostnader på linjen N14.5, for eksempel: husleie, strøm og tidsskrifter.

Note 13 Kundefordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Kundefordringer til pålydende	19 665	11 693	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	0	0	N13.2
Sum kundefordringer	19 665	11 693	N13.3

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Forskuddsbetalt lønn	0	0	N14.1
Reiseforskudd	2	0	N14.2
Personallån	58	0	N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	0	N14.4
Forskuddsbetalt leie	10 678	6 159	N14.5A
Andre forskuddsbetalte kostnader	2 326	615	N14.5B
Andre fordringer	390	4 652	N14.6
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0	N14.7
Sum andre fordringer	13 454	11 426	N14.8

1) gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettbudsjetterte virksomheter)
Beløp i 1000 kroner

Den andel av ordinære bevilgninger og midler som er inntektsført, men ikke benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor ordinær bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte ordinære bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2019	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2018	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet				
<i>Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter og oppgaver</i>				
Oppgave 1	0	0	0	0
Oppgave 2	0	0	0	0
Oppgave 3	0	0	0	0
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0
SUM konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter og oppgaver	0	0	0	0
<i>Vedtatte, ikke igangsatte prosjekter og oppgaver</i>				
Oppgave 1	0	0	0	0
Oppgave 2	0	0	0	0
Oppgave 3	0	0	0	0
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0
SUM vedtatte, ikke igangsatte prosjekter og oppgaver	0	0	0	0
<i>Påbegynte investeringsprosjekter</i>				
Oppgave 1	0	0	0	0
Oppgave 2	0	0	0	0
Oppgave 3	0	0	0	0
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0
SUM påbegynte investeringsprosjekter	0	0	0	0
<i>Andre formål</i>				
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet	-13 511	0	0	-13 511
Formål 2	0	0	0	0
Formål 3	0	0	0	0
Andre formål ¹⁾	0	0	0	0
SUM andre formål	-13 511	0	0	-13 511
Sum Kunnskapsdepartementet	-13 511	0	0	-13 511
Andre departementer				
Oppgave 1	0	0	0	0
Oppgave 2	0	0	0	0
Oppgave 3	0	0	0	0
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0
Sum andre departementer	0	0	0	0
Sum avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettbudsjetterte)	-13 511	0	0	-13 511
Tilført fra annen virksomhetskapital				0
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				-13 511

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettbudsjetterte virksomheter), forts

Del II: Ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver:				
	Avsetning pr. 31.12.2019		Avsetning pr. 31.12.2018	Endring i perioden
Statlige etater (unntatt NFR og RFF)				
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0
Sum andre statlige etater (unntatt NFR og RFF)	0		0	0
Norges forskningsråd				
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0
Tiltak/oppgave/formål ¹⁾	0		0	0
Sum Norges forskningsråd	0		0	0
Regionale forskningsfond				
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0
Tiltak/oppgave/formål ¹⁾	0		0	0
Sum regionale forskningsfond	0		0	0
Andre bidragsytere				
Kommunale og fylkeskommunale etater	0		0	0
Organisasjoner og stiftelser	0		0	0
Næringsliv og private bidragsytere	0		0	0
Øvrige andre bidragsytere	0		0	0
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	-5 346		0	-5 346
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	0		0	0
Sum andre bidrag²⁾	-5 346		0	-5 346
Andre tilskudd og overføringer ³⁾	0		0	0
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	-5 346		0	-5 346
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	-5 346		0	-5 346
Gaver og gaveforsterkninger				
Tiltak/oppgave/formål/giver	0		0	0
Tiltak/oppgave/formål/giver	0		0	0
Tiltak/oppgave/formål/giver ¹⁾	0		0	0
Sum gaver og gaveforsterkninger	0		0	0
Sum ikke inntektsførte tilskudd og overføringer	-5 346		0	-5 346

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger (utsatt inntektsføring) ⁴⁾				
	Forpliktelse pr. 31.12.2019		Forpliktelse pr. 31.12.2018	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet				
Periodisering driftsbevilgning - KD	0		5	-5
Øremerket bevilgning: Nasjonalt vitenarkiv	3 857		0	3 857
Øremerket bevilgning: Åpen publisering utredninger og prosessstøtte	1 256		0	1 256
Sum Kunnskapsdepartementet	5 113		5	5 108
Andre departementer				
Periodisering driftsbevilgning - andre departementer (delårsregnskap)	0		0	0
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0
Sum andre departementer	0		0	0
Sum ikke inntektsførte bevilgninger	5 113		5	5 108
1) Vesentlige poster spesifiseres om nødvendig i egne avsnitt under oppstillingen				
2) Skal bare omfatte prosjekter som tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13.				
3) Skal omfatte tilskudd og overføringer som ikke tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13				
4) Del III gjelder bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet til tiltak som er omhandlet i tildelingsbrevet og bevilgninger fra andre departementer som skal behandles tilsvarende. Større bevilgningsfinansierte tiltak med utsatt inntektsføring og bevilgningsfinansierte tiltak hvor det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin eller senere fra bevilgende myndighets side, skal spesifiseres i denne delen. Eventuelle periodiseringer av ordinære bevilgninger i delårsregnskapene skal presenteres på egen linje i denne delen av noten.				
Generelle merknader:				
I del I Inntektsførte ordinære bevilgninger skal de prioriterte oppgavene grupperes i kategorier som vist under den delen av noten som spesifiserer avsetningene under Kunnskapsdepartementet. Avsnittene gjelder tiltak som skal dekkes av den løpende driftsbevilgningen. I avsnittet "Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter og oppgaver" skal institusjonene føre opp tildelinger til påbegynte aktiviteter virksomhet som ikke er fullført i perioden. I avsnittet "Avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte prosjekter og oppgaver" skal institusjonene føre opp avsetninger til tiltak som i henhold til institusjonens strategiske plan eller annet planvedtak er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom ordinære bevilgninger i de terminer tiltakene planlegges gjennomført. I avsnittet "Påbegynte investeringsprosjekter" skal institusjonene føre opp avsetninger til påbegynte investeringsprosjekter med dekning over den løpende driftsbevilgningen som er forutsatt fullført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom slike bevilgninger i de terminer investeringene er planlagt gjennomført. I avsnittet "Andre formål" skal institusjonene føre opp avsetninger uten spesifisert formål eller formål som ikke hører inn under de tre kategoriene som er omtalt ovenfor.				
Større bevilgningsfinansierte tiltak med utsatt inntektsføring og bevilgningsfinansierte prosjekter hvor det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin eller senere fra bevilgende myndighets side, skal spesifiseres i notens del III, jf. fotnote 4) ovenfor.				

Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter/Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter			
<i>Beløp i 1000 kroner</i>			
DEL I			
<i>Opptjente, ikke fakturerte inntekter</i>	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	0	0	N16.010A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	0	0	N16.010B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	0	0	N16.010C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	0	0	N16.010D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	0	0	N16.010E
Andre prosjekter ²⁾	0	11 181	N16.011
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	11 181	N16.1
DEL II			
<i>Mottatt forskuddsbetaling</i>	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	0	0	N16.021A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	0	0	N16.021B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	0	0	N16.021C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	0	0	N16.021D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	0	0	N16.021E
Andre prosjekter ²⁾ Gjelder Units brukerfinansierte tjenester	16 554	6 424	N16.022
Sum mottatt forskuddsbetaling	16 554	6 424	N16.2
<i>Prosjektene spesifiseres etter sin art.</i>			
1) Gjelder aktivitet som faller inn under bestemmelsene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.			
2) Gjelder aktivitet som ikke tilfredsstiller kravene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.			

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende ²⁾

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank ³⁾	61 431	47 910	N17.1
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger ³⁾	0	0	N17.2A
Andre bankinnskudd ¹⁾	0	0	N17.2B
Kontanter og lignende ¹⁾	0	0	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	61 431	47 910	N17.4

1) Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.

3) Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Skyldig lønn	320	163	N18.1
Skyldige reiseutgifter	0	0	N18.2
Annen gjeld til ansatte	6 352	5 071	N18.3
Påløpte kostnader	22 725	5 141	N18.4
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	0	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	-25	602	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v ²⁾	0	0	N18.6
Sum	29 372	10 976	N18.7

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifisering av midler som er videreformidlet.

Note 30 EU-finansierte prosjekter									
Beløp i 1000 kroner									
Prosjektets korthavn (hos EU)	Prosjektnavn (tittel)	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinator-rolle (ja/nei)	Referanse	
Erasmus Without Paper	EW/P				102	102	nei	EU.011	
eIDEAS	DIF-eID				158	158	nei	EU.011	
	Prosjekt 3					0	ja/nei	EU.011	
	Osv.					0	ja/nei	EU.011	
Sum	Sum	0	0	0	260	260		EU.1	
Forklaring									
Tabellen skal omfatte de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU og som er utbetalt i regnskapsperioden. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen (utbetalingen) og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7 og eventuelt FP6) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatørrolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette.									

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport
Beløp i 1000 kroner

	Budsjett pr 31.12.2019	Regnskap pr 31.12.2019	Avvik budsjett/ regnskap pr 31.12.2019	Regnskap pr 31.12.2018
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	115 759	132 863	-17 104	134 007
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	7 033	9 729	-2 696	8 062
Salgs- og leieinntekter	204 121	196 430	7 691	177 383
Andre driftsinntekter	0	0	0	0
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>326 913</i>	<i>339 022</i>	<i>-12 109</i>	<i>319 452</i>
Driftskostnader				
Varekostnader	8 600	8 909	-309	8 916
Lønn og sosiale kostnader	162 574	179 045	-16 471	163 246
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	1 864	-1 864	2 572
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0
Andre driftskostnader	165 564	168 307	-2 743	144 895
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>336 738</i>	<i>358 125</i>	<i>-21 387</i>	<i>319 629</i>
Driftsresultat	-9 825	-19 103	9 278	-177
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	0	0	0	0
Finanskostnader	0	0	0	0
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Resultat av periodens aktiviteter	-9 825	-19 103	9 278	-177
Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	0
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	0	13 511	-13 511	0
Tilført annen opptjent virksomhetskapital	0	5 592	-5 592	177
<i>Sum avregninger</i>	<i>0</i>	<i>19 103</i>	<i>-19 103</i>	<i>177</i>
Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0
Avregning med statskassen innkreivingsvirksomhet	0	0	0	0
<i>Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	71 594	-71 594	0
Tilskudd til andre	0	71 594	-71 594	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet
Beløp i 1000 kroner

Indikator	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
<i>Tilskudd fra EU</i>	2 840	3 876	N32.3
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	5 417	963	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	0	0	N32.21
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	5 417	963	N32.2
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)			
- diverse bidragsinntekter	0	0	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	1 472	3 223	N32.12
- oppdragsinntekter	0	0	N32.13
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	1 472	3 223	N32.1